

EMERSON DODŽ

**DODŽ
HOLIDEJ**

CENA 40 DINARA

BROJ 142

**DOŠAO JE TIND
I UŠAO U LEGENDU**



TREĆI ČOVEK

DOK HOLIDEJ ★

EMERSON DODŽ

TREĆI ČOVEK



NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA
DOK HOLIDEJ
Broj 142

Glavni i odgovorni urednik:
Svetožar TOMIĆ

Urednik:
Zorka ĆIRIĆ

Naslov originala:
Emerson Dodge
HARD WIND FROM TEXAS

Recenzija:
Radomir MILOSAVLJEVIĆ

Adaptacija i prevod:
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Lektor:
Zorka ĆIRIĆ

Tehnički urednik:
Ferenc BARAT

Korektori:
Marta MLADENović
Ida DUDAŠ

Štampa: 29. VI 1983.
Tržište: 7. VII 1983.

Izdaje i štampa NIŠRO FORUM — OOUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvode
Mišića 1. Glavni i odgovorni urednik: Svetožar TOMIĆ. Urednik: Zorka ĆIRIĆ.
Naslov originala: Emerson Dodge — HARD WIND FROM TEXAS. Copyright:
UNIVERSUM PRESS.

Oslobođeno osnovnog poreza na promet, mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata
za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj 413-279/73. od 10. maja
1973. godine.

Zla sreća! Od kako je zakoračio na tlo Misiona sve mu je pošlo naopako. Prvo mu je konj stao u rupu prerijskog kunića i povredio nogu, tako da je do grada morao prepešačiti dobrih petnaestak milja kroz pust kameniti predeo obrastao kržljivim žbunjem i nekim bodljikavim rastinjem nalik na divlji bagrem. A onda se niz nesrećnih događaja nastavio. U dve zastopne partije pokera izgubio je ceo svoj kapital, pa čak i zlatnu rezervu od dve stotine dolara koju je čuvao zaživenu u postavi sakoa! Tako nešto mu se nikada nije desilo u njegovoj desetogodišnjoj kockarskoj praksi. Protiv sebe nije imao profesionalne igrače niti neke ljude vične igri, već jednostavno ljude koje tih dana sreća služila više nego njega. Ili je njega, obrnuto, pratila nesreća? Ako je tako pitao se gde će se taj lanac neprijatnih događaja zaustaviti. U tom trenutku činilo mu se da nema izlaza iz situacije u koju je zapao jer nije imao novca da plati račun u hotelu, ni štalu i negu za svog konja, a još manje novca za početak neke nove igre u kojoj bi imao više sreće... ako bi imao više sreće nego poslednjih dana, što je bilo veliko pitanje. Istina, ostala mu je mogućnost da proda sedlo i konja, ali to je na Zapadu bio postupak koji se graničio sa ludilom. Prodati konja i pribor, ravnalo se sa gubitkom ruke ili noge, jer su konj i sedlo bili ne samo sredstvo transporta, već i izvor egzistencije.

Bacio je pogled kroz prozor na prašnjavu suncem spečenu ulicu. Napolju je žarilo vrelo popodne, i mada se sunce klonilo zapadu, nad gradom je lebdela teška, opsedajuća sparina. Sa setom je Dok Holidej pomislio na proleće u brdima Kolorada i maj u hladovitim baštama Nju Meksika. To je bio život. Zemlja je bila zelena od bujne trave, a ne izmučena, suva i ispucala kao ovde u okolini Misiona. I tamo ga je sreća služila. Nijedna partija nije se završila sa dobitkom manje od sto dolara. Eh, pomislio je Dok, čovek nikada ne zna koliko je srećan. Prava vrednost neke stvari ili događaja može se sagledati tek kada čoveka od te stvari ili događaja razdvoji protek vremena.

Sa sumorne slike grada i predela, Dokov pogled je prešao na grupu kaubojja koji su stajali pored šanka sumornih izraza lica. Iz njihovog držanja probijalo je očajanje i ogorčenje. Razlog za to bio je prost. Nisu imali novca kao ni on. Za njihov pošten i mukotrpan rad nisu dobili ni prebijenog centa, zahvaljujući bezobzirnosti i podlosti jednog preispoljnog nevaljalca, njihovog gazde.

— Da mi je da šćepam toga podlog kućkinog sina — prosiktao je golobradi momak po imenu Bili Džems i to ne prvi put. — Nikada nisam ubio čoveka, ali Morgana bih ubio samo kada bih znao gde da ga nađem.

Dok Holidej je ispio svoje pivo i dao znak konobaru da mu donese

drugo. Svi bi oni ubili tog tita Vejda Morgana kada bi imali šansu. Neveseo osmeh mu je zaigrao na usnama dok je odbrojavao novac za piće i spuštao ga na sto. Mudri Vajd Morgan nije bio u velikoj opasnosti, rekao je sebi, bar što se tiče te grupe prevarenih naivaca. Nije bilo prvi put da vođa dogona stoke ili vlasnik krda pobjegne sa novcem, a da ne plati zaradu gonila. Možda je nevaljalac od samog početka planirao da ispari sa novcem u kom slučaju je svakako pripremio teren i osigurao da ga razlučeni saradnici ne nađu. Uistinu, lupeža je mogao naći samo neki vešt tragač koje je u isto vreme imao detektivskog duha, ali sigurno ne nijedan on ovih jadnika koji su se iscrpljivali u nemoćnom besu. A u međuvremenu, svaki čas je nosio Morgana sve dalje od Misiona.

— Misliš li da ga ne bismo zadržali golim rukama, Čente? — Obratio se jedan krivonogi kauboj drugome, jednom visokom mladiću širokih ramena i dugačkih mišićavih ruku. — Kad bi nas neko poveo do njega, mi bismo se lako pobrinuli da ga dokrajčimo. Je li tako, momci?

Ostali su glasno povikali u znak slaganja sa krivonogim govornikom i mišićavi kauboj kome se krivonogi obratio nelagodno se promeškalo. Holideju se činilo kao da ostali u njemu vide nekog svog prirodnog vođu. U prvom momentu kada su pre nekoliko časova saznali da je njihov poslodavac nestao bez traga, bili su suviše zbunjeni da preduzmu bilo šta. Sada, napojeni viskijem, bili su spremni da očiju usjaktelih od mržnje jašu do samog pakla da bi se osvetili.

Čent, ili tačnije Čenter je otpio

viski iz čaše i pogledao se u ogledalu. Izgledao je samopouzdaniji nego pre nekoliko časova i voljan da se uhvati ukoštac sa nevoljama, ali ga je još nešto držalo zakovanog za mesto. Možda mu je trebalo još viskija... ili možda vere u sopstvenu sreću. Holidejev pogled se zadržao na tom čoveku.

Bilo je neke sličnosti između njega samog i tog čoveka. Obojicu je sreća bila napustila. Za koliko vremena, to niko nije znao, ali u svakom slučaju, nesreća je bila most koji ih je trenutno spajao. Holidej je u mašti dočarao sebi njegovu sudbinu... Ranč koji se krvavo borio da spase i koji je propao posle dve godine suše... traganje za zlatom u Apačkim planinama gde ga je u svakom momentu i na svakom metru vrebala smrtna opasnost, potucanje po spaivaonicama na rančevima, znoj, prašina, mukotrpan rad... Konačno, tri meseca paklenog rada kao gonilac krda koji mu je doneo samo žegu i žuljeve. Dok Holidej se žalio na čoveka sa takvom sudbinom. A možda je u stvari žalio samog sebe. Mahnuo je rukom konobaru i kada je ovaj prišao, Holidej mu je rekao da posluži kaubojicu pićem.

Konobar se udaljio i Čenteru nasuo piće, na šta ga je ovaj iznenađeno pogledao. Posle nekoliko reči objašnjenja, kauboj se okrenuo i praznim očima pogledao Holideja. — Živeli! — rekao je kratko i ponovo se okrenuo šanku držeći čašu u ruci.

U tom trenutku, desilo se nešto što je tok događaja okrenulo u neočekivanom pravcu. Kroz leptirastata vrata u salun je hrupio jedan čovek i zakačivši nogom za prag posrnuo napred i naleteo na Čen-

tera. Od sudara, Čenter je prosuo nešto od viskija iz čaše i ljut zbog toga brecnuo se na pridošlicu. — Pazi kuda ideš!

Pridošlica je bio visok, snažan čovek, visok isto kao Čenter, ali gromadniji i dvadesetak kilograma teži. Zvao se Nels Demogur i bavio se štavljenjem kože. Kratko vreme ranije, tucao je kamen u državnom zatvoru. Sudija koji ga je osudio na zatvor, izjavio je da je Demogur životinja koju bi trebalo doživotno okovati, i da je šteta što ga, za to što je u tuči nekom čoveku slomio vrat, može osuditi samo na godinu dana. Demogur je bio glavni ubojica i izazivač tuča u Misionu, i od njega su svi zazirali. Lice mu je bilo puno ožiliaka iz bezbrojnih tuča, a njegova reputacija bila je takva da se niko ko ga je poznavao nije usuđivao da se sukobi s njim. Sve do sada...

Čenter to nije znao. Video je pred sobom samo nepoznatog čoveka grdosiju koji je naleteo na njega i koji je, kada mu se Čenter okrenuo, sa zadovoljstvom počeo da liže usne.

— Šta si rekao, stranče? — pitao je Demogur promuklim glasom.

Čenter ga je odmerio od glave do pete. Očajanje i bes zbog zle sudbine dali su mu snage da se nasmeje u lice nasilniku sa telom trapavog medveda. Njegov smeh je krto odjeknuo u grobnoj tišini. — Šta sam rekao nije važno, ali mogao sam reći ovo: Koga misliš da si gurnuo preždrani, naduveni kućkin sine? Ili mogao sam reći...

U tom trenutku, Demogur je svom snagom zamahnuo pesnicom. Čenter se sagnuo i izbegao udarac, a odmah zatim se uspravio i čelom udario siledžiju u lice. Demogur je posrnuo, gurnuo ledima o zid i

zatreptao očima kada je ugledao krv na nadlančici kojom je obrisao usta. Zatim je riknuo kao razjareni bik i nasrnuo na Čentera.

Neko je prodorno viknuo — tuča! — i povik se razlegao glavnom ulicom.

Bezbržan, skoro radostan osmeh i dalje je lebdeo na Čenterovom licu, a Holidej je znao koren tog osmeha. Ma kako paradoksalno zvučalo, Čenter se osmehivao, jer je bio srećan. U trenutku očajja i beznađa, tresak i buka tuče delovali su okrepljujuće na napete nerve. Tuča je bila isto što i lek, topla kupka za nervoznog bolesnika.

Taj osmeh je razbesneo Nelsa Demogura i čim su izleteli na ulicu, on je pokušao da udari, zgrobi i zgazi nogom svog protivnika i sve to u isto vreme. Čenter je munjevitio pružio ruke i navukao napadaču šešir na oči. Doku Holideju se taj potez dopao, jer je u Čenteru otkrivao duhovitog i veštog borca. Ali Demogur je prosto pomahnitao, i Čenter nije uspeo da izmakne silovitom desnom direktnu koji mu je probio gard. Pesnica ga je pogodila u lice i njegov osmeh je nestao. Imao je utisak kao da ga je konj udario kopitama. Uzmakao je da bi se pribrao i udahnuo vazduh.

Sada je na Demogura bio red da se osmehne. — Hajde brbljivče — rekao je džin idući oko njega sa spremnim pesnicama. — Hteo si tuču? Hajde sad!

Čenter je prekinuo Demogurevo pričanje udarcem levom rukom u konjske velike zube. Od udarca, Čenter je osetio trnce i bol čak do ramena. Pošao je nadesno da bi privukao svog protivnika da pođe za njim. Ali, Demogur je već bio osetio snagu Čenterevog udarca, i sada je bio oprezan. Držao je ruke

u gardu i obilazio okolo, vrebajući priliku da Čentera uhvati oko pojasa. Ali, Čenter se nije dao nadmudriti. Kratkim udarcima i hitrim koracima držao je Demogura na odstojanju.

— Okini ga Čente! — vikao je golobradi Bili Džems uzbuđeno. — Daj mu dve tri šljage!

— Hoćeš da se kladiš na tvog čoveka, kauboju? — zapitao je jedan rumeni građanin iz gomile koja je u međuvremenu porasla na više od pedeset lica.

— Pet dolara na Bleka Čentera! — povikao je Bili iako nije imao ni pet centi.

— Prihvatam! — dočekao je spremno građanin, i Demogur se bacio na Čentera kao tenk.

Čenter se sagnuo da izbegne nalet, ali ga je Demogur dočekao kolonom. Bačen unazad snagom sudara tela, Čenter je pao i udario glavom u stub nastrešnice. Ošamućen udarom, jedva je čuo gromoglasan trijumf svog protivnika. Tresući glavom da bi odagnao nesvesticu, Čenter je skočio na noge još pre nego što mu se u glavi potpuno razjbistrilo.

Naslućujući da je na domaku pobeđe, Demogur je nasrnuo kao zver koja je nanjušila krv. Udarao je sa svih strana. Odbijajući udarce, Čenter je ponekad uzvraćao levom. Nije se više osmehivao, i tuđa mu više nije prijala. Vrebao je da zada udarac koji će njegovog protivnika izbaciti iz borbe.

Krv je curila Demoguru iz nosa. Čenter je zamahnuo levom. Demogur je ustuknuo. Čenter je ponovo mahnuo levom, ali je njegov protivnik izmakao glavu u stranu. Čenter je zamahnuo i po treći put, ali sada to više nije bilo varka nego pravi udarac. Pesnica je kao

malj pogodila Demogura u lice, a zatim je sledio desni kroše.

Čenter je savršeno sinhronizovao udarce. Začuo se zvuk sličan zasecanju sekire u stablo drveta. Demogur je zastenjao i staklastim očima se zagledao u Čentera. Čenter je sačekao trenutak, odmerio gde je plasirao udarac i onda zadao još jedan desni kroše. Demogur je proleteo kroz izlog trgovine i ostao da leži onesvešćen.

Čenterove pristalice su radosno zaklicale, ali je u njemu samom glas opreza bio još glasniji. Mada ošamućen i jedva se držeći na nogama koje su klecale kao da su od gume, znao je da treba pobeći pre nego što dođe šerif.

Naklonjena masa mu je to omogućila. Provlačeći se između ljudi koji su ga tapšali po ramenu, Čenter se uputio prema prvoj sporednoj ulici. Čuo je povike za sobom i kraljičkom oka ugledao šerifa koji se pojavio iza ugla.

Čenter je šmugnuo u uličicu. Zastao je za trenutak da povрати dah, a onda se okrenuo i koraknuo... da bi se skoro sudario sa čovekom koji je odjednom iskrsnuo pred njim kao da je iz zemlje iznikao.

Taj čovek, visok, mlad, i upadljivo lep, učinio se Čenteru poznat kao da je tamnu kosu, markantne obrve i sivoplave oči, samo u nešto drukčijem izdanju već negde video. Izgledalo je kao da taj čovek namerava da Čenteru prepreči put.

— Sklanjaj se — upozorio ga je kauboj zamahnuvši pesnicom. — Maločas sam sredio jednog koji je imao pogrešne predstave o meni.

— Stani čoveče — dočekao ga je nepoznati s osmehom. — Lako me možeš savladati jednom rukom i vezanih očiju. Pogrešno si me shva-

tio. Ja hoću da ti pomognem. — Pokazao je rukom prema zgradi koja se pružala duž aleje, i Čenter je dokučio da to mora biti neki hotel. — Ovde imaju čudna shvatanja o tučnjavama, šteti pričinjenoj privatnoj imovini i sličnim stvarima. Imam ovde u hotelu sobu. Nudim ti utočište i čašicu pića za osveženje.

Čenter je pogledao preko ramena. Šerif se nije video na ulici, ali to nije značilo da ga neće potražiti kad prikupi sve činjenice i dokaze u vezi sa tučom.

— Ko ste vi? — Zapitao je Čenter.

— Klaterlu, prijelatlju. Kvin Klaterlu.

— U redu. Klaterlu, kakvu igru igrate?

— Igru?

— Ponudili ste mi pomoć. Niko nikome ništa ne čini bez neke naknade. Svako ima neki razlog za svoje potrebe. Šta je vaš razlog?

Klaterlu se osmehnuo a onda klimnuo glavom. — U redu, igram igru. A igra se zove novac. — Sklonio se korak u stranu i pokazao rukom niz ulicu. — Ako niste zainteresovani za novac, onda sam vas pogrešno procenio, i u tom slučaju je bolje da zbrišete pre nego što vas šerif nanjuši. Ako sam u pravu, pođite za mnom. Ja sam u sobi broj dvadeset pet na prvom spratu. Pazite da vas niko ne vidi.

Klaterlu se okrenuo i ušao u zgradu. Čenter je odmahnuo rukom i pošao niz ulicu, ali je posle nekoliko koraka zastao i pogledao u vrata iza kojih je nestao Klaterlu. Počeo se rukom po bradi. Nije čestito ni razmislio, a već je pošao nazad. Zastao je pred ulazom i provirio kroz stakleno okno. Hol je bio natrpan stolicama, cvećem i

sobnim rastinjem, ali, nigde nije bilo žive duše. Otvorio je vrata i ispunjen nedoumicom pošao uz stepenice. Šta je čovek kao što je Klaterlu mogao želeti od čoveka kao Čenter? — Zašto je Kvin Klaterlu pozvao u sobu na čašu pića jednog potpuno stranog, nepoznatog čoveka?

Bilo je dosta razloga da se okrene i ode, makar posle toga pretrpeo šerifove sankcije zbog izazivanja nereda, ali, Čenter je ipak nastavio da se penje uz stepenice. Kada je stigao do vrha bilo mu je jasno šta ga je gonilo napred. Malerozni čovek Čenter, naslutio je u Klaterlu čoveka srećkaroša i voljnog da dobija. Taj čovek ulivao mu je nadu.

Ko zna? Možda će nešto od njegove sreće preći na njega.

— Ne! — rekao je Čenter žestoko. — Izabrali ste pogrešnog čoveka, Klaterlu.

— Niste zainteresovani da na lak način steknete pet hiljada dolara, Čentere?

— Nisam zainteresovan za pljačku banaka. Nisam razbojnik. Klaterlu.

— Koga pokušavate da uverite u to, Čentere. Mene ili sebe?

Čenter se namrgodio i nasuo viski u čašu. Razgovarali su dosta dugo uz pomoć flaše odličnog viskija i kutije dobrih cigara. No, uprkos namrštenom licu, Čenter je morao sebi da prizna da se retko kada osećao toliko prijatno. Uživanje mu je malo kvarilo saznanje da je Kvin Kvaterlu bandit, i to drzak bandit koji je imao smelosti da mu predloži da opljačkaju banku u Mision Sitiju.

Klaterlu je bio ličnost u čijem prisustvu je vreme prosto letelo. Imao je šarma za desetoricu ljudi, i Čenter je više puta uhvatio sebe kako sedi i zabezeknuto sluša priče o bekstvu iz zatvora, noćnim jahanjima i drugim pustolovinama od kojih se diže kosa na glavi, kao i o pljačkama koje su se završile neuspehom. Potpuno otvoren i iskren kada se radi o njegovim nedostacima i slabostima, Klaterlu je Čenteru izgledao sasvim drugačiji od onih koje je ovaj poznao.

— Vi ste ljudi, Klaterlu — usprotivio se Čenter kada je njegov domaćin zastao da upali cigaru.

— Niste vi prvi koji mi to kažete, Čentere — priznao je Klaterlu. — Ali, zašto mislite da sam lukav?

Čenter je raširio ruke. — Zbog svega. Prišli ste mi ovako, a ja sam mogao biti i policajac.

— Možda nisam toliko lud kao što mislite, Čentere. Jutros pri povratku iz banke video sam vas kod korala za stoku.

— Dobro, onda znate da nisam policajac. Ali, nisam ni bandit.

— Izgovarate tu reč kao da je to nešto ružno.

— Jeste.

— Ja znam jednu još ružniju reč: siromaštvo. A još ružnije od toga su založnice, zelenaši, javne dražbe, takse, loš viski. — Klaterlu je ozbiljno klimnuo glavom. — Da, da, Čentere, ima mnogo gorih reči od reči „bandit“. Popravite me ako nisam u pravu.

Čenter je netremice zurio u Klaterlu. Sve reči što ih je Klaterlu pomenuo Čenter je iskusio po svojoj koži. Najteža od svega je bila reč „neuspeh“ koju je Čenter u svojih trideset i više godina dobro iskusio. Hteo je da ukloni pogled

pred Klaterluovim, ali nije mogao. Klaterluove plave oči gledale su ga oštro, hipnotičkom snagom. Ali, još više nego oči na Čentera je delovalo ono što je on govorio. Govorio je baš ono isto što je Čenter već duže vreme mislio.

— Okrenite se iza sebe, Čentere — rekao je Klaterlu autoritativno. Šta vidite? Ljude koji kao vi rade naporno i za svoj rad ne dobijaju nikada više od šake bedne hrane i ležaja na tvrdoj zemlji. To će biti i vaša sudbina, iako je vi ne zaslužujete, jer imate hrabrosti, snage i pameti. Vi imate ono što je potrebno da se dignete iz tog blata, a ja vam ukazujem na put. Šta kažete, da ili ne?

Čenter je prišao prozoru i pogledao na ulicu. Jedan starac odeven u rite šepajući je prelazio ulicu. Po koji put sagnuo bi se da iz prašine digne nedopušteni opušak cigarete. Da li je to i njegova slika kroz tridesetak godina? Čenter je uzdahnio duboko. — Rekoste... rekoste da će ta pljačka biti šala.

Kvin Klaterlu se pobedonosno osmehnulo i spustio ruku Čenteru na rame. — Ne šala nego zabava, Čentere. Ovde su ljudi neoprezni... samozadovoljni, jer je Misión Siti grad u kome se zakon poštuje i koga štiti jedan od najboljih šerifa u Teksasu. Samozadovoljstvo i uspavanost su najgori greh za svaki grad, a smem u život da se kladim da ćemo banku isprazniti kao da idemo na svadbu.

Čenter se odjednom narogušio. — Neće biti pucanja? Bez obzira šta se desi neće biti pucanja?

— Čentere, ja sam pljačkaš a ne kasapin i krvolok. Nikada u životu nisam ubio čoveka, pa to ne nameravam ni sada. Zašto bih izabrao čoveka sa dobrim pesnicama ako

sam nameravao, da ubijem. Onda bih uzeo revolveraša. — Klaterlu je dograbio Čentera za zglavke ruku i digao ih uvis. — Ako neko treba da bude umiren i učutkan, onda će to biti ovim oružjem. Da li još uvek mislite da sam lud što sam između tolikih ljudi izabrao vas?

— Možda niste... — rekao je Čenter kolebljivo.

— Onda... da ili ne? Hoćemo li sesti i dogovoriti se o pojedinostima ili ćemo popiti još po jedno piće i bez ljutnje reći jedan drugom adios?

Čenter je liznuo suve usne. — Da se dogovorimo, Klaterlu.

*

Veče je došlo, a ništa se naročito nije dogodilo i časovi su se lenjo vukli, slažući na učmalost pokrov dosade. Holidej je ispio poslednje kapi viskija i pogledao prema uglu gde su za jednim stolom četvorica igrali partiju pokera. Partija nije bila u visokom stilu, ali i da je bila. Dok bi se pitao da li da joj se priključi. Prvi put u životu nije bio siguran u sebe.

Zabavljačica Andželika, žena koja je daleko prevalila trideset godina ali dosta očuvana, primetila je njegovu nesigurnost. Samo dobar poznavalac ljudske psihologije je u žmirkanju očiju mogao otkriti pokidana jedra i polomljene katarke na brodu kojim plovi očajni kapetan bez posade, ali, Andželiki iskustvo nije nedostajalo. U stalnom kontaktu sa ljudima, ona je naučila da proceni kada su oni nezadovoljni, očajni i spremni na bezumne poduhvate. Otuda je shvatila da je njen lepi crnokosi prijatelj sa sivo-plavim očima u nevolji, i da je

došao do prelomne tačke kada mu treba pružiti ruku pomoćnicu.

— Hej, lepotane — rekla je šaljivo — zar nemaš nimalo očiju za mene. Pogledaj ovamo, moćda će ti se posle toga sreća osmehnuti.

Dok Holidej je skrenuo pogled na devojkicu pored sebe. Ispod prilično debelog sloja šminke, lep ten krasio je duguljasto lepo lice, a iza tamnih očiju skrivalo se u suštini dobro srce. Pomisao na Andželiku hrabrilo ga je, jer je njeno prisustvo svedočilo da na svetu ima još ljudi koji nisu ravnodušni na tegobe svog bližnjeg. Osmehnulo se i potanšao je po ruci. — Ti si pravi anđeo Andželika, ali sreću ne treba silom vući sebi. Treba biti strpljiv i čekati... i ona na kraju dođe.

— Hoćeš li... — zanitala je i neodlučno ga posledala, kao da strepi da odgovori šta joj je na umu. — Hoćeš li da ti pozajmim novac? Znam da ćeš otići čim zaradiš dovoljno za put, ali bih to učinila za tebe, iako želim da ostaneš. Znaš, ti si...

— Gluposti, Andželiko, ne mogu da uzmem novac koji ne znam kako bih vratio. Naći će se neko rešenje. Poslaću sutra telegram u Dales, možda će Vajat Erp biti tamo. Uostalom, nije mi prvi put da sam u neprilici. — Slagao je, jer nikada ranije nije bio u toj poziciji.

— Kako hoćeš — rekla je ustajući. — Idem da zabavim goste.

Dok joj je klimnuo glavom i ostao da sedi zamišljen. Ako se uskoro nešto ne desi, neće znati šta da radi sa sobom. U jednom trenutku palo mu je na um da bi sada rado prihvatio svaku ulogu koja bi mu omogućila da dođe do novca. Mogao bi možda, preuzeti neki detektivski posao, to se dobro

plaća, naročito ako je u pitanju neka bogata osoba. Sreća da bar ne mora da vodi brigu o Benitu. A možda bi mu taj mali lupež dao neku ideju? Ko zna?

Ispio je poslednje kapi viskija iz čaše i ugasio opušak cigare. Vreme je da pođe na počinak. Današnji dan, sem tuče koja se odigrala poslepodne, nije doneo ništa interesantno. Palo mu je na um da posle toga nije video onog snažnog kauboja Čentera koji je pokazao dosta srca i borilačke veštine. Verovatno se negde prikrrio ili je pobegao iz grada, u strahu od šerifove reakcije. Gluposti, tuča je bila sasvim bezopasna i ponekad je dobro pustiti ljude da se malo isprazne.

Pustio je za sobom leptirasta vrata i zakoračio drvenim trotoarom. Dve ulične svetiljke ispred saluna blede su osvetljavale najbliži deo ulice, a svuda dalje, vladao je mrak bez mesečine. Svejedno, pomislio je Holidej, oko će mu se naviknuti na tamu, a sem toga,ansion u kom je stanovao nalazio se sasvim blizu. Idući nogu pred nogu sa palčevima zakačenim za opasač, Holidej se lagano uputio pustom ulicom, praćen žmirkanjem zvezda kao jedinih svedoka njegovog postojanja. Za ostali ravnodušni svet, sem možda za Andželiku, bilo je svejedno da li je živ ili ne. Neveseo osmeh zaigrao mu je na licu. To je sudbina svih usamljenih vukova, pomislio je.

Iz mraka je istrčala mačka, zastala na sredini trotoara da ga osmotri žutim fosforescentnim očima koje su svetlucale u tami i protrčala na drugu stranu. Maler, presekla mu je put! Sujeverica, takve gluposti nemaju nikakve veze sa realnim životom, pomislio je, i nastavio nogu pred nogu do prvog ugla, gde

je skrenuo u još gušći mrak. Na kraju te sporedne ulice nalazio seansion u kome je stanovao.

Tek što je prešao desetak metara, iza sebe je čuo slab šum, jedva čujan kao da mačka skoči s ograde na tlo. Opet te dosadne životinje od kojih često noću nema mira! No, neki unutrašnji podsticaj naterao ga je da se okrene i pogleda iza sebe, iako nije očekivao da će videti ništa drugo sem par užagrelih žutih očiju. Ali, iznenađenje je bilo potpuno, čak i za čoveka kao što je i Holidej koji je uvek jednim delom čula bio orijentisan na stalnu opreznost. Tek što je pokrenuo glavu u vidokrug oka mu je iz tame iskočila silueta nekog čoveka. Iskr-

... je niokuda, kao sablast, narogušena, zamislivutih ruku, ispruženih u neprirodnoj pozi. Dok Holidej je imao samo toliko vremena da se zgrči i da refleksno uvuče glavu u ramena, ali, to nije umanjilo snagu udarca koji ga je pogodio iznad desne slepoočnice. Udarac je bio jak, i uprkos Holidejevom trzaju, dobro usmeren, tako da žrtva nije imala vremena ni da jaukne. Jauk je ostao prigušen u grlu, a pred Dokovim očima su najpre blesnule stoline zvezdica, a onda je zavladao potpun mrak.

Holidej je pao na tlo. Nije bio svestan kada ga je jedan snažan čovek rasta sličnog njegovom digao, prebacio preko ramena i odneo pedesetak metara dalje iza jedne kuće gde su, vezani ispod jednog drveta, čekali konji. Nepoznati je prebacio Doka preko jednog konja i vezao ga za sedlo, a sam pojahao drugoga. Minut kasnije, pazeći da proizvede što manje šumova, i birajući najgušću tamu, nepoznati je odjahao ulicom, koju je očigledno dobro poznao, vodeći za sobom

natovarenog konja. Kratko vreme potom, bio je već daleko izvan grada.

II

Kada se Dok Holidej osvestio bio je već uveliko dan. U glavi mu se mutilo, a sa prvim uticajima o svestu oko sebe počelo mu se vraćati sećanje na događaj od prošle noći. Pokušao je da dignu glavu, ali ga je prostrela bol u vratu i potiljku. Mahinalno je pokušao da ruku pri- nesu čelu, ali nije mogao. Ruke su mu bile vezane, tačnije rečeno sav je bio vezan od glave do pete.

Čvrsto spetljan jakim konopcima, ležao je u jednom plitkom udubljenju u steni, ne širem od metar i dužem od dva metra, koje je oblikom i dužinom podsećao na grob. Preko udubljenja pružale su se zrne gustog žbunja, tako da je udubljenje bilo sasvim zaklonjeno od pogleda čak i sa udaljenosti samo nekoliko metara. Ma ko da ga je ostavio u tom udubljenju, mogao je biti siguran da ga niko drugi neće pronaći. No, nešto ga je čudilo. Pre nego što je vezan skinuto mu je odelo i sada je na sebi imao samo donje rublje. Zbog čega je tajanstveni napadač to učinio Holidej nije mogao da zna.

Iz rupe u kojoj se nalazio Dok Holidej nije video okoliu i nije mogao da zna gde se nalazi. Do ušiju mu je dopirao šum brze reke, pa je po tome zaključio da se nalazi negde pored reke Bul River. Pošto je Bul River tekla kroz kamenitu visoravan, pretpostavljao je da se nalazi negde u brdskom masivu Dumsdej, ali, nije mogao da odredi da li je blizu ili daleko od grada odakle je ovamo donet. Šum reke mešao se sa šumom vetra u

žbunju oko njega, i to je bio jedini znak, da oko njega postoji svet koji se kreće i živi svojim životom.

Minut za minutom časovi su prolazili nepodnosivo sporo. Ma koliko se trudio da dokuči razlog napada, Holidej je stalno nailazio na betonski neprobojni zid, nelogičnosti i apsurdna. Osveta nije mogla biti razlog, jer ga eventualni osvetnik nije ubio, a pljačka još manje, jer mu je novčanik bio prazan. Fina pozlaćena tabakera i zlatan časovnik bili su jedine stvari od vrednosti koje je imao pri sebi. Ko ga je mogao napasti zbog tabakere, časovnika i odelja koje nije mogao lako prodati? Zagonetka je uporno ostajala zagonetka, tim pre što Holidej napadača nije video, i što nije ni slutio šta namerava. Neraspoložen i zabrinut zbog svog položaja iz koga nije video izlaza, Holidej je ponovo pokušao da oslobodi ruke, ali su svi njegovi napori ostali bezuspešni.

Nekih pola časa kasnije, ili možda više, jer je Holideju bilo teško da tačno odmeri vreme, učinilo mu se da je u daljini začuo topot kopita. Šum se odmah utišao kao odnet vetrom, ali se posle kratkog vremena ponovio, samo znatno jači i svakim minutom čuo se sve jasnije. Neko se, približavao, jašući velikom brzinom i posle nekoliko minuta topot kopita dva konja odjeknuo je u neposrednoj blizini. Odmah zatim začuo se jedan mučki glas, koji se Doku učinio poznat.

— Šta je, zašto usporavaš?

— Imam razloga, stani za minut.

— Gluposti! Konji su još odmorni i mogu da trče. Zar smo posao izveli onako uspešno samo za to da bismo sad tu prednost izigrali?

— Naravno da ne, ali, imaj poverenja u mene. Zar ti nisam rekao

da će sve biti o-kej, Čenter? Uverio si se da umem da skujem plan.

Čenter! Onaj kauboj koji se juče popodne potukao u Mision Siti-ju i za koga nije znao kuda se izgubio, pomislio je Dok Holidej. Taj čovek će ga spasiti iz bede u koju je zapao, a to je bilo izvesno. Zaušustio je da vikne u pomoć, kad ga je Čenterov glas preduhitrio.

— Da, to ti se mora priznati, Klaterlu. Pošetali smo se kroz banku i digli petnaest hiljadarki. Nisam ni slutio da će ići tako lako.

Holidej je prigušio povik u grlu. Čenter i još neki čovek koga je Čenter nazivao imenom Klaterlu. Govorili su o nekoj pljački banke. U tom slučaju, nije se imao nadati ničemu dobrom od Čentera, jer nijedan pljačkaš ne voli živog svedoka njegovog nedela. Ako bi se sada javio, moglo bi se desiti da se uvali u još veću nepriliku od ove u kojoj se nalazio, i zato je odlučio da ćuti. Gore se, međutim nastavio razgovor između dvojice bandila.

— Moram priznati da si za početnika sjajno odigrao svoju ulogu. Uspavao si službenika banke jednim jedinim udarcem pesnice. Galama je nastala tek kad smo bili daleko — začuo je Dok drugi glas.

— Jeste, ali potera je ipak za nama. Sa brežuljka sam video oblak prašine na horizontu. Imamo prednost skoro petnaest minuta ali, to nije ništa...

— Ne brni. Zašto misliš da sam izabrao ovaj pravac? Ovo je visoravan sastavljen od škrikljastih stena na kojima ne ostaje trag.

— Šerif Vinslou je čuven traagač...

— To mu ništa neće vredeti na ovom terenu. Uostalom...

— Uostalom, šta? Hoćemo li podeliti novac, pa svaki na svoju

stranu. Obojica poznajemo ove planine kao svoj džep.

— Nećemo. Novac ostaje kod mene. — Glas koji je to izgovorio zvuč'o je drukčije nego maločas. Bilo je u njemu neke preteće hladnoće tako da se Holidej iznenadio. Verovatno da je to iznenadilo i Čentera, jer je posle toga nastala kratka tišina koju je prekinuo Čenterov upaničen, skoro histeričan glas.

— Klaterlu, šta to radiš? Jesi li lud... Nemoj!...

Pucanj je prekinuo Čenterove reči, i nešto teško kao džak srušilo se na zemlju. Zatim se začuo šum kao da neko skače iz sedla, šuškanje odeće kao da se neko oblači, brzi koraci koji su se približavali i najzad je nečija ruka otklonila žbunje iznad rupe u kojoj je ležao Holidej. Uokvireno plavetnilom neba pred Dokovim očima pojavilo se jedno lice, lice nepoznatog čoveka, ali ipak na neki način neobično poznato. Holidej je imao utisak da gleda u ogledalu svoje sopstveno lice. Sličnost je bila neverovatna.

Nepoznati je pružio ruku s isukanim nožem i sa dva tri kratka zamaha presekao konopce kojim je Holidej bio vezan. — Izlazi! naredio je kratko i zapeo obarač revolvera.

Holidej je bez reči izašao iz rupe onoliko brzo koliko su mu utrnuli udovi dozvoljavali. Do tada skučenog vidika, ugledao je ono što je na osnovu šumova samo mogao da naslućuje. Čenter je ležao na zemlji raširenih ruku, verovatno mrtav, a nepoznati čovek veoma sličan njemu samom kao da mu je bliznac, stajao je sa naperenim revolverom na dva metra daleko. To je bilo sve što je mogao da zapazi, jer je istog trenutka nepoznati na-

radio. — Oblači se. Brzo! — Govoreći, mahnuo je revolverom prema steni na kojoj je ležalo njegovo odelo.

Holidej je požurio da poslušao deimom i zbog toga što je pre svega morao imati odelu na sebi. Ali, znao je da brzo mora smisliti neki plan ako želi da izvuče živu glavu. Čovek koji je ubio svog pogmagaća u pljački, neće se libiti da ubije nepoželjnog svedoka. Potvrda za tu sumnju Dok Holidej je našao u Klaterluovim očima koje su gorele ubilačkim sjajem. Njegovo lepo lice grčila je ružna senka prisutne umišljane smrti.

— Kakva je ovo igra, Klaterlu? — zapitao je Holidej oblačeći se. — Ne shvatam šta sam vam ja trebao za ovu operaciju.

— Nije ni potrebno da znaš, — odgovorio je Klaterlu vadeći iz b'sage na sedlu Holidejev „kolt“ sa drškom od slonovače. Pošto je ispalio iz njega jedan hitac u zemlju, vratio je svoj revolver u futrolu i sagnuvši se uzeo iz Čenterovog opasača njegov revolver. — Ali, pošteno je da znaš razlog svoje smrti. Ti i ovaj čovek ovde — pokazao je rukom na Čenterov leš — opljačkali ste banku u Mision Sitiju. Kad kažem ti, to znači ja u tvom odelu, jer vidiš, mi smo dosta slični i uz malo doterivanja šminkom, prosto ličimo kao blizanci. Zato mi je bilo potrebno tvoje odelo.

— Mislite da će vam to proći. Ja ću otkriti ko je pravi pljačkaš. — rekao je Dok.

— Ništa ti nećeš otkriti, jer ćeš biti mrtav. Posle svršenog posla, dvojica ortaka su se posvađali i pripucali jedan na drugoga. Ti si ubio Čentera, ali je i Čenter pogodio tebe. Tako će sve ostati tajna.

— Tajna? A novac? Novac neće biti pronađen?

— To će, naravno, zbuniti šerifa Vinsloua, ali zar se jednom desilo da novac ne bude nađen? Ne, mister Holideje, sve sam dobro smislilo, sreća mi je neverovatno pošla na ruku. Ti si odigrao svoju ulogu kao i Čenter. Zbogom zauvek.

Klaterlu se spremio da opali, Holidej je to istog trenutka pročitao u njegovim očima. Spasa nije bilo sem možda... ako bi se dokopao rečice. Ali, do nje je bilo desetak metara brisanog prostora, a u Klaterluovoj ruci se preteći crneo nabijeni „kolt“. No, vredelo je pokušati, jer je položaj ionako bio beznađežan.

U tom trenutku, kao što igra sudbine nekad zna da udesi, sreća se ponovo osmehnula Holideju. Siktanje zmijske zvečarke u susjednom žbunju uznemirilo je Klaterluovog konja, i Klaterluova pažnja se, za deo sekunde, prenela sa Holideja na gmizavca. Kao izbačen iz katalpulta, Holidej je poskočio prema jaruzi kroz koju je tekla Bul River i u dva tri skoka našao se na ivici obale. Pred njim je zinula provolija duboka desetak metara, ali Dok se nije dvoumio da skoči. Bila je to očajnička, refleksna akcija čoveka koji je znao da mu preostaje samo taj put ukoliko hoće da preživi. Čuo je za sobom nuncanj, a onda šibanje vetra pored tela u padu. No, na njegovu nesreću, u padu je zakačio ispušni koji se nadnosio nad vodu i strahoviti udar u prsa izbio mu je dah iz pluća. Zatim je sledio pljusak, i vođa se sklopila nad njim.

Kada je polusvestan izbio na površinu, začuo je Klaterluove psovke i pucanj revolvera. U magnovenju je na obali ugledao Klaterlu sa šestometkom u ruci, a

onda je grunuo još jedan pucanj koji je u uzanoj jaruzi odjeknuo kao grmljavina. Dok Holidej je zaronio da bi izbegao kuršume, ali je zaronivši udario glavom u stenu. Uprkos hladnoj vodi, svest mu je mrknula ali je ipak uspeo da izroni na površinu i udahne vazduh. Šestometak je još jednom grmnuo, ali Dok ga nije čuo. Reka Bul River s pravom je dobila to ime, jer je rečna matica tekući kroz uzanu jarugu izdubljenu u škriljastom terenu, proizvodila buku sličnu rikanju razlijučenog bika. Holidej je jauknuo kada ga je struja tresnula o jednu malu oštru stenu u sredini korita, ali se njegov jauk nije čuo, jer ga je već trenutak kasnije voda povukla u vrtlog ispod površine zapenjene vode.

Nekako je još jednom uspeo da se izvuče na površinu, ali ovaj put znatno sporije. Klaterlu je već bio daleko jašući na konju koga je prethodne noći sakrio u jednoj maloj uvali pored reke, sa petnaest hiljada dolara u bisagama, pošto je prethodno izbrisao svoje tragove. Kad policajci nađu dvojicu izvršilaca zločina njega niko neće goniti. Za to vreme, Holideja je Bul River brzo nosio niz vodu. Od udara o stene i nedostatka vazduha, svest je počela da se muti. Najpre ga je izdalo čulo sluha zaglušeno suludom bukom rečne matice, do stepena kada se sve slija u neprekidnu udaljenu bezličnu tutnjavu. Zatim ga je izdao vid. Još od udara pri padu, sve je video dvostruko, a udari koje je zadobio sudarajući se sa stenama u vodi, zamračili su mu vid tako da je sve manje razlikovao vodu, zemlju i nebo.

Kada ga je na sledećoj krivini rečna matica ponela i izbacila na jedan uzani pojas peska na obali,

u Holideju je tinjala samo još slaba iskra svesti.

Holidej je ležao na leđima sa mokrim bičevima duge tamne kose siepljenim po bledom licu. Nije znao koliko dugo je tako ležao, kada je začuo glasove ljudi. Učinio je ogroman napor da pomeri očne kapke i otvori oči. Na nebeskom svodu crvene boje kretale su se nejasno uobličene siluete ljudi. Čuo je zveckanje mamuza, a zatim su i glasovi postali jači i razgovetniji.

— Gle, evo ga.

— Da li da donesem uže da ga svežem, šerife?

— Neće biti potrebno. Držaćemo ga na oku.

*

— Opet si se vratio, je li Džekson? — promrmljao je šerif. — Poslednji put sam te opomenuo da bežiš što dalje od Mision Sitija kad si pod alkoholom. Šta si učinio ovaj put?

— Samo sam pomogao jednom pijancu da ustane sa zemlje, šerife — tvrdio je odlučno jedan odrpanac čupavih obrva, trepćući od bleska svetiljke u prostoriji za saslušanje u gradskom zatvoru.

— Da, samo si mu pomogao da ustane i odveo ga u sporednu mračnu aleju gde si ga opljačkao... ispraznio mu džepove. — Vinslou je pokazao palcem preko ramena prema zelenim vratima iza njega. — Sledeći!

Dvojica šerifovih zamenika odveli su lupeža kroz zelena vrata koja su vodila u prizemno odeljenje sa ćelijama u gradskom zatvoru Mision Sitija. Treći je dao znak sledećem čoveku u redu da prođe.

Optuženi je stupio napred, gledajući sa puno nade prema zelenim vratima. Bez obzira koliko tešku

optužbu je neko doneo sa sobom u prostoriju za saslušanje, svako se uvek nadao da će izaći na zelena vrata, a ne na crvena. Crvena vrata, koja su se nalazila levo od pišaćeg stola za kojim je, ispred knjižice optužbi, sedeo šerif Vinslou, vodila su u ćelije na spratu. Ako bi bio određen na zatvor u prizemnim ćelijama, uhapšenik je izlazio pred mesnog magistrata i mogao je računati i na to da sledećeg dana već bude na slobodi. Zatvor u ćelijama na spratu značio je da uhapšenike čeka pravi sud, sudija i porota i izdržavanje duže kazne u nekom državnom zatvoru. A možda čak i konopac.

— Ja to nisam učinio, šerife — tvrdio je jedan koštati uhapšenik.

— Nisi učinio šta? — zapitao je šerif Vinslou. — Još nisam ni pročitao optužbu.

— Nisam ukrao korpu jaja od slepog starca.

— Nisi?

— Ne. Bila je to jedna sredovečna žena, a ta vidi isto tako dobro kao ja.

— I za to si uhapšen? — rekao je Vinslou praveći užasnuto lice. Na njegovo ruganje svi svedoci koji su sedeli na klupi glasno su se nasmejali. — Do đavola, pa to nije nikakav zločin već obična zabuna, zar ne Bendžu?

Vinslou je zapisao nešto na optužnicu i pokazao rukom prema zelenim vratima. Zatim je rukom dao znak da dovedu sledećeg.

Tako se nastavila parada prestupnika: kauboj koji je pucao iz pištolja na glavnoj ulici, kockar koji je koristio kocke sa balastom i pomoću njih olakšao jednog rančera za stotinu dolara, razljućena dragana koja je izgubila strpljenje i svog dragog pojurila sekirom niz glavnu ulicu... iako su oboje bili

potpuno nagi kao od majke rođeni. Vinslou je bio kratak i oštar kao i obično u takvim prilikama, ali je svim slušaocima brzo postalo jasno da je šerif te večeri izuzetno nestrpljiv. Kada je šerifov zamenik pred šerifov sto doveo poslednjeg uhapšenika, svi su razumeli razlog njegovog nestrpijenja.

Bila je glavna zvezda drame koja je bila glavni predmet razgovora u Mision Sitiju od kako su jedan dan pre toga dva razbojnika opljačkali gradsku banku i odneli petnaest hiljada dolara u zelenim novčanicama. Bila je to jedina pljačka banke od kako je šerif Vinslou došao na mesto šerifa, a najveća od kada grad postoji.

Šerif Vinslou je pogledao blede lice svog uhapšenika, a onda spustio pogled na knjigu optužbi i okrenuo novi list. Na listu je već bilo ispisano ime optuženog, ime čuvara reda koji ga je uhapsio, a onda je sledilo niz pojedinosti pod krupno ispisanim naslovom:

PLJAČKA BANKE

Šerif se zavalio u stolici i vrhom palca i kažiprsta zaklopio umorne oči. Čuvar reda u Mision Sitiju nije sklapao oka već punih dvadeset četiri časa. Pošto je uhvatio Holideja u planinama Dumasdei, jedan dan pre toga, i nešto ni kod njega ni kod poginulih Centera nije našao novac, poslao je uhapšenika i leš u Mision Siti i sam je ostao u brdima da sprovede istragu. Čitavo poslenodne do duboko u noć i ceo sutrašnji dan proveo je tragajući za skrovištem. gde je novac eventualno sakriven. Ali, nije našao ništa. Zapazio je, istina, neke nejasne, brisane tragove tu i tamo, ali iz njih ništa nije mogao da zaključi. Sve u svemu, nije mogao da utvrdi da li se radi o

Holidejevima ili Čenterovim tragovima i kada su ih oni tu ostavili. No, budući tvrdoglav kao mazga, i do krainosti uporan. Vinslou je nastavio da traga sve do sutra kasno poslepodne, kada je prekinuo potragu. Istinu o novcu moraće da sazna direktno od počinilaca. Stoga je to veče bio umoran, ali su njegove sive oči gledale živahno i prodorno kao i uvek, kada je spustio ruku i progovorio.

— Kako se osećaš Holideje?

— Dobro — rekao je Dok mada se osećao svakako drukčije samo ne dobro. Bio je izubijan i izgripan od glave do pete, i celoga dana proveo je u spavanju od posledica iscrpljenosti nastale od pada u Bul River. — Ali, recite mi šerife dve stvari: Zašto sam ovde i otkuda da me oslovjavate sa „ti“?

— Ne pravi se lud, Holideje, znaš dobro zašto si ovde. A iz toga sledi odgovor i na drugo pitanje: S uhapšenikima nema ceremonijala. Ali pošto vidim da si rešio da igraš ulogu nedužnog naivčine kazaću ti u dve reči šta je optužba: Pljačka i ubistvo.

Dok Holidej je digao obrve. — Optužba je vrlo teška i mada su mi vaši pomoćnici nešto rekli voleo bih da i od vas čujem koša sam to ubio i opljačkao.

— Dobro šališvčino, kad baš hoćeš da igraš tu igru neka ti bude, ali nemoj misliti da će ti to nešto vredeti. Čuj me dobro: optužen si za pljačku banke u ovom gradu i ubistvo Bleka Čentera — saučesnika u pljački. Šta kažeš na to?

— Ništa naročito — odgovorio je Dok, ali mu je led stegao srce. Optužba je bila suviše teška da se mogla prihvatiti kao šala. — To što kažete vista je glupost.

— Znači, odričeš. Tvrdiš da to nisi učinio ti.

— Naravno. Nemam s tim nikakve veze.

— Dobro mister. Ne mislim da bi ti priznanje nešto koristilo ali ni odricanje ti svakako neće pomoći. Skrećem ti pažnju da su te brojni svedoci prepoznali i da su blagajnik i direktor banke nedvosmisleno imenovali tebe i Čentera kao pljačkaše.

— To je zabuna. Pljačku nisam izvršio, ja već čovek veoma sličan meni koji je nosio moje odelo. Taj čovek se zove Klaterlu.

Vinslou se osmehnulo šeretki. — Klaterlu kažeš? I taj Klaterlu, inače poznat bandit, uzео je tvoje odelo, opljačkao banku, vratio ti odelo, uzgred ubio Čentera... i ispario bez traga? — Osmeh na šerifovom licu pretvorio se u mrštenje. — Znaš šta Holideje, mnogo si drzak ako misliš da sam toliko budala da poverujem u to. — Vinslou se nagnuo napred naslonivši se laktovima na sto. — Mada sam dosta doživeo u životu, ipak sam iznenađen. Koliko sam saznao do sada nikada nisi došao u sukob sa zakonom, ni ti ni onaj nesrećni Čenter. On je bio dobar, pošten radnik, gonik, putovoda i svašta drugo ali nikada pljačkaš. A za tebe sam i ranije čuo, čak si u nekim slučajevima pomogao čuvarima reda. A sad ovo!?

Holidej ga je gledao netremice, a misli su mu se grozničavo kovitlale u glavi. Šta da kaže. Činilo mu se neverovatno da na tako glup način bude uvaljen u zločin sa kojim nije imao nikakve veze. Pogledao je desno, na klunu za svedoke ode su sedeli blagajnik i direktor banke, jedina žena i dva čoveka obučeni u građanska odela. Verovatno su to bili očevici napada na banku, koji su ga prepoznali. Kako da ih uveri da osoba koju su videli nije bio on, kada se i on sam začudio sličnosti svog i pljačkaševog lica i stasa. Kad se

tome doda odelo, onda je zabluda bila lako razumljiva.

— Haide, Holideje, ne pravi budalu od nas i sebe. Ovi ljudi su te prepoznali i tu nema dovumlienja, je li tako gospodo? — Kada su svedoci na klupi potvrdno klimnuli glavom, šerif je nastavio. — Hoćeš li da ti ja kažem šta se desilo?

Holidej ga je nemo pogledao. Za momenat ga je obuzela resignacija.

— Ti si poslednjih dana bio loše sreće — počeo je Vinslou. — Izgubio si dosta dovca i zapao u dugove. Iz toga si morao da se vadiš i izlaz si našao u pljački. Na tvoju sreću ili nesreću, naišao si na Čentera koji je bio u istoj situaciji. Udružili ste se — zastao je za trenutak i pogledao Holideja u oči — konobar me je obavestio da si ga prekiuče častio pićem, i izveli ste pljačku. U planinama je došlo da razmirice oko podele pljačke, i ti si ga ubio. Ili si možda i ranije nameravao da ga ubiješ, to ne znam da li ćemo ikada utvrditi. Ti si pucao u niego, on na tebe, on je ostao da leži mrtav, ti si pao u reku, i mi smo te našli. Eto, to je priča. Ostaće da saznamo samo jedno. Gde je novac?

Holidej je nemoćno slegnuo ramenima. — Koliko puta treba da vam kažem, šerife, da sa pljačkom nemam nikakve veze. Vaša konstatacija izgleda logična i povezana u celini, ali, ipak nije tačna. Otuda vam ne mogu reći ni gde je novac.

— Znači, ne priznaješ krivicu? — konstatovao je Vinslou namrgođenog lica.

— Ne.

— Hm, dobro. Znaš li šta sleduje pljačkašima banaka u ovom gradu?

— Vi ćete mi reći.

— Dvadeset godina. To je najmanje. A ako je pljačka kombinovana s ubistvom, onda zločincu ne gnu vešala. Kako ti to izgleda.

— Loše.

— Naravno, Ali, kazna ne mora biti krainje stoga ako se predomisliš i kažeš gde si sakrio novac. Možda bi ti u tom slučaju porota poverovala da si Čentera ubio u samoodbrani, jer nema živih svedoka koji bi potvrdili suprotno. Tada bi sve ipak moglo da se završi vremenskom kaznom od petnaestak godina. Šta kažeš na to? — Vinslou je sačekao da njegove reči stignu do svesti njegovog sagovornika i dodao mekim tonom. — Haide, da čuiem.

Holidej je nestropljivo stisnuo usne. — Šta vredi. Sve što znam već sam vam rekao.

Vinslou je lupio pesnicama o sto. — Znaš li šta si ti?

Holidej je ravnodušno odmahnuo glavom.

— Ti si običan glupak i lažov — izrekao je šerif kroz zube.

Pustolov je slegnuo ramenima. — Koga je briga šta vi mislite.

Vinslou se klonula opuštena ramena. Bio je obeshrabljen i liut. Nado se znatno bolijem rezultatu svog saslušanja. Uživao je najveći mogući ugled u Centralnom Teksasu i pljačka banke u Misionu pala je kao crna mrlja na njegovu karijeru, kao najveći poraz koji je ikada doživeo. Uhvatio je jednog od aktera pljačke šta više, po njegovom uverenju glavnog organizatora, ali na veliku njegovu žalost i nesreću, opljačkani novac nije nađen. Možda bi se Vinslou pomirio s tim da lupež i pored očiglednih dokaza ne priznae krivicu, ali je gubitak petnaest hiljada dolara bio šamar koji nije mogao da otroi.

— Lukav si Holideje, ali, to ti ništa ne vredi. Izabrao si da za pljačku okriviš poznatog zločinca Klaterlua, jer znaš da je niemu lako pripisati svaki zločin, a nema šanse da se iskaz proverí. Znaš da je hulja za

koga se zna s obe strane granice. A zar misliš da ću poverovati da je ta krvoločna zver bila u Mision Sitiiju meni ispred nosa, i da ga ja nisam primetio.

Vinsloun je zastao u pola rečenice kao da je izgubio dah. — Ali, to sada nije važno. Mogu samo da ti kažem da je on pravi razbojnik, ali da ni ti nisi ništa bolji. Klaterlu je prevario svakoga koga je mogao ali i ti si. On koristi ljude i ti si iskoristio Centera da ne praviš buku u gradu. I moram da priznam da si dobro izabrao. Center je bio dovoljno iak da svakoga učutka pesnicama, i tako nije došlo do pucniave. Uz to, bio je dovoljno glup, da kada je glavna opasnost prošla, dopusti saučesniku da ga ubije i sav plen zadrži za sebe. Dakle, vas dvojica ste isti. Obojica ste beskrupulozni zločinci i dobićete ono što zaslužujete. Ti vrlo uskoro, jer si već uhvaćen, a on jednog lepog dana kada padne policiji u ruke.

Holidej je liznuo suve usne. Prokleta zla sreća ga je i dalje pratila. Sve je bilo zaverilo protiv njega. Grizao se u sebi, ali ništa nije rekao, jer nije imalo šta da se kaže. Znao je da je nevin, ali, to mu niko nije verovao. Jedino ko je sem njega znao istinu bio je Klaterlu ali. Dok nije znao gde se taj sada nalazio.

Crne misli padale su mu na um u ovom teškom trenutku bez izlaza. Ali, u glavi je već kovao plan da pobegne iz zatvora i nađe Klaterlue, makar mu za to trebalo deset godina. No o toj nameri je ćutao.

Šerif je uzdahnuo i zavalio se u stolicu. Pokazao je palcem i njegov zamenik je energično ščepao Holideja za mišicu i poveo kroz crvena vrata u blok ćelija na spratu.

III

Šerifska stanica i gradski zatvor u Mision Sitiiju bili su tiho mesto sem izuzetno petkom i subotom uveče, a odeljenje sa ćelijama na spratnom delu zgrade bilo je naimirnije mesto koje se uopšte moglo zamisliti. Tamo je vladala tišina kao u pustinji, možda delimično i zbog toga što se život u tom odeljenju i nije mogao smatrati životom, već predvorjem smrti.

Na spratu su se nalazile samo četiri ćelije, po dve sa svake strane uzanog hodnika koji je vodio da masivnih vrata pojačanih gvozdenim rešetkama. Na desnoj strani od vrata u visini grudni nalazio se jedan mali drveni šuber ugrađen u zid. Bio je to otvor za neku vrstu dimniaka koji se završavao dole u prizemlju gde je kličar Met Miler pripremao hranu za dežurne čuvare reda i zatvorenike. Pomoću dizalice postavljene u dimnjak hrana se nosila zatvorenicima na sprat, a da se pri tome gvozdena vrata nisu otvarala. Onaj ko se nalazio gore, jednostavno bi povukao miniijturni lift u obliku sandučeta, i hrana bi začas bila na spratu. Za otvaranje masivnih vrata, pak, bila su potrebna dva kliča, jedan koji je otključavao vrata iznutra, a drugi spolja. Zatvorenik je čak mogao na prepad savladati dežurnog čuvara, pod pretpostavkom da je ovaj bio neoprezan ali ipak, ne bi mogao izaći iz odeljenja na spratu, jer je dežurni s druge strane vrata otključavao spoljnu bravu samo onome čiji je glas poznavao. Prozora nije bilo. Od kako je pre tri godine izgrađen odeljak na spratu, iz zatvora u Mision Sitiiju još niko nije pobegao.

Uprkos nedostatku prozora, izgledalo je da kroz odeljenje na spratu struji neka hladna struja

vazduha kada je dva dana posle hvatanja Dok Holidej sedeo na svom ležaju i pušio, osluškujući kako šerifov zamenik Slevin šeta gore-dole uzanim hodnikom. Odozdo su dopirali mirisi i isparenja iz tek opranih ćelija u prizemlju koje su se sušile. Negde u daljini, na crkvenom tornju zvonilo je zvono. Pod nogama, Holidej je osećao svu čvrstinu kamena i gvožđa, a do ušiju mu je dopiralo škripanje točkova nekih teretnih kola koja su se kretala ulicom.

Petak je bio dan suđenja, i toga dana očekivao je da će čuti i svoju presudu. Bilo je malo nade da će pobeći. Nikada u životu niko ga nije tako uvalio kao Klaterlu. Još jednom se potvrdilo da jedna nesreća nikada ne ide sama. No, nije mogao ništa sebi da prebaci, jer za nevolju u kojoj se našao ni najmanje nije bio kriv. Jednostavno mu tih dana nije išlo, i tu plimu nesreće mogao je prekinuti samo ako uhvati Klaterlu i preda ga sudu.

Šerifov zamenik je zastao ispred njegove ćelije, i Holidej se zagledao u njega. Postojala je jedna dosta problematična mogućnost za bekstvo, i Holidej je o njoj dosta razmišljao u toku dana, ali, tu mogućnost nije hteo da isproba kada je Burk Slevin na dužnosti.

Slevin mu je izazovno uzvratio pogled iz koga je izbijala mržnja. Slevin je bio čovek pljosnatog lica, sa dva dana neobrijanom bradom i loptastim ispupčenjem umesto čela. Imao je oko trideset godina, bio je čvrst i koštuniav, i njegov način opnođenja sa ljudima nije bio nimalo nežan. Ne, sa Slevinom taj pokušaj sigurno ne bi uspeo. Moraće da svoju zamisao primeni na nekog drugog. Ali koga? Tri šerifova zamenika su se

smenjivali na straži u spratnom odeljku sa ćelijama, i sva trojica su izgledali kao da su posisali svu lukavost i opreznost ovog sveta. I sva trojica, kao i šerif, smatrali su pljačku banke u Mision Sijiju kao ličnu uvredu.

Slevin je nešto progundao i vratio se svom pisaćem stolu, ostavljajući Holideja da se vrpolti na svom ležaju i eventualno zaspi ako može. Vreme se vuklo nepodnošljivo lenjo celo poslepodne i Holidej je pola sanjario, a pola razmišljao o svom detinjstvu i mladosti, kada se na teškim ulaznim vratima začulo kucanje.

Uspravio se na ležaju kada je Slevin prošao hodnikom i stao kod vrata. Zamenik je oslovio onoga na drugoj strani vrata, saslušao odgovor i onda se lagano vratio do ćelije.

— Želiš li da vidiš jednog posećioca, Holideje? Imaš na to pravo, mada ja ne bih pustio ovamo ni besnog psa kada bi mene neko pitao.

— A ko je to?

— Tvoja sestra. Želiš li da je vidiš?

— Naravno — odgovorio je. Za čoveka koji nije imao sestru prilično dobro je prikrrio svoje iznenađenje.

Šerifovi zamenici su izveli proceduru otvaranja dvostruke brave i Slevin je trenutak kasnije kroz hodnik doveo jednu devojkicu. Na zamenikovom ružnom licu lebdeo je osmeh, što je za ovoga bilo neobično, i kada je ugledao svoju „sestru“ Holidej je shvatio zašto. Devojka je bila prava lepotica, sa dugim nogama, izazvano nabujalim grudima i lepim ovalnim licem na kome su upadljivo dominirala dva smeđa oka sa tamnim prelivom, a hodala je graciozno, upola

gordo i upola nadmeno što je nje-
noj ličnosti davalo notu odbojnosti.
Kada je prišla blizu, obrve su joj
se skupile na sredini čela kao da je
htela da Holideju nešto krišom
stavi do znanja. Holidej je odmah
shvatio da mu ta devojka daje znak
da je ne izda.

— Zašto mi nisi rekao da ti je
sestra takva lepotica. Holideje? —
zapitao je zamenik kriveći lice u
gadan osmeh.

— Nikada me nisi pitao Slevi-
ne. Sad se gubi i pusti nas da na
miru razgovaramo.

— Hvala vam — promrmljala je
devojka kada se zamenik uputio
ka svom stolu.

— Dobrodošli — pozdravio je
Holidej tiho. Zatim se naslonio na
dovratak ćelije i stao, da čuje zbog
čega je devojka koju nikada u ži-
votu nije video slagala čuvara re-
da, samo zato da bi posetila Doka
Holideja pre nego što bude izve-
den pred sudiju koji će ga poslati
na vešala.

Nije morao da čeka dugo. Okre-
nuta šerifovom zameniku, sa vitko
izvajanim leđima, njegova „sestra“
mu je otkrila da njeno pravo ime
nije Merilin Holidej kao što je na
ulazu u zatvor rekla već Merilin
Samers. Došla je sa ranča „Boks
deset“ u blizini Hagerstauna. Mada
se iskreno nadala da će sud i po-
rota biti blagi prema Holideju, pri-
znala mu je da to nije glavni raz-
log njene posete. Želela je da zna
gde bi mogla da nađe Klaterlu.
On je bio njen momak i ljubav-
nik. Obećao je da će posle izvrše-
ne pljačke doći po nju i odvesti
je na istok, gde će oboje živeti u
luksuzu. Bila je krajnje zabrinuta,
jer od tada od njega nije čula ni-
kakvog glasa. Čula je da je neki
pljačkaš uhapšen, ali da taj tvrdi
da nije on pljačkaš već Klaterlu.

Da li joj Dok Holidej u tome neš-
te može pomoći?

Najviše što je Dok Holidej u tom
trenutku mogao da učini bilo je
da začuđeno zuri u nju kroz re-
šetke. Nimalo čudno što je bio začu-
đen. Jedna naizgled fina, lepa
devojka kao ova, više nego zaljub-
ljena u kućkinog sina kao što je
Klaterlu? Posle tog prvog zaključ-
ka prisilio je sebe da Kvina Klat-
erlu objektivno oceni, pa je mo-
rao da prizna da taj čovek svaka-
ko lepo izgleda i da ima dovoljno
šarma i rečitosti da osvoji skoro
svaku devojku. Bez sumnje da je
svojom rečitošću i snagom svoje
ličnosti Klaterlu lako uspeo da
uveri Merilin Samers da pljačka
banke nije nešto zbog čega se tre-
ba mnogo uzbuđivati. Klaterlu je
imao izvrstan talenat za uspravliiva-
nje moralnih refleksa.

— Žao mi je mis Samers — re-
kao joj je Holidej konačno. — Ne
bih znao da vam kažem gde ga mo-
žete naći. Ako baš hoćete, ne bih
ni mogao da znam, jer s njim ni-
sam takoreći ni progovorio. Slučaj-
no sam saznao da je on opljačkao
banku i slučajno sam saznao njego-
vo ime. Ali, to je sve što znam. —
Osmotrio je ozbiljno i zapazio da
joj je oblak razočarenja zamračio
lice, pa je dodao nešto blaže. —
Biće vam bolje bez njega, mis. U
toku svog života sreo sam mnogo,
nevaljalca i nitkova, ali Klaterlu
je tukao sve rekorde. Takvog kao
on nema na svetu.

Ona je prkosno isturila grudi.
— Kvin je fini dobar čovek — iz-
javila je. — Najljubazniji, najple-
menitiji, najodgovorniji čovek koga
sam srela u životu.

— Gospodice, ne znam šta vam
je taj čovek rekao, ali je sigurno
da vas je opčinio. On uopšte nije
takav za kakvog ga držite.

Merilin Samers je oblilo rumenilo. — Vi mrzite Kvina, to je očigledno. Zašto? Shvaćam da vam nije pravo što ste vi u zatvoru a on na slobodi sa gomilom novca. Ali, ipak mislim da preterujete.

— Preterujem? To što ste pomenuli u ovom trenutku ima minimalno značenje, gospođice, iako priznajem da kao svaki živi čovek mogu da osećam i zavist. A da li ste slučajno čuli kako sam uhvaćen?

— Znam samo da su vas šerif i potera šćepali u planinama, to je sve.

— E pa, ja ću dodati još i to da sam uhvaćen pošto je Klaterlu pokušao da me ubije. To mu nije uspelo, ali sam bežeći od njega pao u reku i izgubio svest. Tako me je potera našla.

— To ne mogu da verujem. Kvin ne bi mogao da ubije čoveka. Nikada!

Holidej je bespomoćno raširio ruke i pustio ih da mu klonu pored tela. Dosta puta je imao prilike da vidi kako ljubav od ljudi može da načini budale, čak je to i sam iskusi jednom ili dva puta u životu. Očigledno, da je zaljubljena Merilin Samers bila slepa da vidi istinu o Klaterlu i ma šta rekao, to ne bi mnogo značilo, ier Merilin ne bi promenila mišljenje. Morao je pustiti da vreme i događaji učine svoje.

Devojka se okrenula i pogledala šerifovog zemenika koji joj se osmehnuo, zatim je pažnju ponovo posvetila Holideju. — Izgleda da sam samo gubila vreme što sam dolazila ovamo, mister Holideje.

— Bojim se da je tako. Žao mi je što vam nisam mogao ništa pomoći.

Ona ga je posmatrala s izrazom strepnje u očima. — Hoćete li re-

ći šerifu da nisam vaša sestra i da sam ga slagala da bih dobila dozvolu da razgovaram sa vama?

Holidej se osmehnuo. Sada je shvatio izraz strepnje u njenim očima. — Gospođice, možda sam u životu radio dosta toga što nije baš na visini džentlmenskog ponašanja, ali, tako nisko još nisam pao. Imam dovoljno dostojanstva da se nikome ne ulagujem.

— Hvala vam — rekla je i odmah dodala. — Vi ne izgledate onako kao što sam očekivala, mister Holideje. Vi... vi ne izgledate kao čovek za šta vas optužuju.

Mogao joj je na to odgovoriti da sudeći po prethodnom razgovoru nije baš veliki stručnjak u procenivanju ljudi, ali je odustao. Iz nekog razloga koji ni sam nije znao, želeo je da Merilin Samers sačuva lepo mišljenje o niemu.

— Mada to sada nije uopšte važno, mis Samers, ipak ću vam reći da ja uopšte nisam bandit i da ni sada nisam došao u sukob sa zakonom. Jednostavno sam ispao nesrećna žrtva slučaja. Nikada mi se nije desilo da se nesreća toliko okomi na mene.

— Verujem vam. Iskreno se nadam da sud i porota neće biti preterano strogi prema vama.

— Bojim se da je ta nada preterano neskromna. Ali, u svakom slučaju, hvala i na tome.

Devojka mu je ozbilino klimnula glavom, a u tom trenutku šerifov zamenik je ustao sa stolice i prišao ogradi ćelije.

— Žao mi je mis Holidej, ali vreme je isteklo. Morate ići.

— Hvala vam zameniče. — Devojka je pružila ruku kroz rešetke i dodirnula Holideja po ruci. — Budi hrabar. Džone. Moliću se bogu za tebe.

— Znam da hoćeš... sestrice. Do viđenja.

Holidej ih je zamagljenim očima pratio dok su se udaljavali prema teškim vratima. Laganim pokretom, kao da je odsutan duhom, pipnuo je ruku tamo gde su ga dodirнули njeni prsti. U svom životu ženama nije posvetio mnogo vremena. možda zbog toga što u njegovom pustolovom životu za njih nije bilo mesta, i sada su mu na um dolazile fantastične ideje da bi život bio lepši i kompletniji da je sreo neku ženu tako lepu kao što je Merilin Samers. U svetu ima takvih žena, lepih, dobrih i plemenitih, i život bi bio sasvim drukčiji da ga je neka od tih žena zavolela.

Nestvarnu igru fantazije prekinulo je trupkanje teških Slevinovih koraka i čangrljanje ključeva za njegovim pojasom. Dok je prilazio rešetkama na zamenikovom tvrdokornom licu ogledao se izraz zadovoljstva. Rekao je sa šeretskim prizvukom u glasu.

— Ti si čitavo čudo iznenađenja, je li, Holideje? Ko bi mogao da pomisli da zverka kao što si ti, ima takvu sesticu. Pretpostavljam da se ponosiš time što si joj pričinio tvojim malim poduhvatom. Kako će posle ovog ljudi gledati na nju, to se ne pitaš?

— Kakav srceparajući izliv. Nemoi misliti da ćeš me dirnuti u srce, Slevine.

— U šta? — iscerio se pomoćnik šerifa. — Zar ti uopšte imaš srca? — Dodao je cinično i vratio se svom stolu i raskupusanim novinama prastarog datuma, koje je u dosadi prelistavao.

Dok Holidej se udaljio od rešetaka i prišao svom ležaju, jedinom utočištu u ćeliji. Seo je na postelju i zagledao se u zemlju pred vrho-

vima svojih čizama. Na zatvor u Mision Sitiiju još jednom se spustila duboka tišina.

Otkucavanje ponoći na časovniku na crkvenom tornju probudilo je Doka Holideja iz dubokog sna. Ležao je izvesno vreme zureći u senke rešetaka na zidu bez prozora, a onda je spustio noge na pod. Prstima je začeošlao razbarušenu kosu i nekoliko puta mliacnuo ustima. Namrštio se zbog gorkog ukusa mnogobrojnih popušanih cigara. Nije se sećao trenutka kada je zaspa, i u stvari je bio iznenađen da je uopšte bio u stanju da zaspi pored svega što je preživeo i što je još imao da doživi. Oko devet časova je večerao i onda se ispružio na ležaju i predao mislima. Znači, da je spavao oko tri časa. Mučno. Do zore mu je ostalo još isto toliko, a tri sata posle ponoći je najtežobnije vreme za uhapšene. Tada je potpuno sam sa svojim mislima, nadama i strahovima, sam u vremenu za koje on kao jedinka nije ni postojao.

Slab šum i kretanje u hodniku naterali su ga da se okrene i pogleda. Zatreptao je kada je za stolom video jednog omalenog debeliškastog čoveka koji je sebi nalivao kafu iz jednog limenog ibrika. Kada je posle večere legao na postelju za stolom je sedeo šerifov zamenik Dori Smit koji je neposredno pre toga preuzeo dužnost. Sada za stolom nije sedeo Dori Smit već neki nepoznati čovek.

— Ko ste vi? — zapitao je Holidej nabusito, a zvuk sopstvenog glasa iznenadio je i njega samog. Mahinalno je ustao i prišao rešetkama da bi bolje video.

Čovek sa šerifskom značkom na

prsimu se trgao neprimetno. — Sta?... A-ha, budan si... — Zatim je uzeo odlučan stav nepriko-snovene vlasti, odložio šolju sa kafom i ustavši prišao bliže rešetkama. — Ja sam Kendrik. Holidej. Specijalni šerifov zamenik Saton Kendrik.

— Specijalni šerifov zamenik? — Prvi put čujem. A gde je Smit koji je večeras bio tu?

— Otišao je sa šerifom i Slevinom. Pre dva časa došao je neki mladić i obavestio šerifa da je video neke sumnjive tipove na istočnom putu. Izrazio je sumnju da su to neki kradljivci stoke koje odavno tražimo.

— I ostavio je vas da ga zamenjujete? — Holidej se nije ni potrudio da prikrije svoje iznenađenje. Saton Kendrik mu je ličio na čoveka kome bi više odgovaralo da stoji za tezgom u trgovini ili na šalteru banke, nego da nosi šerifsku značku.

— Nemoj misliti da sam manje sposoban od njega, nevaljalče — rekao je Kendrik i za nijansu pooštrio svoj kruti stav. — I ranije sam obavljao ovakve dužnosti.

— Neka me nosi vrag ako... — zaustio je Dok Holidej...

— I hoće, razbojnice, i hoće. — Saton Kendrik je govorio samouverenim i nadmenim tonom, ali je taj njegov ton, kao i stav, bio samo fasada. I u glasu i u držanju Holidej je naslućivao znake nervoze... i odmah se u niemu probudilo nešto što bi se moglo nazvati nadom. Vinslou i njegovi zamenici van grada, a u zatvoru stražu čuva samo jedan nesigurni stražar. Uz to je napolju noć, saveznik svakog begunca.

Lice visokog pustolova ostalo je bezizrazno kad je prišao rešetkama i rekao. — Mogu li dobiti jedno

lonče kafe, Kendriče? Ne spava mi se.

— Može, ali udalji se od tih rešetaka. Ja ću ti gurnuti lonče kroz rešetke, a ti posle priđi da ga uzmeš.

— Ma naravno. — Holidej se poslušno povukao dalje od rešetkastih vrata. Zamenik mu je nasuo kafu u svoje lonče, ostavio ga na podu iza rešetaka i mudro se udaljio od vrata. Holidej je brzo prišao, uzeo lonče i srknuo.

Istog trenutka, pljunuo je tečnost i opsovao.

— Zašto si to, do đavola, učinio? — povikao je Kendrik začuđeno.

— Ima neka buba u ovom lončetu — dreknuo je Holidej liutito. Sto mu gromova, šta vi u ovom zatvoru radite ljudima. Hoćete da čoveku zgadite pomisao na kafu. Evo pogledaj sam.

— Vraga hoćemo — rekao je Kendrik i prišao rešetkama da bi pogledao sadržaj lončeta koje je Holidej okrenuo prema niemu. Istog trenutka, Holidej mu je hitnuo u oči sadržaj lončeta i pruživši ruku kroz rešetke dohvatio zamenika za prsa košulje, mada je ovaj kriknuo i pokušao da odskoči nazad. Holidej je svom snagom potegao i Kendrik je glavom lupio o rešetke vrata. Šerifov zamenik je teknuo i zakolutao očima. Držeći ga jednom rukom da ne padne van domašaja, Holidej mu je skinuo s opasača svežanj ključeva, a onda ga pustio da padne na pod.

— Izvini druškane — prošaputao je Holidej gurajući prozračavo ključ u bravu. — Na tvoju sreću, onet se potvrdilo staro pravilo da dobri i poštenji ljudi uvek izvuku debliji kraj. Uostalom, da nisam ovako postupio, ja bih prošao gore nego ti.

Izašavši u hodnik, Holidej je uzeo Kendriku revolver iz futrole. Niije

imao vremena da traži svoj, a sem toga, u parteru je možda još neko bio na straži. Ostaviće zasada svoj „kolt“ i šešir, jer je bolje biti bez šešira nego bez glave. Tiho je prišao vratima i oslušnuo. Odozgo se nije čuo nikakav šum. Zatim je prišao šuberu na zidu i otvorio ga. Povukao je oprezno konopac i začuo kako kontra teg lagano klizi po svom ležištu naniže, a sandučić za hranu naviše. Morao je sandučić izvući iznad otvora jer, inače ne bi mogao izaći kroz donji otvor. Sandučić je prošao pored otvora i stigavši do vrha meko udario u plafon. Odlično! Držeći konopac rukama, provukao je kroz otvor napre noge a zatim trup i ramena. Otvor je bio dovoljno širok kao što je Holidej i pretpostavljao. Držeći se rukama za užad, lagano je klizio nadole.

Na dnu dimniaka osetio je miris povrća i pržene masti. Dimniak je, znači, vodio u kuhinju. Tim bolje. Na strani dimniaka, pod stopalama, osetio je drveni poklopac šubera. Laganim pokretom nogu, da ne bi pričinio šum, pokušao je da šuber pomeri u stranu, ali mu to nije pošlo za rukom. Moraće da razvali, a to nije zgodno, ako se u prizemlju nalazio još neki „specijalni zamenik“ šerifa. Odupro se ramenom na zid, a petama upro u kapak i kapak je s treskom popustio. Prošavši kroz pukotinu, našao se u kuhinji.

U potpunom mraku, preskočio je saplićući se preko nekih džakova i prišao do levih vrata koja su vodila u šerifsku kancelariju. Ništa se nije čulo što znači da u zgradi nije bilo više nikoga. Zadovoljan tako srećnim ishodom, otvorio je vrata i ušunjaio se u odaju, očekujući svakog sekunda da čuje novike na uzburu. Ali, sve je i dalje bilo tiho, i on je na brzinu pripasao opasač sa

svojim revolverom koji je visio o o zidu. Šešira, međutim, nije bilo. Zatim se vratio do kuhinjskih vrata i otvorio ih. Zakoračivši napolje, našao se u čistoj zvezdanoj noći. Osvrnuo se oko sebe zureći širom otvorenim očima levo i desno u ulici i zidove zatvora. Ništa se nije micalo.

Posle toga, bilo je sasvim jednostavno stići do zatvorske štale. Ma da je u štali vladala potpuna tama, zelenko ga je prepoznao i pozdravio ga tihim rzanjem. Našavši sedlo, Holidej ga je prebacio zelenku preko leđa, zategao kolan i nabacio mu uzdu na glavu. Kada ga je poveo napolje u zatvoru je još uvek vladala tišina.

Sasvim laganim hodom, da ne budi ničiju pažnju, nabet i spreman na sve, pošao je ulicom, očekujući svakog momenta da čuje viku za sobom. Budnim okom motrio je kuće, birajući sporedne ulice u kojima je bilo manje mogućnosti da nekoga sretne. Zamalo pa je ugledao preriju prđ sobom. Koni je bio dobro nahranjen, odmoran i željan trčanja. Kada su poslednje gradske kuće minule pored njega, Holidej je petama obodio konja na trk.

Noć se sklopila za njim, i progutala ga.

IV

Trojica šerifovih zamenika stajali su u potpunom ćutanju posmatrajući kako Vinslou pažljivo zavija cigaretu od mrkog papira i pažljivo posmatra usamljenu liniju konjskih tragova koji su vodili prema planinama Dumsdei. Jutro je bilo već poodmaklo i dnevna žega je počela da osvaja, ali su uprkos tome ptice

ioš cvrkutale u žbunovima. Visoko na nebu, koristeći vazдушna strujanja, kružio je usamljeni orao. Kako su se dugi minuti lenio vukli, a da visoki šerif mrgodnog lica nije progovarao ni reč, nestropljenje je navelo Burka Slevina da progovori.

— Dakle, je li to njegov trag ili nije, šerife?

— Njegov je.

Niko nije ni pomislio da šerifovo mišljenje dovede u sumnju. Sem Vinslou je nadaleko i naširoko bio poznat po tragačkim sposobnostima, više nego po bilo čemu drugom, i zahvaljujući toj njegovoj neuporedivoj veštini usvelo mu je do tada da mnogobrojne zločince privede sudu pravde.

— Šta onda čekamo, šerife? — zapitao je Slevin posle još jedne pauze.

Kratak odsečan pokret šerifove ruke opomenuo je Slevina da čuti. Sem Vinslou je duboko razmišljao, na taj način što je sebe stavljao u položaj begunca Doka Holideja, i na taj način pokušavao da dokuči šta bi ovaj mogao da učini sa svojom novostečenom slobodom.

Šerif je zaključio da njegov obično hitar duh toga jutra funkcioniše nešto sporije. Za to je bilo razumljivog razloga. Ranije u toku noći, Vinslou je prešao skoro trideset milja, prateći ono što se kasnije postavilo da je bio lažan putokaz za nekim kradljivcima stoke, a kada se vratio u Mision Siti zatekao je u gradu uzbuju zbog bekstva Doka Holideja. Umor i ljutina uzimali su sada svoj danak. Ali, šerifove mentalne sposobnosti, mada nešto usporjene, još uvek su bile na visini i kada je završio pušenje cigarete, u njegovoj glavi su se počele uobličavati slutnje o sasvim novoj teoriji odigranih događaja.

Šerif je najpre na svojim pomoć-

nicima želeo da isproba realnost svojih razmišljanja. — Ovde nešto nije u redu — rekao je tiho. — Nisam pretpostavljao da će Holidej postupiti kao što je postupio.

Tri glave su se potvrdno zaklimala, iako im očigledno nije bilo jasno šta je šerif mislio. Vinslou je nastavio. — Bilo je normalno što je pošao tamo kuda je ostavio novac. Ništa prirodnije, nego da ponese ono zbog čega se izlagao opasnosti. Pogledao je svoje pomoćnike koji su nemo zurili u njega i nastavio. — Nismo zapazili da se bilo gde zaustavio. To bi značilo dve mogućnosti, ili da novac nije tamo gde bi eventualno trebalo da bude, ili da Holidej nije hteo da ga uzme. Ovo drugo bi imalo logike samo ako pretpostavimo da je Holidej računao da će se uskoro vratiti i uzeti novac. Ali, ja u tu pretpostavku mnogo ne verujem. Zašto bi se ponovo izlagao riziku da se vraća na mesto zločina?

Šerifovi zamenici su i dalje zurili i čekali. Vinslou je ponovo uzeo reč. — Ostaje dakle prva pretpostavka. On je sve vreme tvrdio da sa pljačkom nema veze. U tom slučaju novac bi bio kod pravog pljačkaša, i Holidej, razumljivo nije imao šta da traži u ovom kraju. Logično bi tada bilo da pođe u potragu za čovekom koji ga je nasanjao i bacio krivicu na njega. Da li bi to mogao da bude Klaterlu? Počinjem da sumnjam u sve i svašta.

Kostigan i Smit su neodređeno klimnuli glavom, ali je Slevin bio kategorički određen.

— Ja mislim da je njegova jedina želja da nam što više umakne, šerife. Pred njim je dugačak put bezanja, i zato mislim da je njegov jedini cilj da umakne.

Neslaganje njegovog zamenika nije nimalo pokolebalo šerifa Vins-

loua. Burk Slevin je bio najbolji zamenik na platnom spisku, i čovek neprocenjive vrednosti u teškim situacijama. Ali, Slevin nikada nije bio veliki mislilac. On je najbolje razmišljao pesnicama i sa revolverom u ruci.

— Svaki čovek koji prekrši zakon nije mnogo mudar. Burk — rekao je šerif blago. — Ali, ovde mislim da sam u pravu. Holidej sigurno za nečim traga, i činjenica da se uputio prema planinama sasvim odlučno nagoveštava da je govorio istinu kada je kazao da nema veze sa pljačkom i novcem, i da ne zna kuda je otišao Klaterlu.

— Na osnovu čega to smatrate, šerife? — zapitao je tankim glasom Trent Kostigan.

Vinslou je pokazao rukom prema mrgodno dignutim planinama. — Na osnovu toga što je došao ovamo. Mi smo temeljno pretražili planine i znamo da ništa nismo našli. I Holidej je sigurno došao do tog zaključka. Prema tome, mora postojati samo jedan razlog zašto je došao ovamo, a to je njegovo verovanje da će naći neki trag čoveka za koga tvrdi da je izveo pljačku.

— To izgleda dosta logično, šerife — rekao je Dori Smit posle kratkog razmišljanja.

— Meni ne izgleda — rekao je Slevin tvrdoglavo. — Ti lopovi su, ako ih je bilo, koristili puteve po stenama gde ne ostanu nikakav trag. Kako je Holidej mogao da računa da će naći trag posle tri dana?

— On je prvoklasan tragač — odgovorio je Vinslou.

— Nije baš tako siguran, uveren sam — promrmljao je Slevin iogunasto.

— Imaš neku bolju ideju, Burk? — zapitao je Vinslou.

Slevin je pocrveneo. — Pa... nemam.

— U tom slučaju, poći ćemo za tragom i prihvaćemo moju teoriju — izjavio je Vinslou. Šerif je pojahao konja. — Ako je moja zamisao tačna, Holidej će potražiti tragove u onom regionu gde je po njegovom tvđenju Klaterlu pokušao da ga ubije. Mi ćemo jahati na sever i proći ćemo kroz Džokerov prolaz. Nije potrebno da naglašavam da je opreznost neophodna u ovom slučaju. Krenimo.

— A šta ako on ne bude tamo, šerife? — Zapitao je Dori Smit, kada su pojahali preko ravnice obrasle žutom travom.

Sem Vinslou nije odgovorio uglavnom zbog toga što u svojim razmišljanjima nije otišao tako daleko. Ali, kada su stigli do podnožja planina, šerif Mision Sitija je shvatio da ako je njegova teorija o Holidejevom traganju za Klaterluom tačna, onda neće imati drugog izbora već da goni Holideja sve dok ga ne stigne. Petnaest hiljada dolara im je iskliznulo iz ruku: Holidej je bio sada jedina veza koja ih je mogla odvesti od izgubljenog novca.

Šerif se namrštio, jer mu je jedina nova misao došla na um. Na neki nepredvidiv način, Holidejevo bekstvo mu je možda bilo od koristi. Dok bude jahao ka Džokerovom prolazu, imaće o čemu da razmišlja.

*

Holidej je klečao na kolenima u dubokoj senci granatog pamukovog drveta. U uglu usana držao je upola dopušenu cigaru, a jedva primećan dah vetra nosio je plavičasti dim prema konju koji je stajao i pasao na jednom busenu trave. Su-

daži po suncu, računao je da mora biti oko jedanaest časova. Od prvog osvita dana prokristario je dobar deo predela zapadno od škriljaste visoravni, i sada se odmarao. Nije bio umoran, već samo obashrabren. Šest časova neumornog traganja... i ništa. Trag Kvina Klaterlua tu se završavao.

Holidej je digao ruku i protutljao se po čelu, zanet u intenzivno razmišljanje. Šta je znao o banditu kao što je Klaterlu, i šta bi taj mogao učiniti u ovakvoj situaciji? Skoro ništa. Klaterlu je mogao krenuti za Meksiko, Kaliforniju, Kanadu i Njujork.

Pri toj pomisli, Holidej se još više namrštio. Merilin Samers mu je rekla da su ona i Klaterlu nameravali da otputuju na istok posle pljačke koja bi im donela novac. Zar je moguće da je Klaterlu stvarno imao istok na umu? Da li mu je ta namera nepažnjom kliznula preko usana?

Odmahnulo je glavom i izvadiвши tabakeru odabrao jednu dugačku tanku „havanu“. Ne, nije se to moglo desiti onako lukavom tipu. Ljudi Klaterluovog kova ne prave greške, i ta pomisao još više je produčila njegovo očajanje. Bio je vrlo čvrst u odluci da goni Klaterlua, makar ga taj put odveo do pakla, i nije se bojaio tog pokvarenika i vuka pristojnog izgleda. Ali, da li se lukavstvom mogao meriti s njim?

Holidej je duboko uzdahnulo i digavši pogled nad preriju, ugledao pticu koja se baš tog trenutka vinula u vazduh. Bio je to soko koji se odjednom pojavio na nebu iznad oštro izlomljenih vrhova padina na levoj strani od njegove pozicije. Ptica grabljivica koja se u svom prirodnom carstvu nije imala čega plašiti, ispustila je pri poletanju krik straha, koji je jedva dopro do osobe

koja je stajala ispod pamukovog drveta, a koji je ipak bio dovoljno glasan da zazvoni kao alarmno zvonce čoveku osetljivom na svaki šum prirode kao što je to bio Dok Holidej.

Nešto je uplašilo sokola. Šta?

U tri koraka prišao je brzo svom konju i za tren oka visoki kameniti prevoj Dumsdei planina bio je pust. Jašući pažljivo, Holidej se držao malo dalje ispod prevoja koja ga je vodila niz brda, i prema zapadu nekoliko stotina metara. Onda je poterao svog zelenka do jedne stene neobičnog oblika koja je podsećala na konja uspravljenog na zadnje noge koji skače prema kristalno jasnom nebu.

Ostavivši svog konja u podnožju te stene, Dok se popeo uz glatku kosinu do mesta odakle je mogao da pogleda nazad do šumice pamukovog drveta koja je sada naličila na zeleni jastučasti oblak.

Četvorica jahaca jahali su preko kamenite zaravni i približavali se u njegovom pravcu. Na prsima jednog od njih zasijala je šerifska zvezda.

Za trenutak, Holidej je ležao bez pokreta, dok mu je srce brzo kućalo. Bili su blizu i koliko bliže smeo je da ih pusti?

Kliznulo je brzo niz stenu do svog konja, i vinuo se u sedlo. Ali, nije žurio. Nije hteo da pričini iak šum koji bi ga izdao, i pažljivo je birao svaki metar terena kojim će proći, jer je nastojao da za sobom ne ostavi nikakav trag. Za trenutak je bio zahvalan Klaterluu. Čovek koji ga je uvalio u nesreću, izabrao je idealan teren za nekoga ko ne želi da za sobom ostavi trag.

Jedan čas ili nešto više, jahao je kroz predele u podnožju sa zapadne strane planinskog masiva. Za malo dana boravka u Misionu čuo je mnoge priče o tragačkoj veštini Se-

ma Vinsloua, ali je bio siguran da za sobom nije ostavio ništa što bi šerifu pružilo putokaz kojim putem je otišao. Nesumnjivo da je Vinslou dosada otkrio njegove tragove na planini, jer se on sam više usredsredio na traženje Klaterluovih tragova, a manje na prikrivanje svojih sopstvenih. Ali, Dok je računao da ima veliku prednost, i nameravao je da tu prednost još više poveća. Na levoj strani od njega, jedna rečica pravila je okuku. Poterao je zelenka u vodu, a onda pojahao sredinom i pošao za rečnim tokom kroz dosta gustu šumu.

Tek posle nekoliko časova napustio je rečni tok na mestu gde je rečica naglo skretala prema severu. Dumsdej planine ostale su iza njega plavičaste, tamne i ćutliviye. Pohajao je preko otvorene prerije, ne vodeći računa o tome što za sobom ostavlja trag, i misleći samo na brzinu.

Pošto je prešao još oko pet milja, Holidej je zategao vođice i zastavio se u jednom dosta gustom šumarku. Hteo je da odmori konja, jer je dan postao neizdržljivo vreo. Daleko na jugu, ravna spržena preriya polgravalala je u izmaglici vrelor podneva. Izvadio je tabakeru i zapalio cigaru, a onda istrljao oznojene grudi i plećke svog konja navlačenim ubrusom. Bio je slobodan i mogao je ostati slobodan ako nastavi da beži. Ali dokle? Ta pomisao padala mu je često kao kamen na srce. Morao je naći izlaz, a izlaz je bio u Klaterluu. Morao ga je naći. No, to nije bilo nimalo lako, jer je sada bio begunac, čovek van zakona. Takva budućnost bila je prazna i mračna, i nije bilo nade da se izmeni u koliko ne nađe i ščena bandita prijetne spoljašnjosti sa petnaest hiljada dolara u bisagama. Kao čovek koji je duboko u sebe

zakopao nešto, tako da to nešto ne može izbiti na površinu, mislio je neprekidno o Klaterluu kao jedinom ključu za rešenje nečega što je za Doka Holideja u tom trenutku bilo jedino vredno življenia.

Ali, Klaterlu je bio nestao, a on je bio čovek van zakona.

Uzjahavši ponovo konja, poterao ga je bez određenog cilja sve dok nije došao do puta i oznake koja mu je govorila da Mision Siti leži sedamnaest milja prema istoku, a Hagerstaun devetnaest milja prema zapadu.

Hagerstaun. Odjednom je uhvatio sebe da razmišlja o Merilin Samers. Ona mu je rekla da živi na malom ranču u blizini Hagerstauna. Kako se zvao njen ranč? „Boks deset"... da, to je ine ranča. Ta devojka je bila Klaterluova ljubavnica. Ona je mnogo bolje poznavala nestalog čoveka nego Dok Holidej koji ga je jedva i video. Da li se moglo desiti da mu Merilin Samers pruži neki putokaz?

Dok je znao da je ta nada slaba. Ali ipak, bila je to nada.

Opomenuvši petama svog konja, naterao ga je u lagan kas i uputio se putem koji je vodio ka zapadu.

— Hoćete li još jednu šoliju kafe, mister Holideje?

— Mislim da bih mogao.

— Da li biste želeli i čašicu viskija uz to?

— Dovodite me u iskušenie, ali radije ću da sačuvam bistru glavu.

Devojka je klimnula glavom, uzela njegovu šoliju i nestala u kuću. Holidej je ispružio noge i pustio da mu pogled šeta po prostranstvu pred njim. Sedeo je na prednjoj verandi

male ranč kućice. Bilo je kasno poslepodne. Njegov koni zelenko, rasedlan, vruskao je zob u obližnjem ograđenom prostoru.

Kućica nije bila baš velika ranč kuća, već više koliba od neofarbanih dasaka koja se sastojala od dva odeljenja. Ranč „Boks deset” devojka je nasledila pre tri meseca posle smrti njenog strica. Meštani su se čudili kada je Merilin izabrala da vodi ranč umesto da ga proda, kao što su svi očekivali. Govorili su da devojka sama ne može da upravlja rančom, i sudeći po tome kako je ranč izgledao, oni su bili u pravu. U blizini štale nalazila se mala spavaonica za kauboje, ali u njoj trenutno nije spavao niko. Devojkama je objasnila da je raspustila sve kauboje, jer je očekivala da će uskoro doći Klaterlu sa džepovima nabijenim novčanicama i da će je odvesti na istok. U međuvremenu, ona je prodala i stoku, i sa bankom u Hagerstaunu postigla je preliminarne sporazum da banka kupi „Boks deset” čim Merilin bude to odlučila. Okom iskusnog čoveka koji je dosta znao o rančevima, Holidej je računao da maksimalna cena koja se za ranč može dobiti nije više od nekoliko stotine dolara.

Ranč „Boks deset” našao je vrlo lako. Poštonoša koga je sreo na putu kazao mu je pravac i način kako da ga nađe. Dolazeći na ranč, jahao je sa nadom i strepnjom: no, mada u početku zbunjena, Merilin nije pokazala pravi strah što se našla u društvu odbeglog uhapšenika. Činilo mu se da je Merilin Samers bila sklona uverenju da ni on, a verovatno ni Kvin Klaterlu nisu ništa drugo nego par neobuzdanih temperamentnih ljudi. Bila je to dosta čudna devojka, ne samo u pogledu tog njenog shvatanja.

Vratila se na verandu noseći ka-

fu, a zatim prinela jednu staru stolicu bliže njegovoj, posle čega su nastavili razgovor. Ona je želela da razgovara o Klaterlu i nije se ustezala da ispriča ono što zna o njemu. Tako je Holidej doznao da je Klaterlu dojahao na ranč „Boks deset” nekih mesec dana pre toga, sa nekoliko teških rana od pušanih metaka. Merilin je htela da pozove lekara iz Hagerstauna, ali on je insistirao da ga leči ona sama. Po tome Merilin od početka zaključila da je Klaterlu neka vrsta begunca pred zakonom, ali to je nije mnogo uznemiravalo. Otkrila je Holideju da je njen otac bio bandit. Bila je naviknuta da zakon i policiju gleda kao prirodne neprijatelje Klaterlu je bio jako slab i bespomoćan. Život je bio vrlo nepravičan prema njemu...

Klaterlu je uveri da „oni” pod tim „oni” podrazumevao je sve bogate i moćne ljude koje je i Merilin instinktivno smatrala za svoje neprijatelje, nisu bili poštomi prema njemu. „Oni” su Kvina Klaterlu opljačkali, prevarili ga izneli ga na loš glas, oduzeli mu ono što mu je od rođenja pripadalo. Klaterlu nije želeo nikoga da opljačka: on je jednostavno smatrao da mu ceo svet i „oni” nešto duguju, i pri tome je bio dovoljno uverljiv da je za to svoje gledanje pridobio i devojkicu. Ona je i dalje volela Kvina, i bila je sigurna da je samo nešto strašno što ga je svakako zadefilo, moglo da ga spreči da joj se vrati. Ona to nije rekla, ali po svemu je bilo jasno da nije verovala u Holidejevu priču o događaju u Misionu i planinama Dumsdei ništa više nego onda kada ga je posetila u zatvoru.

Holidej se nije naprezao da joj objasni da je ispalila budala. Bila mu je simpatična, ali nije imalo smisla gubiti vreme. Od te devojke on je

želeo nešto da sazna, da dobije putokaz ili bilo šta što bi ga moglo odvesti do njegovog cilja. Moralo je svakako postojati nešto što je Klaterlu rekao ili učinio, a što bi bilo od značaja?

Kada joj je Holidej to pomenuo, ona ga je pogledala pravo u oči onim nepokolebljivim pogledom koji ga je pomalo uzbudivao. — Ako bi i bilo tako, mister Holideje... ako bi nešto tako i postojalo, zašto bih vam ja rekla? Zašto bih vam pomogla da gonite Kvina i da ga na kraju možda ubijete?

— Ne sećam se da sam bilo kada pomenuo neko ubijanje — primetio je Dok naginjući se napred. — Ali, ako sam dobro razumeo smisao vaših reči... znači li to da ste se setili nečega?

— Možda.

Holidej je osetio da mu je srce zakucalo brže. — Hoću da znam šta je to, Merilin. Morate mi reći.

— Možda, mister Holideje. Ali, za to postoje uslovi.

— Kakvi uslovi?

— Prvo, morate mi dati najsvečanije obećanje i obavezu da Kvina nećete učiniti ništa nažao ako vam ovaj mali podatak koga sam se setila pomogne da ga pronađete.

— Obećanje? Šta bi vam moje obećanje i reč mogli značiti?

Ona se osmehnula krajičkom usana. — Upravo ste sami odgovorili na to pitanje, rekla je. A onda je nastavila primetivši njegov začuđen izraz lica. — Kada biste bili čovek čija reč ne znači ništa, vi biste se odmah bez ustezanja obavezali i dali obećanje. Vidite, ja vam verujem, mister Holideje, delimično i zbog toga što ste ovim pitanjem potvrdili da ste častan čovek. Ali i pre toga, od prvog momenta kada sam vas videla, osetila sam da ako date

reč da ćete nešto učiniti vi to onda i održite.

Zaželeo je da može slagati, ali nikako nije mogao. Ova devojka bila je bistra i logična, i zapažanja su joj bila na mestu. Život bi za Holideja bio mnogo lakši kada bi preko onoga što je čuo i video, a i sam rekao, mogao preći bez obaveza. — U redu, dajem vam reč da mu neću učiniti ništa... ukoliko dodem do novca koji je opljačkao. Ali, znajući ljude kao što je Klaterlu, tako nešto biće đavolski teško. Prihvatam dakle vaš uslov uz malu korekciju. Šta je drugi uslov?

— Da me povedete sa sobom.

Holidej je zatrepao. — Da vas povedem sa sobom? Ali devojko, shvatate li vi da sam ja u bekstvu. Mene će policija loviti kao divlju zverku, i ako budete uhvaćeni sa mnom, i vi ćete otići u zatvor kao i ja.

— Mislite li da se ja plašim zatvora? — rekla je. — Hoću da nađem čoveka koga volim i da to ostvarim spremna sam da preuzmem svaki rizik.

— To je ludo.

— Možda. Ali, ja sam takva.

— Ako dođe do sukoba sa Klaterluom, može se desiti da poginete. On bi vas mogao smaknuti, jednostavno kao što se ubije muva. Vinslou mi je rekao da je vaš dragi i mili voljeni dečko ubio više ljudi nego žuta groznica. On je krvavi zločinac.

— Ja u to ne verujem i nikada neću verovati. Hoćete li me povesti sa sobom, mister Holideje?

Holidej je pogledao iastrebovskim očima i u jednom momentu učinilo mu se kao da nime ovladava osećaj zavisti. Čudilo ga je i bockalo kao neka vrsta lične uvrede da nitkov kao Kvin Klaterlu, mada lep i slatkorečiv čovek, može kod jedne

žene probuditi osećaj tolike duboke lojalnosti. Znao je da u svetu nema apsolutne ocene pravih pozitivnih vrednosti, ali je od inteligentne žene kao što je bila Merilin očekivao više razuma. Uzdahnuaio je duboko i odlučio da sudbinu primi onakvom kakva jeste. — Ako nema drugog izbora...

— Nema.

Holidej je potvrdno klimnuo glavom. — Onda ću vas povesti.

Merilin ga je dodirnula po mišići. — Nećete zažaliti mister Holideje. Ja sam izvrstan jahač i mnogo sam jača nego što izgledam. Neću vam biti na smetnji.

Holidej nije odmah odgovorio, već je netremice posmatrao nienu ruku koja je još uvek počivala na njegovoj mišići. Taj jedva primetan lak dodir izazvao je u niemu toplo žmarjenje i ubrzano strujanje krvi, baš kao i onda u zatvoru u Misionu. Pogledao je u oči i zapitao. — Kuda da vas vodim, Merilin?

Ona je povukla ruku i ostala ispred njega. — Jeste li ikada čuli za mesto koje se zove Puma Springs?

— Gde je to?

Ona je neodređeno pokazala rukom u pravcu juga. — S one strane crvene pustinie. A sada, kao što sam vam već rekla mister Holideje, ja zaista ne znam da li je to što sam vam kazala od nekog značaja za vas ili nije, i možda se u stvari ja, a i vi sa mnorn, hvatamo za slamku. Ali, posle mog povratka iz Mision Sitiija, ja sam sela i razmislila o svemu što mi je Kvin u toku našeg poznanstva rekao, u nadi da ću se možda setiti nečega što sam previdela. Onda sam se setila Puma Springsa. Dok je bio u bunilu od rana, mnogo puta je pomenuo to mesto. Kada se osvestio i oporavio,

ja sam ga zapitala za to. On se samo nasmejavao i odgovorio da je to vrlo zgodno mesto za skrivanie, kad je čovek u nevolji. — Pogledala je u stranu. Kvin je došao ovamo preko pustinie. Palo mi je na pamet da je možda došao iz Puma Springsa... i da je možda opet otišao tamo.

Holidej je ustao i duboko zamišljen pogledao prema jugu. Bila je to pretpostavka, naravno vrlo nesigurna, ali razmišljanja devojke Merilin nisu bila bez osnova. I niemu samom činilo se da je bekstvo preko pustinie i veliko rastojanje između Mision Sitiija i Puma Springsa moglo pasti na pamet Kvinu Karterluu kao najbolja moguća zaštita u tom trenutku.

— Tek juče sam se setila tog mesta i onoga što je Kvin rekao, mister Holideje — rekla je Merilin. — Ali, kada sam se setila, tu ideju više nisam mogla odagnati iz svojih misli. U stvari, izvesno vreme sam pomišljala da bih mogla pokušati da sama pređem pustiniju, ali, čula sam toliko mnogo priča o opasnostima koje vrebaju u crvenoi pustiniji, da se nisam usudila...

— Nećete morati da to izvedete sami, mis Samers — prekinuo je Holidej u želji da što pre krene naput. Koliko će vam vremena trebati da se spremite?

*

Noć su proveli u jednoj kružnoj jaruzi duboko u pustiniji. Holidej je u početku poterao konia brzim kasom, ali je uskoro bio prinuđen da zbog devojke uspori brzinu. Obučena u suknju za jahanie od jelenske kože, i čizme od teleće kože, na malom mustangu koji je bio uvežban da vozi karuce, Merilin Samers je

pokazala da uprkos nešto sporijem tempu njene izjave o snazi i upornosti nisu bile prazno hvalisanje. Jahala je tako kao većina ljudi.

Kada su završili večeru vazduh nad pustinijom postao je hladan, jer ga je rashladio vetar koji nikada nije prestao da duva na tim prostranstvima, što ih je prinudilo da utočište potraže u jednom udubljenju nalik na pećinu, gde su se smestili da prespavaju noć.

U ranu zoru ustali su da nastave put. Kada su krenuli bilo je još uvek hladno. Osveženi odmorom i noćnom hladovinom konji su se živahno kretali i pre nego što je ponovo ovladala dnevna vrućina i prinudila ih da iz trka pređu u brz hod, prešli su prilično veliki put. Idući tim tempom, Holidej se nadao da će dosta brzo stići do svog cilja.

Kada su juče ujutru napustili ranč „Boks deset”, Merilin se zaustavila na jednom susednom ranču da bi tu zapitala za pravac prema Puma Springsu. Pošto je devojci predočio da bi bila velika ludost za devojkicu da se u pustinju uputi potpuno sama, rančer Bob Krebtri rekao joj je kojim putem treba da pođe. Puma Springs, obiasnio joj je, nalazio se u blizini jednog ogromnog kamenog masiva koji se mogao videti s udaljenosti veće od petnaest milja.

Dnevna žega bila je sve jača, i u vazduhu su počeli da lebde talasi treperave izmaglice. Tome se skoro pridružio i oblak prašine koji se dizao ispod konjskih kopita. Negde oko podne, zaustavili su se da u zaklonu ispod jedne stene, koja je pravila ispust nalik na balkon, provedu dva časa radi odmora. Kada su poslepodne nastavili put, kretanje im je otežao grublji i teže prohodan teren. Izvesno vreme jahali su kroz jednu ravnicu prašniavu i

suvu, i ispod konjskih nogu dizali su se oblaci žute prašine koja ih je skoro ugušila. Prešli su preko niza vododerina i jaruga i popeli se na jedan visoki prevoj od crvenih stena. Pred njima se sada pružao teren mestimično ispresecan visokim izlomljenim liticama.

Negde oko polovine popodneva, Holidej je bio prinuđen da ponovo zastane radi odmora za koji su iskoristili jedan dubok kanjon koji im je ponudio hladovitu senku. Kada su nastavili put, bilo je nešto hladnije. Izašavši iz kanjona, dugačkog skoro jednu milju, Holidej je zategao vođice i okretom glave pokazao iza njih.

— Eno ga tamo.

Žmireći očima od bleštavog sunca, devojka u prvom momentu nije videla ništa. Zatim je priterala svog konja bliže Holidejevom i prateći pogledom pravac njegove isružene ruke ugledala nejasne drhtave obribe kamenog masiva. Stena je bila ogromna i podsećala je na kažiprst uspravljen prema nebu.

V

Bob Krebtri je uzdahnio kada je s mukom prebacio sedlo sa teško zadihanog šerifovog mrkova na rančerovog dugonogog pastuva zelenka. Konj je češao glavu o rančerov lakat kao da negoduje na pomisao da će ga neko jahati po teškom danu, ali ga je Krebtri osedlao, ne obraćajući pažnju na njegov protest.

— Moraćete da pripazite šerife — obratio se rančer visokom čoveku odela pokrivenog slojem prašine koji je stajao naslonjen na ogradu korala. — Moj zelenko je dobar konj.

ali kao što sam vam rekao, može da bude neposlušan.

— Pripaziću, 'Bobe. I zahvalan sam ti što si mi ga pozajmio.

— Do đavola, šerife, ako čovek nije voljan da pomogne čuvaru reda, onda i nije neki čovek, bar ja tako mislim. — Zatežući kolan Krebtri se začuđeno namrštio. — Još uvek mi je teško da poverujem da je mis Merilin dopustila sebi da se spetlja s odbeglim uhapšenikom, šerife. Jeste li sasvim sigurni da...

— Siguran sam.

Krebtri je huknuo i nastavio da oprema konja. Duboko usećenih bora na čelu i obrazima i očiju netremice upravljenih prema jugu ka liniji gde je na horizontu počinjala crvena pustinja, šerif Mision Sitiija nije ostavljao utisak čoveka koji je sijao od zadovoljstva zbog postignutog uspeha, ali Sem Vinslou nije bio čovek koji na licu otkriva svoja osećanja. U stvari, osećao se dosta zadovoljan, u svakom slučaju zadovoljniji nego bilo kog trenutka od kako je čuo za bekstvo iz zatvora. Reč tvrdoglavog najčešće se upotrebljavala kada su ljudi hteli da opišu karakter šerifa Mision Sitiija i puka tvrdoglavost i odbijanje da prizna poraz doveli su ga čak ovamo do ranča Krebtri toga dana kasno popodne. Tvrdoglavost, odbijanje poraza, odlučnost... i delimično zrnice sreće...

Zrnice sreće zadesilo ga je toga jutra kada je, pošto je svoje umorne zamenike poslao nazad u grad, češljao prostor na severu i zapadu od Dumsdej planina, uzalud tragajući za bilo kakvim tragom. Tada je sasvim slučajno naišao na jednog starog kopača zlata. Svi su govorili da je stari Marti Kosgrou malo čaknut ili udaren, ali, ako je to i bio, stari

kopač je imao sasvim dobar vid. Toga jutra prilikom silaska iz njegove kolibe u brdima, Kosgrou je video trag jednog jedinog konjanika koji se pružao prema zapadu. Šerifu je trebalo samo dva časa da taj trag nađe. Trag je ostavio konj Doka Holideja. Policajac nije štedeo svog konja prateći trag sve do ranča „Boks deset” odakle je pošao ne za jednim već za dva traga konjskih kopita, sve do brda iznad Krebtrijeve ranč kuće gde je devojka ostavila Holideja i odjahala dole do ranča da Krebtrija zapita za put do Puma Springsa.

— Gotovo, šerife.

— Još jednom hvala, Bobe.

Rančer je sačekao da šerif pojaše. — Zar ne bi bilo bolje da ste nekog povelili sa sobom, šerife?

— Ja bih to voleo, Bobe. Ali, ne zna se koliko će dugo ovo gonjenje trajati.

— Pretpostavljam da ćete ići do kraja, zar ne? — rekao je rančer. Sem Vinslou je uživao veliki ugled kao nepomirljivi policajac i tragač. U tom delu Teksasa malo koji šerif se mogao meriti s njim i postavljeno pitanje bilo je sasvim normalno. On je bio od onih čuvara reda koji nisu znali šta znači to dići ruke od nekog slučaja.

— Mislim da hoću, Bobe — bio je njegov odgovor. — Do viđenja!

— Sve najbolje, šerife — doviknuo je Krebtri za njim. Zatim je filozofski uzdahnuo. Bilo je trenutaka kada je Bob Krebtri bio prezasićen prašinom i vrućinom svog ranča, i kada su mu muke i tegobe dosezale do grla. Ali, uvek kada bi se tako osećao, podsećao je sebe da postoji teži i opasniji način sticanja sredstava za život, a način kako je Sem

Vinslou živeo. bio je možda naiteži koji se mogao zamisliti.

*

Konj je ležao mrtav, prostrelien hicem kroz glavu.

Sa „koltom“ u ruci Holidej je nekoliko puta obišao oko mrtve životinje i primetio da ima slomlienu prednju nogu a na kratkom rastojanju odatle, nalazila se uzana duboka rupa prerijskog kunića i širok otisak tela na zemlji, što je pokazivalo gde je konj pao. Mrtva životinja bila je dugonogi mrkov sa krupnim belim šarama.

Bio je to Klaterluov konj.

Uspravivši se, Holidej se vratio do devojke koja je sedeći na konju čekala nekih stotinak metara pozadi, a onda se okrenuo i ponovo prešao rastojanje do mrtvog živinčeta dalje prema jugu tragom ljudskih stopa, koji se odatle udaljavao. Stigavši do mrtve životinje, Merilin je zategnula vođice. Kada se Holidej vratio nazad, ona se zagledala u njega širom otvorenih očiju.

— Ovo je Kvinov konj, mister Holideje — rekla je. — To je konj koga sam mu kupila u Hagerstaunu.

Holidej je klimnuo glavom. — Znam da je njegov. — Izgleda da je našeg prijatelja Kvina na kraju sreća ipak izdala. — Holidejev glas nije sasvim prikrivao zadovoljstvo koji je osećao. Kada su stigli u Puma Springs, Holidej je tamo našao dokaz da je Klaterlu izvesno vreme boravio u tom gradu, ali su tragovi koji su odatle vodili prema jugu bili stari već dva dana. Za čoveka u bekstvu, dva dana su bila velika prednost, ali je tazbina prerijskog kunića tu prednost drastično smanjila.

Devojčin pogled odlutao je negde daleko iza njega, i zadržao se na izuvijanim, tamnim ostrim oblicima predela daleko na jugu. Puma Springs je označavao kraj pustinie i početak kamenite besplodne pustare. Posmatrajući je dok je odabirao cigaru iz tabakere, Holidej je nagađao da devojka u mašti zamišlja Klaterlua kako tetura kroz vrelinu pustare, a možda čak i leži bezivotno opružen pod zracima nemilosrdnog sunca. To, međutim, nije bila slika koju je Holidej zamišljao o njemu. Ukoliko Klaterlu nije bio povređen pri padu njegovog konja, nije trebalo da bude u lošem stanju. Uzeo je sa konja svoju čuturicu sa vodom, a najverovatnije da je u Springsu tu čuturu, ili više njih, dobro napunio. S obližnjeg brdskog prevoja, Holidej je pogledao prema jugu i tamo video neke zelene mrlje na horizontu. Zelene mrlje značile su drveće i travu, a trava i drveće značile su da tu u blizini ima vode, a voda je opet mogla značiti da u blizini postoji ranč ili čak grad gde čovek sa novcem može kupiti drugog konja.

Čak i u tom slučaju, rekao je Holidej sebi, ovo je bio vrlo srećan događaj. Okrenuo se i pošao prema svom konju.

— Mister Holideje.

Holidej se okrenuo. — Da, mis Samers? — Glas mu je bio blag. Za vreme njihovog putovanja od ranča „Boks deset“, upoznao je nešto više ovu devojku čiji ga postupci više nisu čudili. Došao je do zaključka da je ona u životu doživela vrlo malo srećnih i dobrih trenutaka i da je sasvim logično što je bez razmišljanja zgrabila prvu mogućnost koja joj se učinila povoljnom. Razgovarajući s njom kod logorske vatre i za vreme dugotrajnog putovanja, došao je do zaključka da no-

vac za nju ne znači ništa. Ona se zaljubila u Klaterlua i to je za nju bio početak i kraj svih njenih doživljavanja. Naravno, Klaterlu se samo poslužio njom da bi ostvario svoje zamisli. Ona ga je negovala sve dok nije ozdravio, prodala je svoju stoku da bi mu obezbedila konja i potreban novac, pa i pored toga, ona u njemu nije videla ono što je on stvarno bio.

U tom trenutku, devojka je rekla. — Umorna sam. Možemo li se malo odmoriti?

Holidej se kolebao. Želeo je da nastavi tragom dok je miris progone divljači bio još svež. — U redu — rekao je nevolino. — Ali, samo desetak minuta, ne više.

Kada su seli u senci jednog čvornatog krivog drveta. Merilin je bila neobično tiha. — Nešto vas muči? — zapitao je Holidej posle kratkog ćutanja.

— Razmišljam o Kvinu.

— To sam i pretpostavljao. Šta razmišljate o njemu?

Ona se osvrnula nazad u pravcu stene koja je označavala blizinu Puma Springsa. — Mister Holideje, kada ste razgledali tragove jeste li primetili nešto što je ukazivalo na mogućnost da je Kvin povređen? Jeste li ili niste?

— Nisam.

Digla je ruku da ukloni pramen crne kose koji joj je pao na čelo. — Čudno...

— Šta je čudno?

Ona ga je pogledala u oči. — Mislim sam... pa eto, kada Kvin nije došao po mene kao što je obećao, pomislila sam da ga je nešto moralo u tome sprečiti. Ali, ako je bio zdrav i sposoban da dođe čak dođe, svakako da je mogao da dođe i do mog ranča.

— On nikada nije ni nameravao da vam se vrati — rekao je Holidej.

— Molim vas, mister Holideje, nemojte mi to govoriti.

— Kažem vam samo ono što i vi mislite. On nije dobar čovek, Merilin. On nije dobar i ne samo to, nego je budala od glave do pete.

— Budala?

— Svaki čovek koji ode i ostavi takvu devojku kao što ste vi, sigurno je budala. Na njegovom mestu...

— Dok je odjednom začutao.

— Vi ste vrlo čudan čovek, mister Holideje — rekla je tiho gledajući ga s profila.

— Da, tako ponekad kažu — odgovorio je žustro, liut na sebe što je dozvolio da mu opreznost popusti i da otkrije nešto o svojim osećanjima što nije želeo da ona zna. — Mislim da bi bilo dobro da pođemo.

— I ja mislim. — Glas joj je zvučao umorno i po njenom držanju činilo se kao da je obuzela letargija.

Ustavši na jedno koleno, Holidej je pogledao. — Možete li?

— Naravno. Rekla sam vam da vas neću zadržavati.

Holidej je dosta dugo ostao nem, na kraju je rekao. — Ne morate da nastavite put ako to ne želite.

— Ne razumem vas.

— Ako želite, vratiću vas kući.

— Da me vratite kući? Ali, to bi značilo da zauvek izgubite Kvinov trag.

— Merilin, kada i ako stignem Klaterlua to neće biti nimalo priatna scena. Znam da ne verujete ono što sam vam o njemu rekao, ali, bez obzira na sve ograde, biće pravi pakao kad se budemo pogledali oči u oči. Ne želim da rizikujem vaš život. I možda... možda čak ne želim da vidite Klaterlua u pravom svetlu...

— Vi biste zbog mene rizikovali da propustite šansu da uhvatite Kvina?

Dok je pogledao u stranu. — Ime

važnijih stvari od osvete i novca — rekao je konačno.

— Hvala vam, mister Holideje — odgovorila je posle kraćeg ćutanja. — Ali, osećam da moram da nastavim dalje. — Pokušala je da ustane, i Dok joj je pomogao. Ona je zadržala njegovu ruku i pošto je ustala, a onda je pogledala prema jugu. — Moram da saznam istinu o Kvinu. Razumete li to?

Holidej je klimnuo glavom. Prvo seme prave sumnje bilo je posvećano u njenoj svesti, i sada su je napred gonili oba osećanja i ljubav i sumnja.

— Idem da dovedem konje — rekao je. Okrećući, spazio je suze u njenim očima.

Na brdskom prevoju iznad uzane izdužene doline isticao se komad sivе stene uobličен u formu sedla. Nepomična osoba opružena na glatkoj površini tog kamena, privukla je pažnju lešinara koji je lenjo kružio u vazduhu iznad nje, proždirući pogledom gladnog, usiaktelog čoveka koji se nije micao.

Do tada nepomičan čovek, pomerio je glavu i pogledao uvis i lešinar je uplašeno zalupao krilima i odleteo. Kvin Klaterlu je ispljunuo komadić travke, razgibao nekoliko puta svoja muskulozna ramena, a onda pogledao prema severu.

Ispod njega, od mesta gde je ležao, dolina se pružala prema severu i istoku. Na zapadu, žute i crvenkaste boje predela ustupile su mesto zelenoj, koja je označavala predeo sa travom i drvećem koje je raslo na obalama reke negde četiri do pet milja daleko odatle. Otprilike dve milje od istaknutog mesta oda-

kle je osmatrao teren, sunčevi zraci odbijali su se od srebrnastom bojom obojenih cisterni za kišnicu u obližnjem malom gradu. Ostavivši iza sebe mnogo milja kamenite bezvodne pustare, Kvin Klaterlu se popeo na istaknutu stenu, sa namerom da mu ona posluži kao osmatračnica sa koje će dobro osmotriti put iza sebe, pre nego što se uputi u grad. Pokazalo se da je ta povezanost bila korisna, jer je na udaljenom kraju dugačke doline ugledao oblak prašine koji se dizao ka nebu.

Sada, nepunih pola časa kasnije, u tom oblaku mogao je jasno da razazna obrise dva konjanika.

Klaterlu je zažmirio očima. Da li je to bila neprilika na vidiku, ili se nekom slučajnošću desilo da su dva konjanika izabrali da pođu istim putem koji je i on prešao? Da bi to saznao, morao je još da sačeka.

Guhitak konja uzdamao je Kvina Klaterlue, jer je on oduvek verovao da je po prirodi srećan čovek. No, posle toga, on se brzo oporavio, temeljno razmotrio situaciju u kojoj se našao, i posle toga se uputio prema jugu čvrstim i ravnomernim korakom.

Tamne siluete u koritu doline postojale su sve krupnije i krupnije. Istraživači zlata? Nije video da konjanici nose sa sobom rudarsku opremu, a sem toga, nikada nije video nijednog kopača zlata koji bi krenuo na put bez tovarnog konja ili bar par magaraca. Lovci? U pustinji i pustari koja se iza njih pružala, nije bilo divljači vredne lova. Da je i ta pretpostavka morala biti odbačena kao malo verovatna. Obični slučajni putnici? Klaterlu je odmahnuo glavom. Niko se nije upuštao u avanturu da putuje kroz tu prokletu pustinju ukoliko na to nečim nije bio prinuđen.

Razgibavši još jednom ramena ugrijana toplim sunčevim zracima, crte Klaterluovog lica su se smračile pri pomisli na teško i neprijatno putovanje kroz te negostoljubive predele. Posebno se setio svog prolaska kroz pustaru koji ga je kasnije odveo u Mision Siti. Bilo je to pre šest nedelja. Jahao je sa jugoistoka zajedno sa Metom Konrojem, Keli Kelsom i Stakom Kraudijem. Iza njih je bila ostala jedna neuspela akcija, neuspela pljačka banke u Klentonu, a gonila ih je potera. Između njih i potere nalazila se još i jedna grupa ratnika Komanča. Kada su stigli do stene koja je označavala blizinu Puma Springsa, banda odmetnika je računala da su Indijanci nadmudreni, ali, u tome su se banditi varali. Kvin Klaterlu je dosta puta u svom životu bio blizu smrti, ali nikada tako blizu kao tom prilikom kada je njegova banda pala u zasedu istočno od Puma Springsa. Čak i sada, nije mogao da zaboravi stravične urlike pobesnelih Komanča, grmljavinu pušaka i revolvera i bolne jauke njegovih umirućih drugova.

Komanči su najpre uhvatili Kraudiju i Kelsa, a onda su počeli da ih masakriraju noževima i naterali ih da mole Klaterlua i Konroja da se predaju, kako bi im uštedeli dalje muke. Bilo je to stara podvala, ali je tupavi Konroj progutao udicu. Ne obazirući se na Klaterlueve proteste, Konroj je sa Komančima zaključio sporazum i pristao da im preda sav novac, stvari i konje, u zamenu za život njihovih drugova. Dok su pregovori trajali, Klaterlu je iskoristio priliku i šunjavući se kroz visoku travu uspeo da svoje na nekoliko mesta ranjeno telo baci na leđa jednog indijanskog mustanga i pojaše kao sumanut. Dok je najvećom mogućom brzinom jahao

kroz pustinjsku noć, začuo je Konrojeve krike. Komanči nisu imali obzira prema njemu, kao ni prema Kraudiju i Kelsu. Svu trojicu iskapili su noževima i tomahavcima.

Sada, šest nedelja kasnije, prepoznao je tog konja.

Klaterlu je tiho zviznuo kroz zube. Holidej? Sigurno ne može biti on. Taj čovek je mrtav. Lično ga je video kako nestaje u talasima reke Bul River dok su oko njega praštali vodokoci od kuršuma ispaljenih iz njegovog revolvera. Niko nije mogao tako nešto da preživi.

Ali, kada su se dva konjanika postavila da se odmore na jednom uzvišenju, Klaterluovo sokolovo oko je prepoznalo visokog i gracioznog Holideja, kada je siahavši sa konja počao da pomogne svom saputniku. Ako Klaterlua oči nisu varale, sa Holidejem je jahala neka žena. Tako dakle, nekim čudom, veliki Dok Holidej je preživeo i pad u reku Bul River i susret sa šerifom Mision Sitijsa. Na neki način, iskusni tražilac Holidej, napipao je njegov već ohlađen trag i pratio ga je više od stotinu milja kroz nainegostoljubiviji deo celog Teksasa. To je bilo loše, naravno, ali i od zla uvek ima gore. Mogla je umesto Holideja i žene, na njihovom mestu biti potera od pedesetak ljudi.

Potera! Ta misao ga je odjednom zaokupila svom snagom. Možda je potera ipak u blizini. Možda šerif Mision Sitijsa goni Holideja što se lako moglo poverovati. Klaterlu nije mogao da zamisli da je Holidej izbegao hvatanje posle strmoglavog pada u reku. Svakako da je bio uhvaćen, a to znači, da je posle hvatanja pobegao. Dosledno tome, ako je pobegao iz zatvora najverovatnije su mu policajci bili za petama.

Sve do tog trenutka, Klaterlu je bio čvrsto rešen da sačeka Holideja

i sredi ga sa nekoliko dobro naci-
lianih kuršuma. Ali, sada su svi in-
stinkti samoodržanja stupili u de-
jstvo. Više od svega naravno, uživao
bi u zadovoljstvu da smakne Holi-
deja, ali, nikakvo uživanje i satis-
fakcija nisu bili vredni rizika da
na leđa navuče čitavu malu armiju
Holidejevih gonilaca.

Posle takvog razmišljanja Klater-
lu se osetio miran i sasvim bistrog
uma. Razum mu je kazivao da paž-
nju okrene sa dvoje konjanika na
udaljeni klobučasti sjajian predmet
koji je označavao grad u daljini.
Nije znao kako se taj grad zove.
Ali, znao je dobro na šta taj grad
može ličiti; biće to sigurno jedan.
siromaštvom pritisnut gradić, nase-
ljen šačicom običnih građana koji
su obično strepeli od sumnjivih in-
dividua koje su nicala niodkuda i
bežale prema udaljenim bezimenim
mestima kao što je taj mali grad
na ivici pustare.

U gradu kao što je taj, čovek s
novcem koji zna kako treba postu-
pati sa ljudima, mogao je dobiti sve
što je hteo...

Klaterlu se osmehnuo, prebacio bi-
sage preko ramena i kliznuo niz bok
velike stene oblika sedla.

VI

Sin jednog Teksašanina poreklom
i kradljivca stoke i jedan Švedanin
kopač bunara, čučali su zgrčeni ie-
dan pored drugog na brdskom gre-
benu. Teksašanin obučen u svetlo-
žutu košulju i s ogromnim šeširom
na glavi, a Švedanin obučen u žute
štraftaste pantalone i košulju slič-
ne boje.

Dvojica drugova u zlu čučali su
na grebenu više od tri časa još od

momenta kada se jedan stranac, ne-
poznat čovek prijatne spoljašnosti
zaustavio na kratko vreme u blizini
Donervila i ponudio im sto dolara
ako za njega završe jedan posao.

Pajk Murton i Svid Henson uvek
su bili spremni da zarade novac
pod uslovom da ta zarada nije uk-
ljučivala neki veći pošten napor, i
kada im je nepoznati ponudio neča-
stan posao, njih dvojica su odušev-
ljeno šćepali novac, zadovoljni što
će ga lako zaraditi, a istovremeno
priuštiti sebi malu zabavu. Sada
je njihovo dugotrajno čekanje
na vrelom brdskom vrhu koje
ih je ipak koštalo dosta znoja,
bilo skoro pri kraju. Njihova žrtva
približavala se prašnjavom trakom
puta ispod njih, prilazeći sve bliže
rastojanju na kome je može doći
hitac iz puške.

— Visok, širok u ramenima, uza-
nih kukova, crne kose, crnomaniast
i elegantno obučen — promrmliao
je Murton, ponavljajući detaljan
opis koji im je njihov poslodavac dao
u Donervilu. — Dostojanstvenog
držanja, prav u sedlu, i jaše zelen-
ka. Da dragi moj, to je sasvim iz-
vesno čovek koga čekamo. Ali, naš
poslodavac nam ništa nije rekao o
nekoj ženi, je li tako? A s ovim čo-
vekom je i jedna žena.

Njegov glavati prijatelj i saučes-
nik, sa goveđim okruglim očima,
slegnuo je ramenima. — Kakva je
razlika? Svršićemo sa dasom i od-
magličemo.

Promumlavši nešto u znak da se
slaže, Murton je nanišanio svojom
„vinčesterkom” da bi proverio da li
je cilj prišao dovoljno blizu. Sme-
talo mu je što svetlost nije najbolja.
Sunce nije bilo ni upola tako staj-
no kao onda kada je njihova žrtva
zastala da se pola časa ili nešto duže
odmori u jednom kanjonu nekoliko
milja dalje na severu. Oblaci su se

u međuvremenu navukli na nebo iz pravca Džim Krek brda, i ploveći prema istoku, sada su prekrili skoro celo nebo. U vazduhu se osećao težak karakterističan miris kiše, a u daljini s vremena na vreme čula se grmljavina kao kotrljanje praznih buradi.

Murton je spustio oružje, liznuo vlažnim jezikom palac i kap pljuvačke pustio na nišan, da bi otklonio sitne trunčice prašine. Pored njega, Svid je nestrpljivo rukom počeo vrh brade.

— Hej, Paik, zar ti se ne čini da ima nečeg čudnog u izgledu tog šaljivčine?

— Kako to misliš čudno?

— Pa, nešto u tome kako sedi u sedlu... i nešto u njegovom držanju i obliku tela. Znam da svetlost nije baš najbolja, ali ipak mi se čini da nešto u vezi sa tim nevaljalcem nije baš u redu.

Paik Murton je pročistio grlo i pljunuo na zemlju. — Jedino što sa tim nevaljalcem nije u redu je činjenica da još uvek diše ovaj vazduh. — Zastao je u čišćenju cevi i nišana svoje „vinčesterke“ i ponovo prineo kundak puške svom obrazu ogrubelom od sunca i vetra. — Prema tome, hajde da to što moramo obavimo što pre.

Henson je klimnuo glavom u znak da se slaže i pripremio se za pucanje. Čovek koga su čekali za to vreme je izmakao dosta daleko ispred žene, i sada se približavao jednoj velikoj steni pored puta. Zašto je između dvoje konjanika odjednom nastao toliko veliki razmak kada su do pre nekoliko minuta iahali jedno pored drugog. Svid nije mogao da pretpostavi, i nije se ni potrudio da nagađa. Henson je izdahnuo vazduh iz pluća i pogledao ponovo žrtvu preko nišana, ali se opet za-

brinuto namršćio. Nešto mu se u svemu tome nije dopadalo.

Taj konjanik nije izgledao kao drugi konjanici koje je do tada viđao.

— Kad bude prošao stenu — prošaputao je Murton i na te reči Henson je iz svoje glave odagnao razmišljanja i nedoumice u pogledu nepoznatog došljaka. Tačno da taj došljak nije izgledao sasvim uobičajeno, ali, šta s tim? I pored toga, vredeo je punih stotinu dolara, a toliko novac u poslednje vreme teško se mogao zaraditi i mnogo većim trudom nego što je obično potezanje kažiprsta na okidaču. Kao bolji strelac, Paik će nišaniiti u glavu, a Henson će ciliati u grudi. Već je zamišljao kako će devojka zavrištati kada konjanik bude pao na zemlju. Henson se osmehnuo sa kundakom naslonjenim na obraz. Sviđalo mu se kad žena vrišti; to mu je pričinjavalo zadovoljstvo i neku unutrašnju toplu drhtavicu...

Konjanik na zelenku lagano je prošao pored stene na ivici puta i u momentu kada se ponovo pojavio dva prsta su pritisnula okidače i prasak dve „vinčesterke“ zaglunuo je uši.

Od udara tanadi, čovek na zelenku se zaljuljao, ali nije pao.

Dvojica napadača iz zasede zagledali su se jedan u drugog sa nevericom. Nije moguće da su na toj razdaljini promašili.

Tada je uplašeni konj iurnuo u trk, i ubice su zasule kišom tanadi pogurenu osobu u sedlu. Posle nekoliko trenutaka, za koje vreme su pucnji prolamali vazduh, jedno tane je odnelo konjaniku šešir sa glave, i otkrilo ne okrvavlienu lobanju već vreću iz koje je curio tanak mlaz belog brašna.

Murton i Henson su se samo zagledali. Zatim su se zagledali u de-

vojku, i Svid je tek sada shvatio da ona ne vrišti. Jednostavno je sedela u sedlu van domašaja njihovih pušaka, i gledala u pravcu odakle su zasuli meci dosta vešto napravljenu lutku.

Dvojica strelaca iz zasede još jednom su se zgledali kada je do njih dopro energičan jasan glas.

— Odbacite te puške i dignite ruke uvis!

Napadači su se žustro okrenuli. Na desnoj strani od njih, manje od stotinu metara daleko na brdskom prevoju, jasno ocrtan prema plavetnilu neba, stajao je jedan vitak visok čovek sa puškom na gotovs, uperenim prema njima. Obučen samo u donji veš i prsni, taj čovek izgledao je kao da je iznikao iz stene na kojoj je stajao. A onda posle nekoliko sekundi zurenja bez daha, obojica su odjednom shvatili. To je bio čovek za čiju smrt su bili plaćeni.

— Bacite puške! — ponovio je nepoznati dubokim glasom. — Bacite puške dok još imate mogućnosti!

Komanda izrečena tonom tvrdim i hladnim kao kremen kamen podstakla je napadače iz zasede na akciju koja je izvanredno jasno pokazivala ogromne razlike njihovih karaktera. Dok je Paik Murton proklinjući potegao pušku iz čije cevi se još uvek dizao pramen dima, Henson je bacio pušku u stranu, skočio na noge i potrčao da beži.

— Nemoj!

Holidejevo upozorenje nije bilo namenjeno Hensonu, koji na kraju, ne bi ni mogao pobeći, već Murtonu, nepomirljivom podlacu i ubici, guštterskih žutih očiju. Za trenutak je izgledalo da je ozbiljno upozorenje dopiralo do svesti napadača iz zasede. Ali, odmah zatim, puška se

ponovo okrenula ka Holideju, i Holidej nije imao drugog izbora nego da opali.

Od razornog udara zrna, Murton je iz klečećeg položaja odjednom ustao na noge. Strelac iz zasede je netremice zurio u čoveka pred sobom. Smrt je bila ispred i iza njega. Murton se sablasno osmehnuo, a onda bacio pušku na zemlju, što je trebalo da znači da se predaje. Zakoračio je korak napred, a onda mu je druga noga oslonjena na neki oblatak kliznula unazad. Padajući preko ivice, Murton je kriknuo, i njegov krik još dugo je ostao da lebdi u vazduhu, odbijajući se od vrhova susednih brežuljaka, mada je njegovo telo već beživotno ležalo pedesetak stopa duboko u provaliji raskomadano o oštrem i šiljatom vrhove stena.

Holidej se okrenuo i pogledao prema osobi koja je preskačući stene bežala na levoj strani od mesta zasede. Doviknuo je još jednom napadaču da stane, ali, to je samo ubrzalo begunca i kao da mu je dao podstrek da još krupnijim skokovima pohita ka sigurnoj udaljenosti. Nekoliko trenutaka, dok mu je begunac još uvek bio u jasnom vidokrugu i na domaku pušćanog metka, Holidej je stajao nepomično kao statua, dok su se u niemu borila suprotna osećanja, jedno koje ga je gonilo da puca za beguncem, i drugo, suprotno, koje mu je govorilo da samo beskrupulozni ubica može da puca čoveku u leđa.

Konačno je drugo osećanje pobedilo, i Dok Holidej je spustio pušku. Svid Henson je pobegetao i izmakao zasluženju kazni. Nekoliko trenutaka kasnije, Dok Holidej je čuo topot kopita na drugoj strani brdskog prevoja. Topot kopita se čuo kratko vreme, a onda je svaki šum zamro.

Holidej je lagano prišao do ivice jaruge i mahnulo rukom Merilin da bi joj stavio do znanja da je živ i zdrav. Zatim je pogledao dole. Napadač iz zasede ležao je ispod niega pored litice, tela izvijenog u nemoćućem neprirodnom položaju, kao da grli podnožje jedne stene. Holidej je pre početka pucniave dobro osmotrio obojicu u zasedi. I jedan i drugi nosili su u sebi neka obeležja ljudi spremnih na svako nevaljalstvo. Po tragovima i izgaženim opušcima cigareta, videlo se da su ga dosta dugo čekali.

Najmljane ubice. Nije nimalo sumnjao ko ih je mogao najmiti za ovakav posao.

Holidej je stavio savijen prst u usta, i zviznuo resko. Odmah mu je došao odgovor u formi rzanja koje se začulo iz blizine, praćeno topotom kopita konja koji kaska. S izgledom životinje koja je pucniavom samo malo uplašena, njegov zelenko se živahno popeo na uzvišenje, gde je Holidej stajao, još uvek noseći na leđima odrpanu lutku koja je bila napravljena od čebeta, štapova, bisaga i Holidejevog odelu.

Visoki pustolov se uozbilio kada je video kuda su kuršumi prošli. Tri rupe našao je na glavi od džakčeta sa brašnom, a još dve na košulji i sakou. Šteta za odelo, pomislio je Dok, dosta skupo da je koštalo kada ga je kupio pre dva meseca.

Bacio je pogled na pušku poginulog ubice i brzo počeo da se oblači. Sreća njegova da je imao oštro oko. Odblesak sunčevog zraka na cevi puške, možda baš te puške koju je gledao privukao je njegovo oko čitavih nekoliko milia niže niz put. Samo tai jedan kratak odblesak bio je dovoljan da upozori Dok Holideia na opasnost koja ga je vrebala sa visoke ivice jaruge.

Naslutivši opasnost, Holidei je rekao Merlini da uspori i ostane van domašaja puške, sve dok sukob ne bude završen. Mada joj je dao znak da je živ, ona se i dalje nije micala sa svog mesta dok je Holidej lagano prišao s ivice jaruge na ravnicu da pregleda telo poginulog. Kleknuo je pored mrtvog čoveka i pretresao mu džepove. U jednom džepu našao je nekoliko sitnih novčića, a u drugom upola ispražnjen paketić duvana i papir za zavijanje cigareta. Zavukavši ruku dublie u džep, našao je deset novčanica od deset dolara zamotanih u zamotuliak.

Što se niega ticalo, nađeni novac je konačno zapečatio njegovo mišljenje o događaju. Bez sumnje da je Klaterlu platio ovoi dvojici da ga zaustave i da je za njihove usluge platio novcem opliačkanim u banci Mision Sitala.

Dok je iahao nazad prema mestu gde ga je devoika čekala. Holidej je u dubini duše osećao neko zadovolstvo zbog pomisli da će sada sa puno argumenata moći ne samo da Merilin otkrije istinu, nego da joj to i dokaže. Možda je ona gajila neke sumnje u pogledu toga da li je Kvin Klaterlu voli ili ne voli, ali je i dalje uporno odbacila svaku Holidejevu insinuuaciju da je tai čovek oveštali ubica. Možda će je ovaj novac uveriti da se varala.

Ali, do trenutka kada je stigao do nje, novac je nao u zaborav. Merilin Samers je ukočeno gledala prema velikoi žutoi steni koja je skrivala telo poginulog od njenog pogleda. Oči su joj bile staklaste od preživljenog šoka, i dok je govorila glas joj je podrhtavao.

— Je li... je li mrtav, mister Holideie?

Holidei je samo potvrdno klimnuo glavom.

Merilin se zalutala u sedlu kao

da će pasti. Priteravši svog konja brzo do nienog. Holidej je obgrlio rukom oko pasa i pridržao. Ona se polusvesna naslonila na niega. i on je osetio kako joj telo podrhtava. U oblacima iznad njihovih glava sevnula je munja. i zagrmelo. i odjednom je dunuo neki prohladan vetar. Dvoje konjanika nisu se ni makli. niti su rekli makar jednu reč. U tom trenutku. Dok Holidej nije više bio zainteresovan da pođe tragom ubice. tragom koji ga je mogao odvesti mnogo milja daleko. niti je želeo da dokaže da Klaterlu nije vredan ljubavi jedne žene. Tog trenutka. želeo je samo da ostane u sedlu pored litice iaruge sa rukom obgrlienom oko pasa te crnokose lepe devojke.

Merilin je ostala da čeka Holideja ispred predgrađa jednog malog prašinom zasutog grada. Dok ga je čekala. pokušala je da skрати vreme kupajući se u bistroj vodi jednog malog potoka koji je viugao od svog izvora u brdima. da bi oko Donervila kako se zvao taj grad. pravio okuku i tekao dalje prema od sunca ispucao i premili koja se pružala prema jugozapadu.

Desadno. monotono sivilo neobojenih kuća građenih od suve cigle pružalo se sa jednog od drugog kraja ove male isturene postaje civilizacije. Žene umornih očiju radile su u malim baštama oko kuće ili su mesile hleb u prošaranom hladovini ograda od živice. Šugavi i priliavi psi šetali su se ulicama takmičeći se sa šaćicom polugele dece. ko će pre šćenati komad hrane ili bilo šta drugo. što bi se na ulici moglo naći. Visoko na nebu. kruži-

li su lešinari motreći budnim okom na sve ono što bi možda ostalo neprimećeno od strane pasa. mačaka i dece. Sve je bilo monotono i jednoliko pa čak i vihori prašine dignuti vetrom koji je s vremena na vreme dopirao iz pustare i duvao glavnom ulicom u kojoj je vladala potpuna inercija.

Uprkos mutnoj i blatnjavoi boji koja je poticala od crvenkaste zemlje i žalosnim vrbama. mali potočić je Merilin mnogo više privukao nego želja da poseti Donervil. Merilin Samers je želela da se okupa. ali više od svega. želela je da izvesno vreme ostane sama. tako da bi moglo na ivici iaruge. i onome što će doći posle toga.

Sve do juče. Merilin nikada nije videla ubijenog čoveka. i ako je nien otac bio čovek koji se nije us-tezao da s vremena na vreme pribegne nasiliu. a ona. budući da je živela s njim. provela veći deo svog detinjstva među banditima i lopovima. Džek Samers je bio tvrdokoran i opasan čovek. ali je ipak bio dovoljno karakteran da svoju jedinu kćer sačuva od naisurovilihi uticaja banditske sredine i realnosti sveta koju su ti ljudi mogli niegovoi kćeri usaditi u svest. On je ne samo uspeo da Merilin zaštiti od uticaja ružne i krvave profesije kojom se bavio. već je godinama sa puno pažnje i truda usađivao svojoj kćeri duboko uverenje da su svi ljudi koji su se našli na drugoj strani granice zakona. a posebno sam Džek Samers. samo bespomoćne žrtve nesrećnih okolnosti. Džek je voleo da sebi da izaled časnog i poštenog čoveka koji je bio prinuđen da se oda banditizmu samo zbog nepravde koju mu je nanela hladna. bezosečajna. slepa Pravda. Odgaiana u takvoj atmosferi. Merilin je verovala u sliku svog oca onakvu

kakvu je on samo o sebi naslikao. ne samo dok je on bio pored nje već i kasnije, kada su čuvari reda odveli Džeka Samersa i obesili ga.

Ali, posle toga, za Merilin su nastali teži dani. Bilo je prinuđena da potraži zaposlenie u nekoj perionici i tada je došla u kontakt i počela da se meša sa ljudima koji nisu bili lupeži, kradljivci stoke i zločinci čiji su slike visile okačene u šerifskim postajama širom zemlje. pa je lagano počela da shvata da njen otac Džek Samers možda nije bio baš nesrećna žrtva zaslepljenih autoriteta i predstavnika vlasti, kao što je to želeo da prikaže. Uistini, kada je napunila osamnaest godina, i kada je uspela da dobiti bolji posao u jednoj firmi u Ostilu, shvatila je da je divlji nepokoreni Džek manje bio žrtva društva nego što je društvo bilo žrtva divljeg Džeka.

I pored toga, svest da je na neki način pripadnik jednog posebnog društvenog sloja, sloja beskućnika i onih koji su odbijali da prihvate društvo onakvo kakvo postoji, ostala je urezana duboko u njoj, i mada su mnogi lepi mladi ljudi dolazili i tražili njeno društvo, ona je ostala sumnilčava, usamljena i povučena, sve do onog dana kada je ranjeni Kvin Klaterlu došao na ranč „Boks deset.” Taj dan i dolazak Klaterlusa označili su prelomni trenutak u njenom životu.

Klaterlu je u mnogo čemu bio isti kao njen otac, ili tačnije rečeno onakav kakav je ona zamišljala da je njen otac bio. Klaterlu je bio lep, smeo, rođeni borac, žrtva istih onih mračnih sila protiv kojih se Džek Samers celog svog života borio. Kvin Klaterlu je sem toga bio inteligentan i rečit čovek. Za kratko vreme po svom dolasku, uverio je da su njegove životne pretenzije veoma skromne i da želi samo malo

novca, mirno mesto gde će moći da živi... i dobru ženu koju će voleti.

Takvog čoveka nije bilo moguće ne voleti, i ona se zaljubila u njega kao što to može samo usamljena divna mlada devojka. Za nju je ljubav značila samo jedno: ljubav bez granica, bez kraja, do konca života. Sedeći sa Kvinom na verandi kuće na ranču „Boks deset” i slušajući ga kako živopisnim rečima opisuje ono što bi trebalo da bude njihov zajednički život kada se Kvin vrati nazad iz pohoda, sa koga će doneti upravo ono malo što mu „oni duguju”, ona je saznala i shvatila po prvi put u svom životu kako bi sreća trebalo da izgleda. Taj san o sreći još uvek je postojao u njoj, uprkos svim događajima koji su posle toga nastali i koje nije mogla da razume, kao na primer Kvinov propust da posle pljačke banke dođe po nju, zaseda i napad u pustari, insistiranje Dako Holideja da je Klaterlu iza tog napada i da ga zbog toga ne može smatrati kao nedužnu ovčicu već kao ubicu visoke klase.

Četka kojom je ravnomernim pokretima četkala svoju dugu tamnu kosu zastala je u jednom trenutku kada je počela da razmišlja o Holideju. Između njega i Kvina bilo je toliko fizičke sličnosti da joj se ponekad činilo da kad gleda Holideja, gleda čoveka koga voli. Bio je visok, skladno građen, snažnih ramena i ruku, gracioznog gipkog hoda, čak gracioznijeg od Kvina. U sedlu je sedeo uspravno i držao se gordo. Duguljasto lice imalo je neku oštrinu koja se kod Kvina nije zapažala, zbog čega je Holidej ostavljao utisak tvrđeg, odlučnijeg i karakternijeg čoveka. Pažljiviji posmatrač uočavao je razliku i u izrazu očiju, Holidejeve sivoplave oči otvarale su put u nešto tajnovito i nedokučivo, a ipak, određeno i u

osnovi plemenito. Kvin je imao sive oči sa zelenkastim prelivom koje su nemirno poigravale ne pružajući oslonac nikakvom zaključku. Razlike su bile još veće u ponašanju i govoru. Kvin je bio brz, katkad žustar a Holidej odmeren i ležeran; Kvin slatkorečiv i ubedljiv. Holidej ponekad škrt na rečima ali logičan i racionalan. Merilin se nije sviđalo što je sebe smatrao na neki način izrUBLIENIM čovekom koga prati zla kob ali, ona tu ništa nije mogla pomoći. Ono što mu se desilo u Mision Siti-u na neki način potkrepljivalo je njegovo mišljenje ali je istovremeno označavalo kraj njegove želje da se miri sa sudbinom Holidej je pobjegao i počao u potragu za Kvi-nom Klaterluom čovekom koga je krivio za svoju nevolju. Ironija sud-bine bila je u tome da je taj Kvin Klaterlu bio čovjek koga ona voli...

Nešto uspoorenim pokretima de-voika se vratila češljanju kose i baš kada je završila i duge bičeve savila u bunđu i pričvrstila je češ-lijom od sedefa, ugledala je Holide-ja koji se približavao prašniavim neravnim putem iz grada.

Merilin je ustala i tako stojeći u hladu prašniave vrbe sačekala do-lazak svog vodiča i pratioca Holi-dej je u džakčiću prebačenom pre-ko sedla doneo dosta svežih namir-nica i pod senkom širokog oboda starog šešira koji mu je dala pre nego što su napustili ranč "Boks deset" njegovo lice spaljeno suncem, izgledala je ozbiljno i svečano. a čvrsto stisnuta vilica dodavala je još jedan stepen čvrstine tom niegovom izrazu.

Holidej je siahao s konja i pustio uzde. Pogledao je bez reči, a onda se uputio do nienog konja. Holidej je skinuo šešir, izručio pregršt zobi

iz jednog džakčića u šešir a onda šešir umesto zobnice stavio pred ži-votinju da iz njea jede zob. Mus-tang je navalio na zob sa velikim apetitom, a visoki oustolov se sag-nuo i iščupao jedan struk trave i stavio ga u usta. Po svemu sudeći, imao je nešto da saopšti devoici ko-ja je jedva prikrivala svoje nestro-pljenje da čuje šta je to. Na kraju, nije više mogla da izdrži već je zapitala.

— Dakle, što je bilo mister Holi-deje?

— Bilo je onako kao što sam ra-čunao — rekao je Holidej. — Klat-terlu je juče ujutru stigao u grad... pešice. Pošto je imao novaca kupio je konja i naimio onu dvojicu da nas sačekaju u zasedi. Ostalo znate.

Merilin je prekasno digla glavu i isturila bradu. Nije mu verovala zbog toga što nije želela da pove-ruje.

— Kako možete biti sigurni da se sve baš tako desilo mister Holide-je? — zapitala je.

— Razgovarao sam sa vlasnikom saluna. On mi je rekao da je Klat-terlu doveo u njegovom salunu vi-še od jednog časa, i da je razgova-rao sa grupom sumnjivih tipova. Pre nego što je otišao, dvojica iz grupe su izašli, pojahali konje i od-urili prema kamenitoj pustari. Je-dan od njih, kako reče vlasnik sa-luna, zvao se Svid Henson a drugi Paik Murton. — Holidej je gricnuo komad travke i ispljunuo ga. — Murton je imao oko tridesetak go-dina, a osobeni znak mu je bio slomien nos i okruglasti grudni koš. Vidite i sami šta to znači.

— Shvatam... — Nekoliko minu-ta posle toga, devoika je stajala bez pokreta, s osećajem da joj nepriat-

ni hladni trnci žmare zglavkove na rukama i vrat. a onda je postepeno tai osećai prestao. Klimnula je glavom u znak potvrde da razume na šta Holidei cilia i rekla. — Naravno, vi smatrate da je Kvin naimio tu dvojicu da nas ubiju, je li tako mister Holideie?

— A šta biste vi drugo pomislili?

— Nisam sigurna ne znam šta o svemu tome da mislim. — Pošla je nekoliko koraka do svog konja i soustivši ruku na njegove okrugle sapi okrenula se i pogledala Holideia. U tom pogledu, bilo je zbunjenosti nedoumice i ojađenosti, ali isto tako i neke ne naglašene liutnie na čoveka koji joj je doneo neprijatne novosti i naterao je da sruši sliku o čoveku koga je volela. — Pomislite i sami o svemu tome, mister Holideie, i pokušajte da se stavite na Kvinovo mesto. Kvin je u bekstvu. Juče je primetio da neko ide njegovim tragom i razumljivo, pomislio je da ga neko goni. Pošto je prirodno da očekuje da je njegov gonilac neki šerif, došao je ovamo i angažovao liude kojima je stavio u zadatak da gonioca zadrže, tako da bi on mogao da umakne.

— Da ga zadrže metkom ispaljenim u glavu, jeste li tako mislili? Slušajte Merilin...

— Znam da sam u pravu, mister Holideie i neću dozvoliti da me vašim ubeđivanjem poljuliate u tom uverenju. Ja dobro poznajem Kvinu i znam šta bi on mogao misliti. Nemoguće je, jeste li me čuli, nemoguće je da se u niemu začne ideja da nekoga ubije. On je te liude naimio da nas zadrže, zapravo, da zadrže gonioce ma ko oni bili, ali, ova dvojica naiamnika su samoiniciativno odlučili da upotrebe oružie umesto da nam zavaraju trag ili urade

nešto drugo što je on tražio on njih. Ne znam kako ne možete da sagledate da se sve odigralo baš tako kao što vam kažem, mister Holideie?

Holidei je lagano odrečeno odmahnuo glavom. — Pre ili posle, moraćete da skinete tai prevez sa vaših očiju i da pogledate realno na svet oko sebe. Merilin. Tai vlasnik saluna rekao mi je da su Murton i Henson i ranije iznaimliivali svoje revolveraške usluge onome ko ih plati. Oni su profesionalne ubice. I njihov zadatak i posao je bio da ubiju; to je prosto i jednostavno.

Merilin ga je gledala netremice. Ali, gledajući ga u lice nije videla Doka Holideia, onog koji je stajao pred njom, čoveka duge crne talasaste kose i suncem opaljenog lica, nego čoveka svetlih očiju, čoveka lepuškastog i mekih crta lica koji se zvao Kvin Klaterlu. Još jednom čula je jasno kao na javi reči koje joj je govorio one noći pre nego što je napustio ranč „Boks deset” i odjahao u Mision Siti na izvršenje opasnog poduhvata. Tada joj je biranim rečima obiasnio svoje strahovanje da ne mora sve ići onako kao što je on zamislio i da, ako pri napadu na banku ne bude sve išlo onako kao što je zamislio, može se desiti da bude ubijen ili da bude prinuđen da nekoga ubije, pa joj je tom prilikom rekao: „Medena, može se desiti da budem ubijen, te je istina, ali, to je rizik sa kojim svaki bandit mora u izvesnoj meri da računa. Ako događai bude krenuo takvim nepovolnim tokom, znaš da ću pokušati da to prihvatim kao pravi čovek. No...” zastao je za trenutak i uzevši je za ruke zagledao joj se netremice u oči bez obzira šta se bude desilo draga, znaš sigurno

da nikoga neću ubiti. Potrebno mi je nešto malo novca i da bih to dobio spreman sam da preuzmem svakakav rizik kao neka budala samo da bismo zauvek mogli živeti zajedno, ali, ni po cenu tog cilja nikada neću proliti ničiju krv..."

Rekao joj je to pre nego što je odjahao na konju koji mu je kupila i nežno je poljubio. Novac dobijen prodajom njenog krda goveda bio je dovoljan da mu kupi konja i da s ostatkom u džepu pođe u Mision Siti gde je mogao voditi život pristoinog čoveka, sve dok ne obavi posao zbog koga je tamo otišao. Odjahavši u noć, poneo je sa sobom i niena strahovanja, ali samo strahovanja za njegovu sigurnost. Verovala mu je tada slepo bez rezerve kao što ju je i sada verovala isto tako slepo i bez ikakve rezerve. U pogledu njegovih humanih osobina nieno uverenje ostalo je isto tako čvrsto kao i pre.

— Neću da verujem u to, mister Holideje — rekao je konačno. — Ne verujem i nikada neću verovati.

Na nieno iznenađenje ugao Holidejeve usne se razvukao u neprimetnu grimasu koja je mogla ličiti na osmeh. Ona ga je iznenađeno pogledala, jer takvu njegovu reakciju nije očekivala.

— Nešto vas zabavlja mister Holideje?

— Da, na neki način. Vidite, ja sam pretpostavljao da nećete verovati ono što vam budem rekao. — Slab smešak je nestao sa njegovih usana i njegove sivoplave oči je zatamnila senka nekog osećanja koje je moglo biti sažaljenje ali i ljubomora. Nešto od ta dva osećanja odrazilo se na njegovom oštrom ali ledenom licu. — Kada se vi zaljubite

u nekoga, vi onda ne odstupate, je li tako devojko?

— Kvin je možda odlučio da me napusti, mister Holideje — rekla je devojka tiho, i taj njen tihi, ton nije otkrivao ništa od bolne neizvesnosti koju je osećala. — To je moguće, ali, nikada neću prihvatiti mogućnost da sam pogrešila u pogledu njegovih drugih osobina.

Holidej je bespomoćno digao ruke i pustio ih da klonu pored tela. — Pa dobro, ako je već tako, onda je tako. Merilin, i ja tu ne mogu ništa promeniti. — Onda je pogledao prema nebu i vrhom prsta zabacio šešir malo više na potiljak. — No, vreme prolazi, i bio ubica ili ne, lupč ili ne, Kraterlu svakim minutom koju mi provedemo ovde i vodimo jalove diskusije, povećava rastojanje između nas i sebe. Vreme je da i mi pođemo.

— Mister Holideje?

Holidej se već kretao prema svom konju, ali je na njen poziv zastao i okrenuo se. — Molim?

— Ja ne želim da idem dalje.

Holidej se sasvim okrenuo prema njoj i pogledao je otvorenim pogledom, mada je zbunjenost podrhtavala u krajevima njegovih obrva. — Želite da ostanete?

— Da.

— Zašto?

— Umorna sam. Pretpostavljam da to možete shvatiti?

— Možda mogu da shvatim... ali ne verujem. Sve vreme putovanja od ranča „Boks deset“ do sada niste zaostali iza mene ni jedan metar. Držite se u sedlu isto tako dobro kao bilo koji muškarac, i znam da biste mogli da nastavite da iđete sve dok van koni ne pad-

ne mrtav pod vama. — Holidei je odmahnuo glavom. — Ne, vi niste umorni Merilin. U svakom slučaju, niste toliko umorni da ne možete da nastavite put. Recite mi dakle pravi razlog zašto ste odjednom odlučili da odustanete?

— Ja... pa, rekla sam pravi razlog.

— Rekao sam vam da taj razlog ne prihvatam.

Devojka je oslonila ruke na kuke i duboko uzdahnula. Sa napornom je uspela da se osmehne.

— Mister Holideie — počela je nastojeći da bude ubedljiva — ne znam kako je sa vama, ali, ja nisam stvorena za ovakva doživljavanja. Juče smo oboje mogli biti ubijeni, tu ste u pravu. Da li ono što imam na umu vredi toliko? Da li se isplati poginuti kada je uspeh nezvestan? Znam da smo oboje dosta izgubili, ali, možda je vreme da se osvrnemo iza sebe i da dobro, dugo pogledamo ono što smo ostavili. Pogledajte sebe. Slobodni ste, možete ići gde god vam je volja i početi iz početka. S obzirom na to kakav ste život do sada vodili, to vam neće biti teško. Što se tiče mene, nije mi mnogo ostalo, ali, još uvek imam svoj ranč. Mogla bih da pozaimim novac, da se nauregnem, da naporno radim i da ponovo nešto izgradim i osiguram budućnost. Oboje dakle imamo neke šanse, i nije nam nužda da ulazimo u nepotrebne rizike.

— Žao mi je, ali je vreme za pre-računavanje davno prošlo. Merilin — rekao je Holidei ozbiljno. — Ja imam pred sobom posao koji moram da obavim, i nameravam da ga završim. Vi možda imate mogućnosti za nov početak ali, ja nemam. Ka-

kav nov početak mogu očekivati ako me budu proganjali čuvari reda i zakona širom zemlje. Ne Merilin, ja nastavliam.

— Ali, ja vas ne razumem, mister Holideie. Još iuče, kada smo našli Kvinovog konja, vi ste mi sami ponudili da me vratite kući i napustite gonjenje.

— Nismo se sasvim razumeli. Pre svega i u slučaju da sam vas vratio na vaš ranč, ne bih odustao od gonjenja i nastavio bih gonjenje kasnije. Drugo, ta ponuda je važila iuče, pre nego što je Klaterlu poslao ubice na nas. Pogled na onog mrtvog razbojnika u iaruzi naterao me je da ponovo razmislim i da dođem do novih zaključaka. Ja sam nedužan u ovom celom zamešateljstvu ali sam na neki način ipak saučesnik. Da nije bilo mene, Klaterlu bi možda uspeo da opljačka banku i da dođe do velikih para, ali ne bi mogao da se sasvim izvuče i da ga niko za to ne optuži. Ovako, on može da živi na miru, da troši taj novac i nanosi zla i drugima. Možda će njegov životni put obeležiti niz mrtvih koje će ostaviti za sobom a za to ću i ja delimično snositi krivicu. — Holidej je odlučno odmahnuo glavom.

— Ne više nema odustanka. Sada želim da ga uhvatim ne samo zbog toga što želim da skinem optužbu sa sebe, devojko, nego i zbog toga što želim da sprečim njegovo dalje zločinačko delovanje. Klaterlu je ubica, i imam osećaj da dugujem...

— Duguiete! — prekinula ga je izazovno. — Duguiete šta i kome, mister Holideje? Liudima koji vam celog veka nisu doneli ništa dobro i sa kojima nemate ničeg zajedničkog? Bankarima koji samo gledaju kako će doći do profita? Stočarima koji eksploatišu kauboje i sitne rančere, njihov novac je u pitanju...

— Varate se Merilin, ne samo njihov. Tu su i drugi poštenji časnici građani koji će neprekidno biti ugroženi. Ne! Jednostavno, ne mogu pustiti Klaterluu. Nikako.

— Čak iako biste dobili mene? — zapitala je mekanim glasom, spremna da upotrebi svako oružje, uključujući i izvesnu naklonost i slabost koju je Holidej osećao prema njoj kao lepoj i privlačnoj ženi.

Izvesno vreme izgledalo je da je Dok Holidej rastrzan suprotnim osećanjima i da je neodlučan. Ali, to vreme je prošlo i on je na kraju određeno odmahnuo glavom.

— Niste tako vešti u toj igri, Merilin — rekao je Holidej nezadovoljno, čak malo nabusito. — Ja vam ništa ne značim i mi to oboje dobro znamo. Ali, ono što ja ne znam, to je razlog zašto ste se odjednom ovako predomislili. Juče ste bili puni žara i spremni da do kraja sveta idite za Klaterluom da biste saznali zašto vas je ostavio. Sada pak jednostavno želite da sve prekinete. Otkuda sad to?

— Hoću da budem iskrena — rekla je Merilin. — Do ove zasede verovala sam da ćemo, kada stignemo Kvina, Kvin i ja biti dovoljno vešti da vas nadmudrimo i oboje pobegnemo. Stvarno sam mislila da će to biti lako... sve dok

nisam videla kako ste se lako obračunali s onom dvojicom nevaljalaca. — Začutila je kao da se dvoumi, a onda nastavila. — Priznaem da sam vas jednostavno koristila, mister Holideje, da sa vama pređem pustaru. Ali, posle jučerašnjeg dana, ja sam uplašena. Bojim se da ćete ubiti Kvina ako ga stignemo i nademo. U takvoj situaciji, više volim da ga više nikada ne vidim, nego da rizikujem da bude ubijen.

U njenom glasu osećao se prizvuk istine, i Dok Holidej je lagano zaklimao glavom. — Dobro, na neki način cenim što ste bili iskreni sa mnom Merilin. Ali, znajte da to ništa ne menja stvar. Ja ne mogu da odustanem.

Devojka je razočarano klonula ramenima. — Vidim... — uzdahnula je duboko. — Onda pretpostavljam da to znači da moram nastaviti dalje...

— Ne morate poći sa mnom. Mogu i ja da udesim da vas neko iz grada povede i vrati kući.

— Pa, da vas na taj način pustim da Kvina gonite sami? Ne, i ja ću poći sa vama mister Holideje, ako ni zbog čega drugog onda baš zbog toga da bih bila sigurna da ga nećete ubiti. — Dignula je glavu i pogledala pored njega neade prema horizontu a u glasu joj se osećalo da govori sa krajnjim naporom. — Neću dozvoliti da ga ubijete Holideje. Bez obzira što se desilo, ne želim da Kvin bude mrtav.

— Ja i ne nameravam da ga ubijem... sem, ukoliko ne budem imao drugog izbora. — Izgledalo je za trenutak kao da će još nešto reći, ali se onda Holidej iznenada okrenuo i pošao prema svom konju.

Merilin ga je ispratila pogledom

i dok se Holidei udaljavao, ona je odjednom postala svesna jednog čudnog zbunjivajućeg osećanja... ako na kraju ovog dugog i po svemu sudeći surovog putešestvija dođe do obračuna revolverima i prolivanja krvi, možda će tog pustolova snažnog duhom i telom žaliti isto tako duboko kao što bi žalila smrt čoveka koga voli... za nju je to osećanje bilo novo i neočekivano.

Ona nije razumela, ili bolje reći odbijala je da shvati i veruje da je u njenom srcu bilo mesta još za nekoga drugog, a ne samo za lekog nasmejanog slatkorečivog Kvina. Njena volja je pobedila, i kada su se dvoje saputnika krenuli s izvora potoka kod Donervila, Merilin nije mislila ni na šta drugo sem na put koji im je predstojao. Skupina zgrada malog grada Donervil lagano je tonula u prostor iza njih. Torani sa vetrenjačom još izvesno vreme se video i krilca vetrenjače koja se se okretala pri vetru koji je dopirao iz pustare. Iz daljine je do njih dopiralo mukanje goveda razdraženih toplim vetrom koji je na svoji teksaski prerijski dizao vihor sitne prašine.

VII

Prvog dana šerif je iahao kroz pustinju ujednačenim tempom dok mu se sa leve strane na plavom nebu dizao crvenovatreni sunčev disk. Ispred njega, crvena pustinja se pružala u beskrajnim žućkastim i crvenkastim prelivima ispod sve tamnije plavog nebeskog svoda. Prema

zapadu, nekih tridesetak milja daleko, nazirali su se neodrećeni obrisi vrhova planinskog masiva zvanog Anač, Mantins koji su, iznad drhtavo lelujave iare koja je lebдела nad pustinjom, izgledali neshvatljivo udaljeni i hladni. Vinslou je pratio trag dva konja koji se pružao pred njim, a njegov konj živahan i čio, dizao je za sobom male oblačice prašine.

Oko podne, zastao je da se odmori u jednoj plitkoj uvali obrasloj žbunjem i niskim meskitovim drvetom, zadovoljan što je pred suncem našao utočište i spas u hladu jednog kamenog ispusta koji je podsećao na arkadu iznad rimskih kapija, koju je u jednoj krečnjačkoj steni izdubilo vreme, vetar, kiša i sunce, delujući na tvrdi kamen unornošću mnogih vekova. Dok se kuvala kafa, šerif je skinuo sedlo i svoj paket sa stvarima sa konja, i istrljao ga gužvom suve trave. Sam šerif nije ieo ništa, ali je za to konja nahranio sa jednom pregrštii dobre zobi. Dve šolje kafe i jedna lula koji su posle toga usledili, bili su za njega dovoljno okrepljenje, i šerif se odmah zatim ponovo našao u sedlu. Vinslou je imao neki poseban uređeni osećaj za otvorenj predeo. On je znao da se u pustinji čovek prema prirodi mora ponašati sa mnogo poštovanja i obizra, ako želi da prođe živ. Ovde u otvorenoj pustinji bez obzira kakvi su ga razlozi nagonili da hita, žurba bi mogla dovesti samo do toga da posle mnogo meseci ili čak godina neki zalutali putnik nađe kosti putnika koji se žurio, potpuno ogleđane i bele od nemilosrd-

nog sunca. U pustinji čovek je morao da se kreće umerenim tempom, da štedi vodu i još više snagu svog konja, i da nikada ne dozvoli da se opusti; ako bi makar jednog trenutka njegova opreznost popustila, to bi ga moglo koštati života. Vinslou je dobro znao pravilo kako preživeti u pustinji.

I Holidei je dobro poznavao pustinju. Šerif je to vrlo brzo zaključio jednostavno čitanjem tragova koji su iza njega ostali. Konji koje su za sobom ostavili otiske u prašini boje crvene rde, terani su laganim hodom, a sem toga, očigledno da im je ukazivana velika pažnja i nega svaki put kada su se konjanici zaustavili da se odmore. Ali, ta činjenica manje je uzbuđivala Vinsloua od jedne druge, koju je zapazio, a koja je za njega mnogo više značila nego saznanje da Dok Holidei nije nevešt u putovanju pustinjom. Ta druga činjenica bio je jedan slab iedva vidljiv trag koji je išao paralelno sa tragom Doka Holideia i njegove saputnice.

Taj slab trag Vinslou je zapazio prvi put na nekih petnaestak milja južno od ranča „Boks deset“ na jednom mestu gde se iasan trag dva konjanika spatio sa tim tragom stariim verovatno nekoliko dana. To zapazanje donelo je šerifu osećaj slatkog zadovoljstva. Da li je možda njegova teorija ipak bila tačna. Na Krebtrijevom ranču gde ga je ovaj dobar čovek snabdeo odmornim konjem, Vinslou je još uvek morao smatrati čistom teorijom svoje mišljenje da u slučaju pljačke, Nacional banke“ u Misionu nije sve jasno i čisto, i da je moguće da je u celu stvar umešan još neko, možda baš Klaterlu kao što je Holidei tvrdio.

Kada je ta teorija dobila neku argumentaciju izašla je iz svere čiste pretpostavke, jer je taj slab trag mogao biti trag trećeg čoveka za kojim je Holidei išao. Šta je od toga bilo istina, visoki mršavi šerif s opuštenim brkovima nije znao, ali je znao sasvim sigurno da će, ako želi da rasvetli tu zagonetku morati da ide tim tragom sve dok ne nađe učesnika događaja.

Usamljeni konjanik je zašao u teško prohodan predeo ispresecen plitkim jarugama i vododerinama i oštrom zasečenim zupčastim kamenitim brdskim prevojima. Koni pod njim je negde oko polovine popodneva počeo umorno da se spotiće. To nije bilo nimalo čudnovato, jer je poslednjih pet ili šest milja teren bio surov i ubistveno težak i za konje i za jahača. Odstupivši malo od traga, Vinslou je potražio hladovinu u jednoj jaruzi, tu rasedalo konja i nagnuvši lulu, opružio se na zemlji u očekivanju da prođe naigora popodnova žega.

Koliko daleko će ga praćenje traga odvesti? Vinslou je u glavi pravio računicu o tome dok je ležeći na leđima posmatrao let jednog orla koji je kružio iznad njega. Nepoznati treći konjanik, ili Klaterlu ako se prihvati pretpostavka da je to on, imao je dosta veliku prednost ispred Holideia, a prema podacima koje je šerif našao u izveštajima o Misionu za poslednjih nekoliko godina, Kvin Klaterlu je bio jedan od najvećitih i najlukavijih bandita u celom Teksasu. Njegova veština i lukavost ogledali su se posebno u tome što je veoma vešto uspevao da umakne poteraima. U tim izveštajima, Vinslou je zapazio još nešto što mu je sada

došlo na um. Sve donedavno. Klaterluovo omiljeno područje akcije bila je oblast Rio Grande i preko granice oblast oko grada Sonore. Trag koji je šerif pratio pružao se pravo prema jugu. Po tome je izgledalo više nego moguće da je pretpostavka o trećem učesniku verovatna, i da je taj treći trag trag nikog drugog nego Klaterlu koji se vratio u svoje staro lovno područje. Ako je to tačno, šerif Sam Vinslou biće odsutan iz Misión Sijetija nedeljama, a možda i duže. Ta mogućnost nije ga mnogo zabrinjavala, jer je veliki deo vremena od kako je na prsa prikačio šerifsku značku, Vinslou proveo goneći bandite i prateći trag ovog ili onog razbojnika. Šerif je znao da ga neki članovi gradskog veća smatraju za fanatika i da mu čak na neki način prebacuju mržnju prema ljudima Klaterluovog kova, ali ipak, niko mu nikada nije prebacio da je ta mržnja razlog što zločince goni, ili da je uticala na neke njegove nepromišljene odluke. Svi su znali, kao i on sam, da ljude kao Klaterlu progoni da bi zaštitio pošten narod. Neko je to morao da radi, a on je to radio bolje i uspešnije od većine drugih.

Pri pomisli na Doka Holideja, šerifovo lice se namrštilo i na njegovom čelu urezala se duboka bora. Vinslou je bio od onih ljudi koji svet oko sebe vide u crnim i belim bojama. Po njegovom mišljenju, čovek je bio ili častan i pošten ili kriminalac, a Kvin Klaterlu najcrniji kriminalac koji se može zamisliti. Stvar je stajala nešto drukčije

u pogledu Holideja, jer tu nije sve bilo tako jasno. Naravno, taj čovek je po svim činjenicama sudeći uzeo učešća u pljački, i to mu je u šerifovoj računici bio veliki minus, ali ipak, nije bilo sve prosto i jednostavno. Na njemu svojstven uobičajen način, Vinslou je temeljno ispitao i druge činjenice u vezi Holidejevog života, pa je otkrio sve što je za njega lično bilo važno. Rezultat te istrage bio je više nego iznenađujući. Protiv Doka Holideja nije postojala nijedna optužba, nijedna reč nagoveštaja da je bilo kada umešan u neki kriminalan akt. Istina, nije se moglo reći da je poslednjih desetak godina živeo životom časnog građanina, jer je kao pustolov glavni izvor prihoda nalazio u kocki ili nekim poludektivskim polupolicijskim poduhvatima, koji su mu doneli dosta novca, ali, o kriminalu nije bilo ni reči.

Međutim, postojala je i druga strana medalje. Holidej je u poslednje vreme bio bez novca i bez sredstava, a na neki način, morao je podmiriti svoje obaveze. Nije stoga bilo nemoguće da sa dotadašnjeg puta skrene, i da počne ono od čega se godinama klonio. On, Čenter, a možda i Klaterlu, zajedno; jedan poštenjak jedan pustolov i jedan ovejani lupež. Ta kombinacija ma koliko apsurdna nije bila nemoguća. Međutim, u tom slučaju, moglo se postaviti pitanje Holidejeve uloge u svemu tome. Najverovatnije da prvobitno zamišljena skica događaja nije bila tačna, i da je treći čovek, odnosno Klaterlu, bio mozak pljačke, a Holidej i

Čenter obični izvršioči, mada se uloga izvršioca nije uklapala u opštu sliku Holidejeve ličnosti. No ljudi se meniaju i nije nemoguće da je Holidej prihvatio Klaterluov plan, i vođstvo, što je rezultiralo pljačkom banke, bekstvom, uzajamnim obračunom u brdima. hanšenjem i na kraju njegovim bekstvom. Samo što se sada postavljalo pitanje da li je taj treći ubio Čentera i pokušao da ubije Holideja pa odmaglio sa novcem, ili su događaji imali neki drugi obrt. Nije li onda Holidej zasluživao da bude stavljen u drukčiji položaj i možda čak da li ne zaslužuje trunku sažaljenja i simpatije?

Vinslou je seo i lupkajući lulom o stenu istresao pepeo. Simpatije? Holidej je pobjegao iz zatvora, našao se i poveo sa sobom jednu devoiku koja je verovatno na neki način bila umešana u pljačku i zatim pošao tragom trećeg čoveka. Bez sumnje, Holidej je hteo da se osveti i da se dočepa novca iz banke Mision Siftija, a to ga je činilo banditom i ako Vinslou nije mogao baš odmah i punim srcem da ga upiše u svoju crnu knjigu kao što je to mogao Kvina Klaterlu, No, bez obzira, Sem Vinslou će ih obojicu privesti zakonu. Ili će ih doneti mrtve.

Pošto se ponovo našao u sedlu, policajac je nastavio da iše kroz crvenkasti sumrak. Kasnije, kada se nad pustiniom nadvisio sjajan mesec, nastavio je da prati trag kroz jedan dosta širok kanjon u kome je prigušeni topot kopita stostruko odjekivao.

Posle dnevne žege, vazduh u kanjonu činio mu se svež i vlažan. Put se nešto spuštao i mekana pra-

šina prigušivala je šum konjskih kopita.

Još jedan čas jahanja izveo ga je iz kanjona. Nešto oštrij vetar počeo je da mu duva u lice, donoseći mirise predela koji se pružao ispred njega. Mada se konj pod njim, osvežen prohladnim vazduhom, kretao sasvim lako, i nije pokazivao znake umora, šerif nije dozvolio životinji da se kreće brže od lakog sporog kasa. Ovakav predeo bio je kao stvoren za zasede, i zbog toga je, uprkos umoru, pogledom šarao po okolini, pokušavajući da prodre iza svake stene, senke, ili žbuna iza koga se mogao skrivati strelac sa puškom.

Oko ponoći, odmorio se nešto više od dva časa, a onda nastavio put. U zoru, pred njim se na jasnem plavom nebu na nekoliko milja daleko, ukazala stena koja se kao toranj dizala uvis i označavala blizinu Puma Springsa.

Šerif je pustio konja da krene nešto bržim trkom. Pošto je predeo ispred njega bio ravan i bez žbunja i stena, postojala je sasvim mala opasnost od zasede.

Puma Springs bio je napušteni grad.

Kada je umorni tragač to ustanovio, poterao je konja u grad i zastao pored malog kristalnojasnog izvora pored jedne stene koji je oko sebe davao život maloj zelenoj oazi, i pažljivo proučio tragove koji su se tu zapažali. Kada je krenuo dalje, znao je da su i treći čovek tj. Klaterlu i Holidej sa svojom pratiljom, izvesno vreme proveli pored tog izvora. Odatle je trag i dalje vodio prema jugu.

Šerif Vinslou je utrošio nekih de-

setak minuta pretražujući teren u neposrednoj blizini naduvenog konjskog leša na koji je naišao dva časa kasnije, a mnogo više od toga na litici jaruge do koje je stigao oko podne, kada je sunce najžešće peklo sa zenita. Sa dosta muke i napora otkrio je stene ispod kojih se u podnožju litice nalazilo sahranjeno telo jednog od napadača na Holideja. Osmotrio je lice ubijenog i veliku ranu na njegovim grudima. Pre nego što je isturene brade i čvrsto stisnutih odlučnih vilica znojeći se od vrućine pošao prema Donervilu, ponovo je nabacao kamenje na leš, da ga lešinari ne bi razneli.

Donervil nije bio baš dinamičan grad i u njemu nije bilo kretanja i mnogo živosti, ali, skoro je stigao do tog stepena kada je čovek sa šerifskom zvezdom na prsima ujahao u glavnu ulicu i došavši do centra, zaustavio se ispred saluna. U salunu „Poslednja nada” dugo igrana partija pokera je odjednom prekinuta, široko razrogačene oči na zbunjenim licima izvirile su iza prašinom zamagljenih prljavih prozora, dronjavo obučene žene zgrabile su svoju polu-golu dečicu koja su se igrala na ulici i žurno ih unele u kuću. Svi stari gresi, greške i strahovanja iskrsnule su odjednom pred očima Donervilskih građana, kada je Sem Vinslou sjahao s konja, otresao šeširom prašinu sa sebe i opreme i osvrnuvši se mrgodno u krug i pogledavši puste ulice i zamandaljene prozore i vrata kuća, pošao lagano uz stepenice saluna. Građani Donervila oduvek su se stvarno bojali samo dve stvari.

Jedna je bila nedostatak viskija, a druga čovek sa šerifskom zvezdom.

No, na njihovu sreću, Sem Vinslou danas nije bio zainteresovan za građane Donervila, već samo za ono što bi mu oni mogli reći o stvari koja ga je interesovala. Šerif je i ranije s vremena na vreme zalazio u takve male gnijile isturene postaje civilizacije u divljini, i znao je da je i taj grad kao mnogi drugi njemu slični naseljen duhovnim brodolomima svih vrsta, pijancima, sitnim lupežima, prostitutkama, beguncima i sličnim. U nozdrvama jednog ozbiljnog šerifa, Donervil je morao zasmrdeti nemoralom i kriminalom, ali gubiti vreme sa njegovim građanima nije imalo smisla. Kako je Vinslou smatrao, i sama činjenica da neko mora da živi u Donervilu, sama za sebe je već dovoljna kazna. Ovoga puta nije išao u lov na sitnu ribu, već je tražio krupniju divljač.

Kada su pobledeli gosti saluna „Poslednja nada” konačno shvatili da Vinslou protiv njih lično nema ništa i da im neće pričiniti nikakvo zlo, razvezali su usta, srećni što mogu da odgovore na njegova pitanja. Da, čovek koji je odgovarao Klaterlouovom opisu posetio je Donervil pre kratkog vremena. Kupio je konja i platio Svidu Hensonu i Pajku Murtonu da za njega obave neki posao. Posle toga, niko više nije video ni Murtona ni Svida. Posetioci saluna takođe su potvrdili da je jedan drugi čovek čiji je opis odgovarao Holidejevom, takođe svraćao i raspitivao se za Klaterlua. Neko je na to dodao da je video jednu devojkicu koja je visokog pustolova čekala na izvoru potoka

izvan grada. Ali, ni jedan od dvojice koji su u grad svratili nije ostavio nikakav znak na osnovu koga bi se moglo zaključiti kuda su se uputili.

Ipak, dakle, treći čovek bio je Klaterlu!

Kada je Vinslou napustio Donervil u glavi je imao jasnu predstavu šta se odigralo. Klaterlu je iznajmio dvojicu nevaljalaca da u zasedi sačekaju Holideja, ali je Holidej jednoga od njih ubio, a drugi je uspeo da pobjegne. Holidej i devojka su posle toga nastavili Klaterlouvim tragom.

Bio je sumrak i u to vreme na ranču „Rajski vrt“ svi dobri i pobožni pripadnici porodice Brethren koji su živeli i radili u ime gospodnje u tom udaljenom kraju jugozapadnog Teksasa, napuštali su njihov dnevni rad i odlazili na molitvu, sigurni u svom uverenju da molitva i težak rad u krajnjoj liniji obavezno obezbeđuju pravo mesto u kraljevstvu svevišnjeg gospoda kome su oni tako predano služili. Tako je bilo i toga dana kada su na ranč „Rajski vrt“ naišli Merilin i Dok Holidej.

To je bilo vreme da se članovi klana Brethren okupe u kapeli i zahvale bogu za još jedan dan koji su doživeli, da se sprema za večeru u velikoj trpezariji u kući brata Džordža i naravno da pruže gostoprимство umornim putnicima.

Za Holideja to je značilo priatno kupanje u kadi i skidanje dvodnevnih brade, a Merilin je opet bila u

moćnosti da bar delimično popravi štetu prouzrokovanu njenom tenu suvim i vrelinim pustinjskim vazduhom, i nemilosrdnim zracima sunca. Zasluga za to pripada sestri Klari i pomadama i sapunu koje joj je ona dala. Ali, kada je prvi deo gostoprимства završen, i kada su se sa šestoricom muškaraca iz klana Brethren našli u trpezariji brata Džordža, Dok Holidej se zamislio. Dva dana jahanja južno od Donervila Klaterluov trag je jasno vodio prema ranču Brethrenovih, pa ipak su dobri članovi ovog bratstva uporno tvrdili da ga nisu videli.

— Moguće je da je taj čovek prešao preko našeg ranča, brate Džone — rekao je brat Džordž pevajućim baritonom, pijuckajući vino od kupina. — Ali, ako je i prešao, onda ga mi nismo приметили. — Lice brata Džordža naborano i sa velikim nosom na sredini bilo je oličje iskrenosti. Brat Džordž nikada nije lagao... ukoliko nije morao! Ostali Brethrenovi su potvrdno klimnuli glavom, dajući na znanje da i oni stoje iza tog tvrdjenja. I oni su lagali samo onda kada je lagao brat Džordž.

Sedeći jedan pored drugog u stolicama sa ravnim naslonom u odaji osvetljenoj petrolejkom obešenom na sredini tavanice i ukrašenoj slikama svetaca i anđela koji su gledali sa zidova, Holidej i Merilin su izmenjali zbunjene poglede. Sasvim jasan trag ostao je iza njih na pola milje daleko od ranč kuće i nestao je tek tu kada je preko njega prešlo čitavo krdo goveda. Bilo je teško poverovati da je Klaterlu prošao tako blizu ranča, a da ga niko nije приметio.

Ali, ko je mogao da sumnja u

reč takvog čoveka kao što je bogobojažljivi brat Džordž? Brat Džordž im se u stvari smejao u lice. Vođa klana Brethren i predvodnik sekte koja je došla u taj udaljeni deo jugozapadnog Teksasa da bi gajeći stoku pošla putem gospodnjim i postala bogata radeći i štedeći svaki dolar, bio je fizički upečatljiva osoba. Visok, širokih ramena i drudi, brat Džordž je širokim pokretima gladio svoju bradu dužine i beline brade patrijarha, i metrio svoje posetioce okom sokola. Brat Džordž je mogao biti veoma odlučan i čvrst, pa čak i grub sa svakim onim ko bi se usudio da se umeša i ometa ga u njegovoj dvostrukoj misiji propovedanja božje reči i pravljenja bogatstva za njegov klan i sektu, ali, bio je u isto vreme nepogrešivo ljubazan prema umornim putnicima, i onima od kojih nije naslućivao nikakvu opasnost.

— Na vašim licima vidim razočarenje, deco moja — rekao je opet pevajućim baritonom. — Taj čovek koga tražite; je li to neki vaš prijatelj?

— Ne — rekao je Holidej otvoreno, znajući da mu ni jedan odgovor ne bi doneo više od onoga što je brat Džordž odlučio da kaže. — To jest, moglo bi se možda reći da je prijatelj mis Samers, ali, moj prijatelj nije, daleko od toga. Klatertlu je bandit, i ja ga gonim, jer hoću da s njim rasčistim neke račune.

— Ah! — uzdahnio je brat Džordž i pripadnici klana Brethren su se zgleдали. — Banditi, kažete. A vi brate Džone? Šta je vaše zanimanje?

Holidej nije odgovorio odmah. Iz

minuta u minut osećao se sve nelagodnije i počeo ga je obuzimati osećaj nespokoјstva. Zapažao je nešto neobično u držanju pripadnika ovog bratstva, i nešto u atmosferi nagoveštavalo je da iza njihovog držanja ima neka zadnja misao. Prešao je pogledom od lica do lica, a zatim se opet okrenuo bratu Džordžu i pročitivši grlo odgovorio na postavljeno pitanje.

— Ako mislite šta radim da bih zaradio za život, onda mogu reći da radim od svačega pomalo. — Holidej je morao biti oprezan, jer zanimanja pustolova i kockara sigurno ne bi odgovaralo lažnom moralu brata Džordža i njegove braće. — Bio sam rančer, zatim gonik krda, čuvar dilijansea, činovnik banke i svašta drugo. — Smatrao je da nije nemoralno ovakvom situacijom laži izbeći nepotrebne komplikacije.

— Shvatam — rekao je brat Džordž klimajući glavom. Bacio je kratak pogled na Holidejev revolver i osmehnulo se s izrazom izvinjavanja na licu. — Brate Džone, ovo nije mnogo važno, ali nijedan od nas nije naoružan. Mi iz bratstva Brethren odbacujemo nasilje u svim oblicima i od svakog putnika namernika koji svrati da potraži utočište i gostoprimstvo u našem ubogom siromaštvu, tražimo da se razdvoji od svih oruđa i družja koja mogu da nanesu zlo. Zato, siguran sam, nećete imati ništa protiv da vaš revolver predate bratu Samjuelu?

Holidej je pogledao brata Samiuela, jednog džina od čoveka. Kada se brat Samjuel osmehnulo, bora na Holidejevom čelu se još dublje urezala. — Radije se ne bih rastav-

ljao od oružja, ako to vama ništa naročito ne znači — rekao je Dok konačno.

Brat Džordž je izgleda bio iznenađen njegovim stavom. — Valjda ne mislite da od nas treba da se kojite ili da se branite, brate Džone? Mi smo prostodušni bogobojažljivi ljudi koji nikada ne pribegavaju nasilju. Kod nas se nemate čega bojati, sine moj.

— Možda od vas gospodo nemamo čega da se plašimo — nastavio je Holidej tvrdoglavo. — Ali, iako vi kažete da nikada niste videli Kvinu Klaterlu, ja znam da je on nedavno bio u blizini i koliko znam, još uvek može biti negde blizu. Zato ću zadržati svoj revolver za slučaj da se odnekud pojavi kao da je iz zemlje iznikao.

Lice brata Džordža se smračilo naglo. — U tom slučaju, sine moj, nemam drugog izbora nego da pozovem moj poziv za gostoprimstvo.

— Molim vas mister Holideje — navelila je Merilin stavivši ruku na Holidejevu mišicu. — Strašno sam umorna, a od mirisa hrane već mi navire voda u usta. Pa, očigledno je da vam revolver ovde nije potreban. Povinujte se i učinite kao što traže.

Na Holidejevom licu ukazao se izraz neizvesnosti i nedoumice, uprkos svom iskustvu. učinilo mu se da je možda malo preterao u opreznosti, i da je možda čak i uvredio njihovog domaćina. I njemu je išla voda na usta od priyatnog mirisa hrane. Sudeći po golicavoj aromi koja se na vrata kuhinje uvlačila u trpezariju, sestre iz bratstva pripremle su pečeni biftek i dimljena rebra, a prošlo je već dosta vremena od kako je sebi mogao da priušti nešto zaista dobro i ukusno.

Holidej je pogledao brata Džordža koji je u međuvremenu ustao sa stolice, kao da je rešen i spreman da svoje goste izbaci napolje. Kolebao se još trenutak ili dva, a onda slegnu ramenima i nevoljno progovorio.

— Pa, ako je baš toliko važno...

— Važno je brate Džone.

Holidej je uzdahnio, a onda izvuкао revolver iz futrole i držeći ga za cev pružio bratu Samjuelu. Brat Samjuel je uzeo revolver za dršku, predao ga dalje bratu Digbiju, a onda svoju tešku ruku spustio na Holidejevo rame. Istog trenutka sa njegovog lica nestao je osmeh.

— Vi ste sada naš zarobljenik, brate Džone — rekao je snažni čovek. — Savetujem vam da se ne odupirete. Mi smo miroljubivi ljudi to je istina, ali, mi smo isto tako jaki i odlučni i ima nas dosta a sem toga, znamo kako treba postupati sa razbojnicima ako se ukaže potreba.

Holidej je skočio na noge i na licu mu se ukazalo iznenađenje i neverica. Crv sumnje nagrizao ga je sve vreme, pa ipak, u trenutku kada je predao revolver pomislio je da se možda vara. Sada je shvatio da nije grešio. — Zarobljenik? Kako to do đavola?

— Upozoreni smo da ćete možda doći ovamo — rekao je brat Džordž. — Brat Kvin je bio dobar i ljubazan da nas upozori na to. A sada ćemo...

— Brat Kvin! — Holidej je poledeo kao kreč. — Zar je Klaterlu ovde?

— Bio je — rekao je Samjuel glasom kao da laje, i čvršće stisnuo Holidejeve mišice. — A sada, budi

miran razbojnice, inače ćemo morati da primenimo silu, a mi nismo ljudi od nasi...

Nije uspeo da završi rečenicu; Holidej je već dovoljno čuo. Desnom rukom je zbrisao ruku brata Samjuela i jurnuo prema Merilin u nameri da je zgrabi za ruku i da zajedno pobegnu kroz vrata.

Ali, članovi bratstva mislili su o tome sasvim suprotno. Na jednu reč brata Džordža oni su okružili Holideja. Za ljude koji su se odrekli nasilja, umeli su nasilje vrlo dobro da primene. U roku od nekoliko sekundi, Holidej je posrnuo od omamljujućeg udarca u glavu, jedva izbegao zamahnutu nogu, uspeo da skloni glavu pred omčom koju mu je brat Samjuel hteo da nabaci na vrat... i na kraju naleteo na zamahnutu pesnicu koja ga je potkačila po obrazu i nosu.

Taj udar u nos otvorio je sve brane Holidejeve ljutine. Više nije bio umoran, i više nije bio u nedoumici. Još jednom je sreća zaigrala protiv njega, tako da se zla sreća početa u Misionu nastavila i dalje od ranča bratstva Brethren.

Očiju punih suza od udarca i osećajući u ustima ukus krvi, Dok Holidej se sagnuo i izbegao udarac u lice, a onga zamahnuo desnom kao teškim maljem i pogodio brata Digbija u vrh brade, od čega se ovaj srušio kao pokošen. Uvijajući se kao zmija, Holidej je zadao još jedan udarac u čupavi vrh brade jednog drugog člana bratstva, i taj njegov udarac bio je nagrađen, jer je pali brat Džordževe kaste klizajući od udarca po daskama obrisao pod.

Sada je već i brat Džordž urlao od borbenog besa, a kroz borbenu

viku i urlanje, Holidej je čuo da Merilin uplašeno vrišti. U tom trenutku, možda baš zbog toga što mu je pažnja trenutak popustila, neko ga je strahovito udario u zadnji deo vrata ispod potiljka. Dok je pao na jedno koleno, a onda se instinktivno bacio u stranu i izbegao vrh čizme koji mu je zivznuo pored uha. Uhvativši zamahnutu nogu, Dok je svom snagom izvio i još jedan član bratstva se srušio licem okrenut zemlji.

Holidej se uspravio i, mađa malo ošamućen, ipak bistrog uma. Znao je da ne može pobediti u toliko neravnopravnom obračunu, ali ga ništa nije moglo zaustaviti da nastavi da se bori. Pesnicom stisnutom kao gvožđe, zamahnuo je i udario u neko zgrčeno lice koje se istog trenutka zacrvenelo. Dobio je jedan snažan udarac u rebra, i od toga je izgubio dah. Počeo je divlje da se bacaka i udara laktovima da bi odbacio od sebe one koji su ga već bili skovitali, a onda, jurnuo je na brata Samjuela koga je kroz ružičastu izmaglicu pred očima jedva nazirao kao siluetu. Dograbilo je Samjuela za košulju i udario ga pesnicom u lice. Zatim su se sa svih strana udarci sručili na njega kao kiša. Odaja je počela da mu se stuludo vrti u krug, i Dok je osetio da je kolenima dodirnuo pod. U ušima mu je tutnjalo i odjekivalo kao da čuje urlanje divljih zveri, a kroz tu buku učinilo mu se da je čuo da je Merilin kriknula: nemojte ga povrediti... oh, molim vas, nemojte ga povrediti. Iz nekog sulu-dog razloga briga i strah koje je njen glas izražavao kao da se odneli sav bol koji je osećao. A tada ga je nečija pesnica pogodila u bradu. Kroz glavu mu je prostrelila bleštava beličasta munja, začuo je

tutnjanje kao obrašavanje vode sa visokog vodopada, a onda je sve zamuklo i oko njega zavladała je tama.

VIII

Mada je brat Džordž verovao svojim saplemenicima i članovima bratstva, vinski podrum ispod kuće držao je sve vreme pod ključem. „Čovek nikada ne zna“, često je imao običaj da kaže brat Džordž „kada će iskušenje promoliti svoju gadnu ružnu glavu.“ Čvrsta masivna brava za koju je ključ imao samo brat Džordž bila je obezbeđena da neki bogobojažljivi čovek neće podleći iznenađnom iskušenju i opljačkati vino iz podruma.

Brat Džordž je proverio da bi sigurno utvrdio da li su vrata podruma pouzdano zaključana. Zatim je lica žutog pri žutoj svetlosti petrolejke koju je držao brat Samuel, prešao pogledom preko gvožđem ojačanih vrata. Klimnuo je glavom zadovoljno, a onda pogledao na svoje zatvorenike.

— Žalim što ne mogu da vam ponudim ništa udobnije, ali nećete dugo ostati u ovom podrumu. Sa prvim osvitom dana, moji ljudi će vas sprovesti u Remrod. Ne znam kako tamošnji zatvor izgleda, ali, bilo kakav da je, za vas će biti dobar. Vi ste bez sumnje naviknuti na ćelije.

Sedeći na jednom praznom sanduku, Holidej je bolno žmirnuo kada je video svoju oguljenu pesnicu i mrko pogledao snažnog vođu bratstva. Desna strana Holidejevog lica bila je podnadula i izgrebana, a modrice od udaraca pesnicama videle su se čak na njegovom čelu i vratu.

— Vi ste budala mister — re-

kao je Holidej dubokim samouverenim tonom. — Možda ste najveća budala u celom Teksasu.

Brat Džordž je napucao usne. — A ti brate, ti si najveći nasilnik i nevaljalac... baš kao što te je brat Kvin opisao. Ako je u mojoj glavi o tome bilo ma kakve sumnje, te sumnje su raspršene posle onoga kako si se ponašao i kako si nasrnuo na nas u našoj rođenoj kući.

Holidej se okrenuo Merilin. Ona je sedela naslonjena na jedno prašnjavo bure, bezizraznog lica pri svetlosti svetiljke. Izgledala je toliko umorno da joj je kako bi se kazalo srce spavalo. Holidej je vratio pogled do ljudi koji su stajali kod vrata.

— Nema nikakve potrebe da i nju zatvarate sa mnom. Zar ne biste mogli da je čuvate negde u kući, gde bi joj bilo znatno udobnije?

— Poslovica kaže da ima žena koje mogu biti opasnije od muškaraca, brate Džone — odgovorio je na to brat Džordž. — Priznaću da sestra Merilin ne izgleda opasna, ali, sama činjenica da je u tvom društvu, čini je nepodobnom osobom za poverenje. Bolje će stoga biti da i dalje ostanete zajedno.

— Šta vam je zapravo Klaterlu rekao o nama, mister? — progovorio je Holidej sa čuđenjem na licu. — Hoću da kažem šta vam je rekao sem onoga da sam zločinac i poslednji razbojnik koji ne zaslužuje nikakvu milost?

— Misliš na brata Kvina?

— Znae vi dobro na koga mislim.

— Rekao nam je da si otkrio da za sobom nosi u Rio Grande veliku sumu gotovog novca sa kojom treba ustanoviti jedno sirotište pod upravom baptističke crkve i da ti i tvoja ljubavnica želite da se doče-

pate tog novca. Zbog toga ste ga gonili kao besni psi celim putem od Nju Meksika. — Brat Džordž je zaccktao, jezikom. — Pohlepa i nasilje brate Džone, pohlepa i nasilje. To su dva najteža greha ljudskog roda.

Dok Holidej se raspoloženo osmehnuo. Morao je priznati Klaterlu da je čovek koji ume da razmišlja. Bio je ne samo dobar planer, nego i vrhunski lažljivac. Još jednom je slatkorečivi jezik Kvina Klaterlua odneo pobedu; trebalo je samo videti prezir i odlučnost na licu brata Džordža, i njegovih bratanih sledbenika, i posle toga bez trunke sumnje zaključiti da je Klaterlu mogao biti bogomdani propovednik. Vernika i sledbenika taj čovek bi imao u izobilju.

Holidej je oborio glavu i brat Džordž je zažmirio. — Cena za te grehe je smrt dete moje. Savetujem ti da vreme koje ti je preostalo iskoristiš za molitvu i da pokušaš da očistiš dušu. — Izvadio je Holidejev revolver iz svog pojasa i pružio ga bratu Samjuelu, čoveku kosmatih obrva. — Ti ćeš biti odgovoran za njihovu sigurnost, brate — rekao je svojim pevajućim tonom, a onda zatvorio vrata i praćen ostalima pošao uz stepenice.

Časovima je Holidej sedeo štućuren na praznom sanduku i pažljivo posmatrao Merilin u snu, i za to vreme osluškivao lagane ujednačene korake brata Samjuela koji je šetao pred podrumskim vratima. Mučio se da smisli neki plan za bekstvo, ali, plan mu nije došao na um, sve dok vadeći cigaru iz tabakere nije slučajno dodirnuo opasač u kome se nalazilo nekoliko rezervnih metaka.

Holidej je pogledao metke i sa njegovog lica je nestao izraz umora

kao odnet magičnim pokretom ručke čarobnjaka. Izvadio je iz pojasa jedan metak, a onda bacio pogled prema vratima. Kada je brat Džordž izabrao bravu da ostalu bratiju drži na sigurnoj udaljenosti od iskušenja, on taj posao nije uradio polovično. Ali, čak ni najjača brava ne može odoleti dovoljno odmerenoj eksploziji.

Zagrizavši olovni metak Holidej je uspeo da ga izvuče iz čaure. Zatim je crni barutni prah istresao iz čaure na dlan. Posle toga, izvadio je sledeći metak iz opasača i ponovio istu operaciju. Posle izvesnog vremena u šaci je držao priličnu gomilu barutnog praha.

Brat Džordž je spavao snom pravednika i snevao spektakularan verski san kada je iz dvorišta začuo snažnu eksploziju. Skočivši sa kreveta, sanleo se i počeo da psuje kao svaki običan bezbožnik, a kada je udario bradom u ivicu nameštaja iz psovki pretvorio se u bujicu. Dremljivih očiju, brat Džordž je stigao do prozora u poslednjem trenutku da vidi kako dva konjanika u oblaku prašine koja se belasala pri mesečini, punom brzinom jure iz korala i nestaju u preriji. Pogledavši očima punim neverice na levu stranu, ugledao je nekoliko članova bratstva u noćnim košuljama kako unose brata Samjuela u kuću. Glava brata Samjuela mlitavo je visila. Pošto je grmljavina eksplozije zatresla kuću, brat Samjuel je potrčao niz podrumske stepenice

i naleteo na desnu pesnicu koja ga je poslala u carstvo snova.

Brat Džordž taj deo priče još nije znao... znao je samo ono što je video, a to je da su njegovi zatvo-
renici pobjegli. a brat Kvin mu je rekao da oni u svakoj šerifskoj stani-
ci vrede pet stotina dolara koje će šerif isplatiti za njihovo hvata-
nje. Dok se spuštao da sedne na stolicu i upirao oči gore gde je tre-
balo biti nebo, u očima brata Džor-
dža zakotrljale su se suze očajanja.
Pet stotina dolara jednostavno su
mu iskliznuli iz ruku. U takvim tre-
nucima nije mu bilo teško da pove-
ruje da je svemogući napustio bra-
ta Džordža, i da mu nije stalo do
njegovih molitava.

Zranci sunca koje se klonilo za-
padu prelamali su se na drhtavoj
površini potoka, kada je Holidej
sajahao da bi izbliza pogledao tra-
gove konjskih kopita koji su vodili
prema brdima Vorbonet. Ovaj kraj.
Holidej nije poznao, jer je prvi
put bio u toj oblasti, ali je dobro
poznao predeo oko Rio Grande
koji se pružao neki dvadesetak mi-
lja dalje prema jugu. Zbog toga mu
nije bilo teško da se snađe i iz tra-
gova zaključi da se Klaterlu svaka-
ko uputio prema Meksiku. Ako bi to
bilo tačno, Klaterlu je verovatno
izabrao da prođe kroz planine Vor-
bonet. To je bio najkraći put za
oblast Rio Grande, ali u isto vre-
me, i najsporiji put. Može biti da
je Klaterlu imao nekih poslova u
planinama, ili, možda više nije bri-
nuo o tome da li ga neko goni ili
ne. Najverovatnije da je mislio da
je poteru skinuo sebi sa vrata. Bi-

lo kako bilo, Holidej je čvrsto ve-
rovao da je čovek koga traži krenuo
prema reci i granici sa Meksikom,
a najbrži put od mesta gde se nala-
zio do reke, vodio je kroz visorav-
ni istočno od planinskog masiva.

Vinuvši se ponovo u sedlo, Holi-
dej je glavom dao znak Merilin da
mogu poći. Pregazili su pljuskajući
plitku rečicu do koje su došli, a on-
da su obišli podnožje planine pre
nego što su poterali konje dalje
prema jugu.

Bilo je veče, jedan čas pre onog
vremena kada žabe osećajući dola-
zak noći, počinju svoj večernji kon-
cert. Jedan usamljeni konjanik na-
terao je svog konja u vodu rečice
Litl Snejk.

Ova pritoka reke Rio Grande bila
je dosta uzana, ali je njen tok bio
brz i dubok, tako da je umorni
konj nevoljno zagazio u vodu i po-
čeo da pliva. Mehurići i pljuskanje
mutne vode oko konjskih bokova
ukazivali su da konj mahnito radi
nogama ispod površine vode, da bi
se zadržao na željenom pravcu.
Konj se mučio, ali je konjanik, sa
nogama dignutim na sedlo tako da
bi ostao suv, sedeo na konju bez-
brižno i nehajno. Kvin Klaterlu se
osmehivao. Reka Rio Grande i gra-
nica sada su bili sasvim blizu. Na-
lazio se opet na njemu poznatom
terenu, imao je u bisagama čitavo
bogatstvo od petnaest hiljada dola-
ra, a stari dobri Meksiko pružao se
na nepunih čas jahanja daleko. ta-
koreći nadohvat ruke. Kakav drugi
osećaj bi čovek mogao imati, nego
osećaj zadovoljstva i šta bi drugo

nego da se od zadovoljstva osmehuje?

Osetivši na krāju pod nogama čvrsto tlo, njegov umoran konj je s olakšanjem zarzao i sa dva tri krupna koraka iskočio iz zagrljaja vodene matice. Sa njegovog snažnog tela slivala se voda, a bokovi su mu se nadimali od napora.

Da bi životinji prištedeo dalji napor, konjanik je kliznuo iz sedla i lako se dočekao na noge. Dok je vadio cigaru iz svojih bisaga, i pri tome gledao nazad u pravcu odakle je došao prema izlornljenim obrisima planinskog masiva Vorbonet, Klaterlu se osmehnuo široko. Tamo na ranču „Rajski vrt” preduzeo je sve mere opreznosti, i upotrebio svu svoju ubedljivost, pa je smatrao da, ako je čak postojala neka minimalna šansa da je Holidej preživeo zasedu, pored bratstva brata Džordža sigurno neće proći. Nasmejao se glasno pri pomisli kakav je vrhunski lažovski poduhvat izveo kada je obmanuo Brethrenove. Pokazao se kao glumac i maštar vrhunskog dometa. No, u svakom slučaju, bio je zadovoljan što je ceo taj poduhvat ostao iza njega, i što se približava srećnom završetku. Tamo dole u oblast Big Bend, gde se prvi put za njega čulo, i gde se proslavio, mogao je da živi kako mu je volja, i uživa u plodovima svog rizika i svoje visprenosti...

S užarenim vrhom cigare koji mu je ružičasto obasjavao preplanulo lice, Klaterlu je poveo svog umornog konja dalje od rečice Litl Slejk, pretražujući pogledom horizont, ne bi li ugledao znak nekog

grada. Išao je putem koji je dobro poznavao, i kada su se iznad Rio Grande pokazale prve vidljive zvezde, već je bio podosta odmakao na tom putu.

Kratko vreme kasnije, naišao je na neugledno malo ovčarsko naselje u brdima iznad Litl Snejka. Naselje se zvalo Anđelo. Bilo je to najružnije selo koje je ikada video, ali je to selo imalo najlepše ime koje je ikada čuo.

Prišavši sasvim blizu povikao je. — Hej vi gde ste? — Zatim je stao da čeka.

Iz jedne kolibe od nepečene cigle, promolila se čupava glava jednog čoveka, i Klaterlu je pokretom klovna u cirkusu skinuo šešir i mašući njime do zemlje, duboko se poklonio. Pramen tamne kose kliznuo je preko Klaterluovog lica i Meksikanac je kratko prigušeno kriknuo. Zatim je izašao u dvorište podrhtavajući celim telom kao list na jakom vetru. Kvin Klaterlou se tiho nasmejao i prebacivši bisage preko ramena pošao ka Meksikancu.

— Smiri se Dome, ne boj se ništa. Nemam ništa protiv tebe.

Za Doma Frederika delimično ovčara farmera, a delimično švercera robe i ljudi preko granice na Rio Grande, te reči bile su veliko olakšanje. Ovaj deo teritorije Teksasa oko krivine reke Rio Grande koja je zatvarala istoimenu dolinu, bio je nekada teren na kome je operisao Kvin Klaterlu, i u tim danima,

Kvin je stekao reputaciju kao nepredvidiv, obesen i surov napasnik, jedan od najgorih koji je bežeći pred puškama meksikanskih policajaca preplivao Rio Grande. Sa takvim čovekom nije bilo šale, i Dom Frederik se radovao što je čuo umirujuće reči sa njegovih usana, mada je ipak zbog nečega zebao u duši.

Debeli Meksikanac se nasmejao onoliko ljubazno koliko je mogao, i rukom pokazao prema vratima. Čvrstim brzim korakom, Klaterlu je skoro preskočio prag. — Zdravo Marija — dobacio je devojci koja se digla od stola napravljenog od grubo tesanih dasaka i odmah zatim ponovo sela.

Devojčin pogled proleteo je do njenog oca koji je ušao odmah za Klaterluom. Kao da ga nije primetio, Dom Frederik je nestrpljivo mahnulo rukom prema devojci.

— Dobro šta je sad? Ne stoj tako devojko kao da si se skamenila. Hajde, pripremi nešto za jelo. Valjda vidiš da je Kvin gladan.

Glava pokrivena dugom crnom kosom poslušno se pognula, i Marija je pohitala ka šporetu. Devojka je bila visoka, vitka, i njena glatka koža sijala se kao premazana maslinovim uljem. Telo joj je bilo izjavano bogatstvom raskošnih oblina koje su krasile španske žene, ali ipak, nije bilo previše zaokrugljeno. Klaterlu je posmatrao nezainteresovano, dok je poslovala oko štednjaka, i kada je za sto prinela zdelu punu tople mirisne hrane od kukuruza i čilija.

— Odlično — rekao je stavivši prvi zalogaj u usta. Uzeo je zatim još jednu kašiku jela i osmehnulo se. — Zaista odlično.

Ni Dom Frederik ni njegova kćerka nisu seli sve dok je Klaterlu proždirao hranu koja mu je servirana, dodajući uz svaku kašiku sitne zalogaie ražanog hleba. Sve vreme njih dvoje stajali su jedno pored drugog i posmatrali svog gosta, trudeći se očigledno da prikriju svoju nervozu i osećaj neizvesnosti koji ih je obuzimao. U svoje vreme, kada je jahao s bandom neobuzdenih i najopasnijih bandita koji su ikada harali pokrajinom Rio Bravo, Klaterlu je s vremena na vreme posećivao Anđelo. Svi su voleli tog lepog mladića i među svim neobuzdanim probisvetima koji su s njim jahali, on je bio najomiljeniji, sve dok ljudi nisu shvatili da iza tog liupkog osmeha i poštenih plavih očiju kuca srce i živi duh jednog potpuno bezobzirnog ubice.

Klaterlu nije bio u Anđelu od kako je u svađi zbog neke devojke ubio jednog Meksikanca. Taj čovek bio je brat Doma Frederika. Za Doma Frederika nije bilo lako da stoji i gleda ubicu svog brata kako proždire njegov ukusan čili i hleb od raži, i da se osmehuje svaki put kada je Amerikanac pogledao u njegovom pravcu. Ali, Meksikancu je to uspelo u potpunosti, uglavnom zbog toga što je debeli Dom bio velika kukavica i što je jako želeo da ostane u životu.

Završivši i poslednje zalogaie hrane, Klaterlu se konačno zavalio nazad u stolici i sa zadovoljstvom se pljesnuo šakom po stomaku.

— Cigaru — rekao je zapovednički.

Frederik je pohitao do jednog ormarića u uglu i vratio se sa kutijom za cigare. Klaterlu je odabrao jednu debelu cigaru od kubanskog duvana, i Meksikanac mu je prineo vatru. Miris dobrog duvanskog dima ispunio je malu kolibu, i Frederik se ponovo vratio na svoje mesto da iščekuje šta će biti dalje.

— Ti... si sasvim dobro. Kvine? — zapitao je Meksikanac.

— Živ sam i zdrav kao bik predvodnik, stari moj prijatelju Frederiče. — Klaterluove oči su se laganokrenule prema devojci. — Možda sam čak i u boljoj kondiciji...

— Poslednje... što smo o tebi čuli bilo je da si zapao u neprijatnu situaciju sa čuvarima reda negde na severu — rekao je Frederik. — Pričalo se da si teško ranjen.

— A ti si se, naravno, molio bogu da preživim i ozdravim, zar ne Dome? — Na Klaterluovom licu ukazao se podrugljiv osmeh.

— Naravno.

— Naravno. — Klaterlu je odjednom ustao, odgurnuo nogom stolicu i zakačio palce za opasač sa revolverom. Dobro — rekao je pogledavši ponovo devojku — mnogo bih želeo da ostanem ovde neko vreme, ali moram da nastavim put.

— Zar si u nekoj nevolji Kvine? — zapitao je Frederik. Bilo je to više tvrđenje nego pitanje. Kvin Klaterlu i nevolja drugovali su celog njegovog života, i nije bilo trenutaka kada Klaterlu nije bio u nekoj nevolji.

— Ne, nije u pitanju ništa što ne bih mogao da rešim — odgovorio je Klaterlu uzimajući nabrekle bisage. Zatim je odbio jedan gust dim i dajući svom licu važan i ozbiljan

izraz nastavio. — Idem preko granice u Meksiko, Dome. Kako trenutno stoje stvari na Riu?

Dom Frederik se malo namrštio, a onda se na njegovo lice navukla neprozirna masa. Slegnuo je ramenima. — Ovih dana je sve bilo dosta mirno koliko znam Kvine. Mislim da je granica prilično bezbedna.

— To je dobra vest. — Klaterlu je zurio netremice kroz vrata. Nije primetio brzo, malo začuđen pogled kojim je Marija pogledala svog oca, niti je zapazio kako je Dom Frederik glavom dao znak svojoj kćeri i opomenuo je da čuti. — Koji prelaz preporučuješ da izaberem? Koji je sada najpogodniji? — zapitao je Klaterlu.

— Red Blaf.

Klaterlu se osmehnulo krajičkom usana kojim je držao cigaru. — Do tamo mogu da stignem za jedan čas — rekao je poluglasno govoreći više za sebe. Udahnulo je duboko kao da već diše slobodan vazduh starog dobrog Meksika. A onda je nehajnim pokretom ruke pozdravio oca i kćer, uzeo svoj šešir sa stolice i izašao napolje.

Otac i kći su pošli za njim u dvorište posmatrajući bez reči kako Klaterlu stavlja nogu u uzengiju i penje se u sedlo. Svetlost svetiljke koja je kroz vrata osvetljavala devojku isticala je njene duge vitke noge. Bandit je liznuo usne i bezobrazno se osmehnulo.

— Možda neću navraćati ovamo izvesno vreme, ali, kada sledeći

put dođem, sigurno ću svratiti da te vidim, Marija lutkice — rekao je kao da nešto obećava.

— Nemoj da zaboraviš to što si obećao, Kvine — doviknula je devojka za njim. I to što je kazala, ona je zaista i mislila. Život u sunčanom Anđelu bio je tmuran i dosadan za jednu lepu vatrenu i temperamentnu mladu devojku. No, dok je bandit odlazeći izmicao van domašaja očiju, Marija Frederik je razmišljala o tome da su njene šanse da opet vidi plavookog Kvina Klaterluu verovatno veoma slabe, zahvaljujući njenom ocu i obaveštenju koje je nekoliko minuta ranije dao neprijatnom posetiocu.

— Zašto si ga slagao oče? — zapitala je mekim glasom. — Zašto mu nisi rekao da su meksički graničari u poslednje vreme mnogo aktivniji nego obično? I zašto si ga uputio baš na Red Blaf gde se nalazi logor granične policije?

— Zar si tako brzo zaboravila svog strica, devojko? — zapitao je Dom, i prekorno pogledao svoju kćer.

Marija je slegla ramenima. Stric Pančo za nju nije imao isto značenje kao za njenog oca. Njen stric je bio debeo, zaudarao je na znoj, koze i tekilu, i u pijanstvu je bio vrlo nezgodne naravi... a većinom je bio pijan. Ali, pošto je on ipak bio njen stric, pretpostavljala je da bi trebalo da bude zadovoljna što je njen otac ubicu strica Panča poslao tamo gde ga je skoro sigurno vrebala smrt. Pa

ipak, sve što je osećala dok je nepomično stajala i slušala kako u daljini zamire odjek topota kopita Klaterluovog konja bili su neka neizvesnost i osećaj da je možda propustila nešto što joj se u životu više neće ponoviti. Još malo potom, nad put kojim je Klaterlu otišao spustila se tiha noć.

— Ako se desi da ga graničari ne ubiju, oče — rekla je devojka — zar ne misliš da se može desiti da se vrati ovamo?

Dom Frederik je progutao vazduh. U jednom trenutku, suočen sa mogućnošću da učini nešto za jadnog Panča, ili tačnije za uspomenu na jadnog Panča, debeli Dom je stisnuo srce i počinio akt koji je i hrabrijim ljudima morao izgledati hrabar. Zbog toga se osećao gord i ponosan. Sada, kada je iz usta svoje kćeri čuo ono čega se i sam pribojavao, grčenje u stomaku ga je podsetilo da je kukavica i da mora doneti hitnu odluku. A odluka je bila da poseti svog rođaka Luidija koji živi na Pekosu... na taj put Dom Frederik i Marija poći će još te noći.

Četrdeset minuta kasnije, dvokolice natovarene skromnim pokućstvom na kojima su sedeli Dom Frederik i njegova kći sanjivih očiju, kloparajući su izašle iz puzavicama obraslog dvorišta jedne, neugledne hacijende. U tom istom trenutku, Kvin Klaterlu je ugledao svetlucavu površinu reke Rio Grande... a dve milje istočno, dva konjanika na konjima oblivenim znojem i penom obišli su poslednji deo podnožja planinskog masiva Vorbonet i noćni povetarac koji im je duvao

u lice doneo je do njihovih nozdruva prijatan miris vode reke Rio Grande.

IX

Rio Grande se pružala pred Klaterluom, široka, brza i duboka, velika moćna reka, otac svih reka koju su Teksašani nazivali imenom Rio Grande a Meksikanci Rio Bravo verovatno zbog toga što je trebalo hrabrosti da se pokuša prelaz preko nje.

Kada se jedan usamljeni konjanik uputio kroz gusto izraslo meskitovo žbunje, mnogo milja nizvodno, zasvetlucale su prve žmirkave svetiljke nekog naselja. Bio je to Taos Pueblo, veliki grad na tekšaškoj strani reke, gde je Kvin Klaterlu u stara dobra vremena, pre nego što je grad toliko porastao da je to postalo neudobno za čoveka njegovog kova, pijančio, tukao se i vodio ljubav sa temperamentnim devojkama sa granice. Taos Pueblo je imao fine salune, ali je, na žalost, u njemu postojala i jaka šerifska stanica sa šerifom i bar tri pomoćnika. Sem toga, bilo je tu dosta građana koji bi dali više od jedne plate za šansu da mu ispale metak između lopatica ili da toliko daju drugome da to učini za njih, a u gradu se uvek mogao zateći neki lovac ucenjenih gladan nagrade za nečiju glavu. Taos Pueblo je, dakle, bio opasno mesto za njega.

Kada ga je pre jedan čas naterao u reku Snejk, njegov konj se malo protivio, ali, mada je Rio Grande bila bar tri puta veća,

kljuse je u duboku vodu „oca svih reka“ zagazilo bez ustezanja. Kao da je umorna životinja osećala da je pred njom poslednja prepreka i da će, kada se taj široki tok crvene vode nađe iza nje, konačno zaslužiti odmor posle mnogo pređenih milja po teškom tekšaškom terenu.

Životinja je nekoliko metara gazila po dnu, a onda zaplivala, i Klaterlu se osmehnuo. Sada, kada je avantura ostala iza njega, mogao se samo čuditi kako je lako pridobiti nekoga da radi ono što hoćeš, pod uslovom da je čovek vešt i ubedljiv kao Kvin Klaterlu. Merilin je bila očit primer, a ništa manje ni Čenter, mada je s njim nešto drugačije. Merilin je inteligentna osoba, a ništa manje inteligentan čovek nije bio ni Čenter, a oboje su lako progutali mamac koji im je bacio. Devojka je mnogo rizikovala pre svega što je sakrila kriminalca u bekstvu pred čuvarima zakona, a posle toga je rizikovala i imovinu, samo zbog toga što joj je rekao da je voli i što je umeo da joj dočara sjajnu sliku njihovog zajedničkog života na Istoku... koji, naravno, nikada neće doživeti. A što se tiče Čentera, do tada poštenog čoveka, on je bio spreman da ode u kriminalce samo zato što je Klaterlu bio u stanju da ga uveri da mu ostali svet nešto duguje. Razmišljajući o svojim uspesima, Kvin Klaterlu je osećao sažaljenje prema drugima iz njegovog krvavog zanata koji su morali da se oslone isključivo na silu i strah da bi došli do onoga što žele, dok su njemu, pametnom Kla-

terluu, najubojitije oružje bili njegov izgled časnog čoveka, njegov divan, ljubazan osmeh i iznad svega njegova rečitost i sposobnost ubeđivanja. U njegovom životu bilo je trenutaka kada je bio uveren da bi mogao, kada bi mu se za to pružila prilika, ubediti biskupa da davolu kaže gde gospod bog čuva svetu tajnu.

No, odjednom se njegovo uživanje u trijumfu prekinuo naglo i grubo kao što može biti grubo kad neko uživanje prekine prasak puške i udar taneta podigne vodoskok vode pored boka konja. A baš to se desilo Kvinu Klaterluu.

Meksički graničari!

Okrećući konja trzajem uzde, zapazio je na drugoj obali siluete konjanika sa velikim šeširima koje su nosili pripadnici meksičke granične policije. Odred policije na drugoj strani bio je brojao što je značilo da ga je Frederik lagao. Prijavi masni kučkin sin.

Klaterlu se trgao, jer ga je jedan metak okrznuo po levom ramenu. Policajci su pucali u meso sa namerom da ubiju. Normalan postupak bio je da u znak opomene najpre ispale hitac preko glave svakome ko bi pokušao da ilegalno pređe granicu, ali izgleda da su se običaji izmenili od vremena kada je Klaterlu poslednji put bio u ovom kraju. Pre mesec dana, banda teksaških kradljivaca stoke silom se probila preko reke Rio Grande, jedva deset milja zapadno od Red Blafa, a po cenu pogibije pet meksičkih graničara. Od tada, naređenje je bilo najpre pucaj, a kasnije traži potrebna objašnjenja.

I graničari su sada pucali. Crvenkastoprjavi gejziri vode prskali su svuda oko konja i konjanika, i

između oštrog praska „vinčesterki“ Klaterlu je razabrao i gruvanje jedne teške „henrijevke bizonke“. Jednom je imao priliku da vidi čoveka pogođenog metkom iz bizonke. Kuršum je tome čoveku na leđima napravio normalnu rupu pri ulazu u telo, ali je za to na prsima pzri izlasku napravio otvor u koji se mogla staviti stisnuta pesnica.

Konj je bolno njisnuo kada mu je Klaterlu zario mamuze u bokove. Istog trenutka, poskočio je u sedlu, jer se jedan metak zario u konstrukciju sedla na kome je sedeo. Trgnuviši uzde, praktično je digao glavu svog konja i povukao ga nazad. Životinja je prednjim nogama stala na čvrsto tlo baš u momentu kada je pogodio hitac ispaljen sa druge obale.

Crvenkasta prljava voda je pljusnula preko Klaterlua kada se mrtav konj prevrnuo i potonuo u vodu. Trzajem nogu, Klaterlu je izvukao stopala iz uzengija. Držeći grčevito bisage u rukama, bandit je isplivao na površinu, duboko udahnuo vazduh i onda ponovo zaronio.

Klaterlu je bio odličan plivač, i morao je biti odličan plivač još sledećih nekoliko minuta, ako je želeo da ostane živ dok ga je brza rečna matica nosila nizvodno, daleko od pušaka sa suprotne obale. Konačno su njegove ruke napipale i grčevito stegle jedno stablo drveta zaglavljeno u mulju nedaleko od nekoliko žalosnih vrba čije su se grane spuštale čak do površine vode. Dosta minuta, bandit nije mogao da učini ni pokret, jedino se čvrsto držao za deblo i borio se da dođe do daha. Čekao je da predahne i da mu se vrati snaga. Sa tog

mesta gde je reka pravila okuku, a obala se dizala visoko iznad vode, jedva da je razaznavao nejasne siluete meksičkih graničara koji su se u međuvremenu zaustavili na nekih milju daleko na istočnoj strani reke, ali mu je pogled prema drugoj obali bio blokiran granjem velike žalosne vrbe tako da nije video dvoje konjanika koji su posmatrali sa Teksaške strane. Posle još nekoliko minuta odmaranja, Klaterlu je zastenjao, mrdnuo ramenima, zaključio je da mu ruka nesmetano funkcioniše i onda pošao prema drveću ka obali.

Natovaren otežalim bisagama, u težem položaju zbog ranjenog ramena, boreći se protiv bučnog Río Grande čije su ga struje vukle prema sredini, Klaterlu je trebalo dosta vremena da opet stane nogom na čvrsto tlo. Posrćući kao da je pijan probio se kroz opušteno granje vrba koje se pred njim prečilo kao u sablasnom snu. Kada se konačno probio pred njim se ukazao komad obale pokriven sitnim žutim peskom, i on se raširivši ruke pružio na pesak licem okrenut nadole. Bisage su mu ostale na zemlji ispod raširenih nogu.

Prošlo je neko vreme pre nego što je otvorio oči i okrenuvši glavu trepćući pogledao prema zvezdama. Sačekao je da mu se njihov sjaj uobliči u jasnu, svetlucavu žižu a onda je počeo da se osmehuje. Ali, u tom trenutku, iza njega se začulo jedno oštro, metalno „klik“ Ukočio se kao sleđen a onda se okrenuo. Na tamnom nebu osutom

zvezdama, ocrtavala se silueta nekog visokog snažnog čoveka.

Holidej!

*

Dok Holidej je stajao nepomičan kao stena. Nije više osećao ni umor, ni sumnju ni neizvesnost. Počev od kamenom zidanog zatvora udaljenog dve stotine milja daleko, Holidej se neumorno naprezao do krajnjih granica ljudske moći u jednom od najopasnijih poduhvata svog života. Motiv za to, bila je ne samo želja za osvetom i potreba da zločinca stigne ruka pravde, već i nužda da se nađe novac i dokaže njegova nevinost kao prvi uslov za mogućnost da nastavi život običnog građanina. No, isto toliko motiv za potragu nalazio je u želji da prekine nit zle sreće koja ga je pratila od kako je došao u Mision. Sada je plod njegovog trijumfa ležao pred njegovim nogama, bespomoćan i upola udavljen. Pred njime je ležao Klaterlu, pobednik, dobitnik, srećak-roš. Klaterlu čovek mudre glave, čovek zlatnog jezika sa čijih su usana tekle reči ubeđljive, iskrene, slatke kao med... ali, sve to mu nije bilo dovoljno, nije ga moglo spasti. On, Holidej, bio je dobitnik, a Klaterlu je bio poražen.

Za Merilin koja je stajala iza Holideja, ovi dugi minuti su bili zbrka stvarnog i nestvarnog. Kada su se privučeni brzom paljbom iz pušaka meksičke granične policije, ona i Holidej sjurili niz podnožje planine Vorbonet, srce joj je burno zakucalo videvši da je čovek koga voda nosi i oko koga pršte gejziri vode prouzrokovani kuršu-

mima, niko drugi nego Klaterlu. Kriknula je obuzeta užasom, kada je Klaterlu potonuo, ali je osetila plimu olakšanja videvši da se njen voljeni čovek pojavljuje na obali ispod granja vrba.

No sada, dok je Klaterlu ležao na pesku pred Holidejevim uperenim pištoljem, njeno lice se zgrčilo. To je bio kraj. Nema više dugotrajnog jahanja pored Holideja, nema više tihih, prijatnih časova provedenih u razgovoru pod zvezdanim noćnim nebom, nema više strepnje o budućnosti. U pogledu Kvina, nije bilo više nikakve nezvesnosti.

Jedan tihi zvuk prekinuo je tišinu: smeh Kvina Klaterlua. Zvuk je postajao sve jači, i posle nekoliko sekundi, Klaterlu je zabacio svoju lepu glavu i njegovo mišićavo telo se grčevito zatreslo od smeha.

— Šta je tako smešno, Klaterlu? — zapitao je Dok.

Ne prestajući da se cereka, Klaterlu je prstima digao kosu sa čela i ođiju i uspravio se na kolena. Holidej se sagnuo u pojasu, izvukao mu ovlažen revolver iz futrole i bacio ga kroz granje daleko u reku. Zatim je ne skidajući oka sa bandita uzeo jednom rukom bisage sa novcem i koraknuo dva koraka nazad. — Možda spadate u onu vrstu ljudi koji smatraju da je gubitak petnaest hiljada dolara nešto smešno, Klaterlu. Je li to u pitanju?

Klaterlu je digao ruke od tela i pustio ih da ponovo bespomoćno padnu. — Ne, nije to, glavni. — Osmehnulo se i pogledao na više prema Merilin. — Smejem se zbog toga što sam bio budala kad sam nagatao ko je s tobom. Znao sam da je neka devojka... ali, iz nekih luckastih razloga nikada nisam pomislio da si to ti, bebice. — Os-

meš je naglo nestao sa Klaterlouvog lica i oči su mu besno sevnule. Pogledom je kao nožem presekao devojku. — Znaš, nikako nisam mogao da shvatim kako je neko mogao da nađe moj trag, bebice, čak kada je u pitanju čudo od tračgača kao što je ovaj glavni laf. Trebalo je da se setim da pored sebe ima neku izdajničku kućkinu kćer koja mu je pomogla.

— Ne obraćaj joj se takvim rečima! — upozorio ga je Dok Holidej.

— Govoriću onako kako se meni sviđa! — Uzvratio je Klaterlu režeći i ustao na noge. — Šta ti je obećao, bebice? Trideset srebrnjaka?

Merilin je gordo digla glavu, a odblesak sjajnih zvezda zasvetlucao je u njenoj crnoj kosi. Izgledala je pribrana, ali kada je progovorila videlo se da su u njoj bore različita osećanja.

— Nisam te izdala, Kvine. Jednostavno... želela sam da te nađem i mister Holidej mi je bio jedina šansa. Pružila je preklinjućim pokretom ruku prema banditu. — Zašto se nisi vratio kao što si obećao, Kvine? — Zašto?

— Zar misliš da to nisam želeo? — odvratio je Klaterlu bez trenutka kolebanja naslutivši u njenom očajanju nejasnu mogućnost za izvlačenje iz beznadežnog položaja. — Gospode bože, ja sam svakog sekunda samo o tebi mislio.

Nasuprot ciničnoj neverici na Holidejevom licu u očima Merilin Samers sinula je nada.

— Ako progutate ovu presnu laž, mis Samers, onda ste veća budala nego... — upozorio je Holidej grubo, ali ga je devojka u pola reči presekla.

— Ne, mister Holideje. Želim da čujem Kvinovo objašnjenje.

— Zašto bih ti, do đavola, bilo šta objašnjavao? — Durnuo se Klaterlu i pri tome na licu napravio vrlo ubedljiv izraz ravnodušnosti. — Sasvim je jasno da si promenila mišljenje čim sam se odmakao od tebe.

— Nije tako, Kvine — pokušala je da se brani devojka. — Bila sam zbunjena i povređena, to je sve. Nisam se ni u čemu predomisliła. Razlog što sam se udružila sa mister Holidejem ne znači da sam želela da ti on učini nešto nažao, da ti se osveti u moje ime, već sam pošla s njim da bih te našla i saznala zašto si me napustio. Želela sam da saznam da li... me još uvek voliš.

Klaterlu je žmirnuo očima kao mačka koja će svakog trenutka skočiti na plen. — Znaš... iz nekih luckastih razloga verujem da ozbiljno misliš to što kažeš, bebiце.

— Mislim, Kvine.

Klaterlu je slegnuo ramenima. — U tom slučaju, ako ti to nešto znači, nisam mogao doći po tebe, Merilin. Vidiš, sve sam dobro smislio i sve je funkcionisalo kao sat, sve dok tvoj saputnik nije pokušao da me u planini uhvati na prepad i da sav novac uzme za sebe.

— To je prljava laž, i vi to dobro znate, Klaterlu — presekao ga je Holidej oštro. — Desilo se upravo obrnuto, vi ste mene napali.

Klaterluovo lice je bilo oličenje poštenja, i njegov nedužan pogled se zadržao na devojci. — Je li ti to rekao, Merilin? Pa naravno, nije ti ni mogao reći istinu. Ali, istinu ćeš čuti sada, bebiце. Kao što sam rekao, sve je išlo kao podmazano, sve dok taj Holidej nije pokušao da odigra svoju zamisao. Desilo se to u podnožju planine. Pokušao je da me ubije, devojčice, samo što

sam ja bio suviše brz za njega i imao sam dosta sreće. Ali, pucnjava je privukla poturu, i tada me zamalo nisu uhvatili. Kada sam se izvukao iz planine, pružale su mi se dve mogućnosti da sa novcem presecem preko pustinje Red Desert i da po tebe pošaljem kasnije kada se prašina slegne, ili da jašem do ranča „Boks deset“ sa poterom na vratu? — Raširio je ruke. — Naravno, da sam izabrao pustinju da te ne bih doveo u opasnost.

— A nameravao si da pošalješ po mene? — zapitala je Merilin željna potvrdnog odgovora.

— Zar možeš da sumnjaš u to? — zapitao je Klaterlu uvređeno. Pogledao je Holideja očima iskolaeenim od besa. — Pretpostavljam da za ovo treba tebi da zahvalim izdajniče. Verovatno si u toku celog puta trovao moju devojku raznim lažima.

Holidej je mirno stajao lica nečitkog kao sfiga. Očekivao je da će Klaterlu, kada se nađe oči u oči, lagati i nastojati da pobrka činjenice, ali, bio je potpuno zaboravio koliko je ubedljiv i koliko njegove laži mogu da zvuče istinito.

— Jeste li me lagali, mister Holideje? — zapitala je Merilin.

Pustolov se okrenuo devojci. — U ovom momentu, mislim da nema načina da dokažem da je istina sve što sam vam rekao, Merilin. Ali do đavola, da biste to zaključili, nije potrebno vraćati se toliko unazad. Šta je sa zasedom kod Donervila? Šta je sa braćom Berthren? Jesu li se ti događaji odigrali, ili smo ih mi izmislili?

— On, naravno — rekla je Merilin nesigurno. — Za momenat sam potpuno zaboravila...

Devojka je pogledala Klaterlua,

i ovaj je rukama zagladio mokru kosu. Pod mokrom košuljom isticali su se njegove snažne mišice. Prošetao je pogledom od devojke do Holideja i napravio začuđeno lice.

— Šta je to u vezi sa Donervilom? — zapitao je Klaterlu. — Priznajem da sam se zadržao na ranču „Rajski vrt“, ali, ne znam ništa o toj zasedi kod Donervila o kojoj govorite.

— Zaseda o kojoj mi govorimo? Zar je bilo i drugih?

— Možete mi verovati ali ne morate. — Sa rukom na ranjenom ramenu, Klaterlu je učinio nekoliko koraka, ali ga je zapet pištolj u Holidejevoj ruci neprekidno pratio. — Nalazio sam se na nekih dve milje daleko od Donervila, išao sam pešice, jer mi je konj pre toga nastradao, kad su me napala dva razbojnika. To me je izvesno vreme zadržalo, ali, uspeo sam da ih odbijem i da nepovređen stignem u grad. Mogu vam reći da nisam gubio vreme da kupim konja i da što pre odem bestraga od tog prokletog mesta. Ne kažem da ponekad ne volim akciju, ali, ti ljudi tamo izgledali su suviše surovi za moj ukus.

— Ali... kada je Holidej otišao u grad rekli su mu da si ti dolazio pre nas u grad i da si najmio dvojicu verovatno da nas sačekaju u zasedi — rekla je Merilin.

— Kada je Holidej bio u gradu, kažeš? — ponovio je Klaterlu. — Hoćeš da kažeš da ti nisi bila s njim?

— Ne, ja... ja sam bila suviše zaprepasčena onim što se desilo. — Vidiš, mister Holidej je morao da ubije jednog od tih ljudi i da ga zatrpa u jaruzi.

Na to je na Klaterluovom licu zalebdela senka uvažavanja. — Je li

to tačno? Pa, šta da kažem, bolje da je ubio njega nego mene. Ali, to nije važno, važnije je da sagledaš kako stvari zaista stoje, Merilin. Kažeš da ti nisi bila u Donervilu i stoga se oslanjaš samo na ono što ti je on rekao. A to što ti je on rekao nije ništa drugo do gomila prljavih laži od početka do kraja. Ona dvojica razbojnika su me napali, ali sam uspeo da im umaknem. Iz Donervila sam pobegao onoliko brzo koliko sam mogao, i kada sam se zaustavio na „Rajskom vrtu“ jednostavno sam rekao da će me možda neko goniti... — Klaterlu je začutao i bez trunke kolebanja ukrstio pogled sa Holidejem. — Žao mi je što sve tvoje vešto smišljenje priče bacam u korpu za đubre, Holideje, ali, ne mogu da dozvolim da Merilin o meni misli da sam svinja kao što si me naslikao. Znam da je za mene igra završena, ali, ona sada bar zna punu istinu. Bez obzira na sve, za mene je to najvažnije na svetu.

Holidej je lagano zavrteo glavom iznova zadivljen zaprepasčujućom sposobnošću transformacije ovog čoveka. Nije ni pokušao da pobije ono što je Klaterlu rekao, jer je znao da će zaljubljena žena rado poverovati ono što želi da veruje, i da mu nikakva rečitost i ubedljivost niti očigledni dokazi neće pomoći da Merilin razuveri. Srećom, čelična vrata državnog zatvora iza koga će se Kvin Klaterlu naći, neće biti osetljiva na njegovu rečitost.

U tišini koja je nastala posle Klaterluovih reči, Holidej je konačno zaključio da sa zarobljenikom mora do kraja izvesti ono što mu je od početka bio cilj. Prelazeći crvenu pustinju u jednom momentu je računao da će povraćaj

novca i nekoliko dobrih udaraca biti dovoljna osveta, a da će posle toga sve ići svojim putem. Bice rehabilitovan i to je sve što traži. Ali, sa njegovom rečitošću više nije bio siguran šta će biti. Morao je ostati do kraja prisutan i besnog psa smestiti iza rešetaka.

— Odlično, Klaterlu, odlično — rekao je Holidej. — Ali, nemaš potrebe da tu tešku artiljeriju ispaljuješ na nas, bez obzira što kod mlade dame stičeš poene. Sačuvaj svoju akrobatiku za sudiju.

— Sudiju? — Klaterlu je izgledao zaprepašćen i iskreno iznenađen. — Kakve veze ima sudija s ovim?

— Taos Pueblo je manje od pet milja niz reku — rekao je Dok Holidej. — Predaću te tamošnjem šerifu. Uputiću ga da stupi u kontakt sa šerifom Vinslouom u Misio-nu.

— Predaćeš me policiji? Hoćeš ... da kažeš da me nećeš ubiti?

— Naravno da neće, Kvine — rekla je Merilin kategorično. — Mister Holidej nije ubica.

Klaterluovo lice se izobličilo. — Rekao sam ti da je pokušao da me ubije prilikom bekstva iz Mission Sítija, Merilin. Zar mi ne veruješ?

— Nisam više sigurna šta verujem a šta ne verujem, Kvine. Ja sam... toliko zbunjena o mnogo čemu šta se u poslednje vreme desilo... Ali, znam sigurno da te mister Holidej neće hladnokrvno ubiti. On je dobar i častan čovek, Kvine.

Devojčine reči doprinele su da Holideju krv brže prostruji u žilama, što ni sam nije verovao da je moguće. Te reči su dokazivale da uprkos gnusnim Klaterluovim lažima, devojka ipak još ima vere u njega. Pogledao je prema njoj zahvalnim pogledom. Bio je to po-

kret od samo delića sekunde, ali dovoljno trajan za čoveka obuzetog očajanjem.

Klaterlu se kao puma bacio prema Holideju sa ciljem da dogradi revolver. Holidej je ustuknuo, i prst na okidaču mu se instinktivno zategao. Nastao je prelomni trenutak, onaj momenat kada se odluka njiše na oštrici brijača, i moglo se desiti da Dok pritisne okidač i iz neposredne blizine ispali hitac u bandita. Ali, on to nije učinio. Bio je isto toliko snažan kao i Klaterlu, možda i snažniji, i imao je revolver u ruci. Nije morao da ga ubije. Mogao je savladati Klaterlua i bez pucanja.

Možda bi mu to pošlo za rukom, da nije bilo Merilin.

Kada je Holidej povukao nazad ruku sa revolverom da ga bandit ne zgrabi ispruženim rukama, istovremeno ga je dočekao udarcem leve u bradu. Klaterlu je posrnuo pored Doka, ali je uspeo da ga uhvati rukama za prsa košulje. Cev pištolja se spustila prema Klaterluovoj glavi, ali ovaj se sagnuo, a onda je zadao udarac kolonom u stomak i glavom u bradu.

Jauk bola sleteo je sa Holidejevih usana. Levom rukom je dohvatio Klaterlua za gušu i sprečio ga da iskoristi trenutnu povoljnu situaciju. Pri slaboj svetlosti zvezda, Klaterluovo zgrčeno, mržnjom izobličeno lice ličilo je na masku đavola. Kletve i psovke sipale su sa njegovih usana. Holidej je zamahnuo desnom rukom i cev „kolta“ je blesnula. Namera mu je bila ispisana na licu. Hteo je da jednim udarcem izbaci Klaterlua iz borbe.

Tada je Merilin učinila odlučujuć zaokret. Kada je Holidejeva ruka dostigla vrhunac zamaha, ona je priskočila i čvrsto ga obgrllila rukama oko mišice. Holidej je bio

toliko snažan da je povukao nekoliko stopa napred, ali svejedno, nije se mogao osloboditi njenog zagrljaja. Merilin se čvrsto držala, i kada je Dok pokušao da otkine ruku iz njenog zagrljaja. Besno je pozvao po imenu, a u tom momentu, Klaterlu je zamahnuo nogom.

Udarac je pogodio cilj, i Holidej se savio u pojasu, a srce kao da mu je zastalo u grlu. Više je osetio nego što je video, dizanje Klaterulovog kolena. Pokušao je da se okrene u stranu ali nije mogao. Koleno ga je pogodilo sa strane u glavu, i pred očima mu je zaigrao roj zvezda. Kao izdaleka čuo je Klaterulov trijumfalni usklik, a onda devojčin vrisak. Stisak njenih ruku je naglo popustio i ona se skotrljala niz kosinu. Dok je zamahnuo nesumice prema nejasnoj silueti ispred njega, ali je premašio, a Klaterlu mu je uzvratilo razornim udarcem. Gvozdeni prsti su mu oteli „kolt“ iz ruke, i Holidej je pao na pesak. Za trenutak mu se učinilo da mu se ceo svet navalio na slepoočnice; zatresao je glavom iz sve snage, i svest mu se malo razbistrila, ali kada je digao pogled, našao se pred crnim otvorom cevi „kolta“. Lice iza revolvera bilo je nejasno, i kao u magli, sem očiju koje su sijale. Oči su sijale neljudskim, zverskim trijumfom. Tog trenutka, Dok Holidej pustolov, kockar, džentlmen i ponekad revolveraš, čekao je smrt.

X

Klaterlu se smejao. Smejao se dok je prisiljavao Holideja da ustane. Nije prestao da se smeje ni onda kada ga je revolverom udario

po licu, od čega je pustolov pao nazad na vrbu. Pošto je u međuvremenu uspela da ustane, Merilina ga je ščepala za ruku, ali je Klaterlu odgurnuo u stranu ne skidajući pogled sa svog protivnika.

— Smiri se bebece — rekao je osmehnuvši se kao vuk. Pružio je ruku i uhvativši Doka za prsa košulje digao ga sa zemlje. — Ti si odigrala svoju ulogu, bebece, i odigrala si je skoro savršeno. Ovo ostalo je obračun između mene i ovog glavnog lafa... — Cev „kolta“ je opet zagrebala Holideju po zubima. — Je li tako glavni lafe?

Ošamućen i nestabilan na nogama, Holidej nije odgovorio ništa. Gledao je devojku koja je stajala iza Klaterlue, a na njenom licu ogledao se izraz pomešanog čuđenja, žaljenja i očajanja. Onda se ponovo zaneo, jer ga je cev revolvera još jednom dokačila po čelu. Klaterlu se uklonio u stranu i ne traživši oslonac, Dok je pao na kolena. Oslanjajući se na kolena i ruke, rasule kose, Holidej je polusvesno njihao glavom levo-desno u pokušajima da se pribere, ali je više ličio na pretučenog psa nego na čoveka. Klaterlu mu je stavio vrh čizme ispod brade i silom mu digao glavu.

— Veliki, glavni laf Dok Holidej! — rekao je glasno valjajući reči po ustima. — Nisi valjda ozbiljno verovao da možeš mene da pobediš? Mislim da me stvarno središ? Hoću da kažem, morao si negde u dubini duše znati da protiv mene nemaš apsolutno nikakve šanse, čak i ako si privremeno imao sreću da me nađeš. Uostalom, to ti i nije bila nikakva sreća. Čoveče, ja sam rođeni srećkaroš, to si morao da znaš. Ali, ti si glup, a takav glupak kao što si ti i ne za-

služuje da živi... Je li tako Holideje?

Od Klaterluovih reči hladna je za dotakla je srce Merilin Somers.

— Kvine! — zavapila je i poslala prema njemu. — Kvine, nećeš valjda ubiti Holideja?

— Neću!? — Iserio se Klaterlu. — Bebice, samo stani u stranu pa ćeš videti jedno vrlo ubedljivo izvođenje onoga što se naziva smrt. Samo gledaj.

Merilin je pritislula grudi rukama. — Kvine, zar bi mogao hladnokrvno ubiti čoveka bez odbrane?

Upinjući se da ustane, jednim kolonom i jednom rukom oslonjen na pesak i sa drugom na kuku, Holidej je nekoliko puta ispljunuo sukrvicu. — Ne pokušavajte da ga sprežite, mis Samers, ili se može desiti da ubije i vas. — Glas mu je zamro, i Dok se nekako čudno natremlje zagledao devojci u oči. — Mislim... da shvatam zašto ste to uradili, mis Samers. Vi ga još uvek volite i ljubav je nešto što od najmudrijeg čoveka može da napravi budalu. — Holidejeve naduvane usne su se izvile u podrugljiv osmeh. — Samo znajte da ste oduvek voleli pogrešnog čoveka. On nije taj koga vi stvarno volite.

Devojka je stajala i zurila od jednog do drugog čoveka osećajući se izgubljenom od bubnjanja u glavi. Ruka na prsima joj je nervozno zadržala, i iz grla joj se oteo krik, kada je Klaterlu doneo revolver Holidejevom čelu.

— Ne Kvine! — kliknula je užasnuto, jer je ono što je pročitala na Klaterluovom licu potvrdilo u svemu Holidejeve tvrdnje o čoveku koga je volela. Kvin Klaterlu je ubica. Posla je korak bliže njemu i pružila ruku da ga uhvati za revolver.

— Nazad glupa kučko! — izustio je. — Još nisam odlučio šta ću učiniti s tobom, zato što si ovog junačinu navela na moj trag, ali, ako ne prestaneš da se guraš oko mene, dobićeš isto što i on.

— Nemoj! — kriknula je devojka i krik joj je zastao u grlu kada je Klaterlu nadlakticom opaučio po ustima. Ona se zateturala, izgubila ravnotežu i pala preko jednog oborenog debla. Ležala je tako nekoliko trenutaka, a onda se od jednom nagnula napred. Zavukla je ruku pod suknju i izvukla revolver koji je nosila skriven na desnoj butini.

— Kvine! — izustila je bez daha, ali u njenom glasu više nije bilo neizvesnosti emocija. — Baci revolver!

Holidej je zaprepašćeno zatrepao. Nijednom pustolov nije ni pomislio da Merilin ima mali šestometak kalibra 22. skriven u maloj futroli od mekane kože prikopčane iznad kolena. Devojka ga je nosila sve vreme od ranča „Boks deset“ a nikada nije dala da se to nasluти. Nije otkrila da nosi revolver čak ni onda kada su bili zatvoreni u podrumu na „Rajskom vrtu“. Taj revolver Merilin je ponela samo iz jednog razloga, a taj razlog je bio da eventualno pomogne Klaterlu kad ga i ako ga stignu, ako mu to pomoć bude potrebna. A sada, taj isti revolver bio je upeřen na Klaterlua.

— Baci taj revolver. Kvine — naredila je. — Baci ga smesta!

Klaterlu se nasmejao glasno. — Merilin sa revolverom! Oh, pa to

je već previše. Slatka, mala, nežna Merilin sa velikim gadnim revolverom u ruci. To je da čovek ne poveruje.

— Ubiću te ako ne baciš revolver, Kvin — rekla je devojkica odlučno.

— Ne budi budalasta, bebice. — Klaterlu se osmehnuo. — Odstrani tu glupu stvarčicu. — Navukao je na lice najprijetniji osmeh koji se mogao zamisliti i digao obrve napravivši dečjački ljubak izraz lica koji je kod žena činio čuda. — Znaš i sama da ne bi mogla da pucaš na mene, mila moja, ne bi mogla posle svih onih divnih časova koje smo proveli zajedno. — Oči su mu imale hipnotički sjaj dok je to govorio i okretao svoj revolver ka devojci. — Ne bi mogla da pucaš, bebice.

— Merilin!

Holidejev očajnički glas trgao je devojkicu i ona je opalila.

Mali revolver je prasnuo, a Kvin Klaterlu je osetio da mu je nešto izbilo vazduh iz pluća. Kroz barutni dim zurio je sa nevericom devojci u oči. Onda je kao skrhan pao kolenima na pesak, a iz usta mu je potekao tanak mlaz krvi. Merilin ga je užasnuto posmatrala. Ni ona sama nije verovala da je imala snage da opali hitac na čoveka koga je nekada obožavala. No, poslednji izliv besa i mržnje dao je Klaterlu snagu, i on je pokušao da digne revolver. Cvileći i grčeći lice, okrvavljenih usta i brade, ubica je procedio isprekidano. — Prokleta da si podla dušo, po neću te sa sobom...

Merilin se sada nije dvoumila, nije više bila omamljena hipnozom. Opalila je još jednom, i Klaterlu se trgao unazad i lagano se pružio na leđa u pesak. Poslednja

iskra života gasila se u njegovim očima.

— Merilin — izustio je tiho Holidej.

Oboje su bez reči ustali. Revolver je kliznuo iz njene ruke; uz tup zvuk pao na pesak. Potrčala mu je u naručje i njegove duge snažne ruke su je obgrlile. Ona je svom snagom pritisnula lice na njegova široka prsa.

— Nemoj mi ništa govoriti, Džone — rekla je kroz jecaj koji je gušio u grlu. — Samo me zagrlj... zagrlj me čvrsto.

Holidej je čvršće prigrlio i njegove usne su utonule u njenu bujnu, mirisnu kosu.

*

Vlasnik saluna Nuncio se proteglio i zevnuo. Zidni časovnik je pokazivao ponoć, a dvoje nepoznatih koji su došli pre jedan čas još su sedeli na balkonu ispred njihove spavaće sobe sa koje se pružao pogled na reku. Mali debeljko je uzdahnuo i spustio žaluzine na prozoru svoje sobe u potkrovlju. I sam je bio romantična duša, i svaki put kada bi pogledao muškarca i ženu u idiličnoj usamljenosti, sećao se sličnih trenutaka iz svoje mladosti. Sada su ga bolele noge i leđa, a njegova debela žena ga je redovno grdila kad ostane kasno u salunu za šankom. On je bio drukčiji, ali svet je bio isti kao i pre. Bilo je ljudi koji se vole i za koje je život romansa puna sreće.

Merilin Samers je skrenula pogled sa reke i Holidej je primetio da je izraz užasa nestao iz njenih očiju. Samo njeno blede lice podsećalo ga je šta se pre nekoliko časova desilo na reci pet milja uz-

vodno. Njena ruka dodirnula je njegovu, ali čutanje nije prekinuto. Čutanje i nit njenih misli.

Želela je da se nikada ne vrati u Mision Siti. Naravno, ni on. Bili su oboje begunci pred zakonom, sa petnaest hiljada dolara opljačkarnog novca u bisagama. Možda bi njih dvoje mogli naći neko mesto i početi život iz početka. Možda. Ona je to želela gledajući s vremena na vreme ispod oka njegov oštar ali prefinjeni profil, visoko čelo i gustu tamnu kosu koja se spuštala nisko na vrat. Iz tih oštarih crta lica izbijalo je nešto odlučno i čvrsto, ali, u isto vreme nepokolebljivo plemenito i dok je do njenih ušiju dopirao šum reke u njenoj svesti je sve više puštala koren misao da je baš takvog čoveka želela celog svog života. Klaterlu je bio fatamorgana, tačnije rečeno samobmana, ličnost zamišljena prema sopstvenim željama koje se u stvarnosti izrodila u gadnu rugobu. On je samo fizički ličio na ono što je želela, ali, ovaj muškarac pored nje, čija ga je ruka blago milovala po podlaktici, imao je sve ono o čemu je snivala: muškost, odlučnost, hrabrost, snagu i iznad svega nepokolebljivu postojanost koja se ogledala u čeličnom sjaju njegovih sivoplavih očiju. Dok Holidej je bio čovek njenih snova, i sa svakim minutom koji je u tišini prolazio, dok je zagledana u reku prošaranu odbleskom sjajnih zvezda u polutama nazirala viziju ljubavi s njim, sve više je želela da mu se baci u naručje i da mu se bezrezervno preda, potpuno i zauvek. Činilo joj se da ta želja pulsira u njoj sve jače i da se kroz njenu ruku preliva u njegovu, dobijajući tako snagu i huk burnih morskih valova.

Da li je i Holidej osećao isto?

Iako je dodir njegove ruke bio sve čvršći i topliji, ona to nije znala sve dok njegova ruka nije kliznula oko njenog pasa. — Dok — izustila je lomnim šapatom koji joj se gubio u grlu od osećaja da tlo pod njom drhti. Kada su se njegove muške tvrde usne sjedinile sa njenim vlažnim usnama, poluotvorenim i spremnim da ugase njegovu vatrenu žudnju, i kliznula dalje niz vrat do ramena i nabubrelih tvrdih pupoljaka na grudima, znala je da su im želje plovile istim tokom. Predala mu se i pustila ga da je ponese, da je ljubi vatreno, izmamljujući u njoj odgovor nje-govoj pomamnoj jarosti. Drhteći od razigrane želje grčila ga je sve čvršće, mahnitro, upijajući raspaljenim čulima titravo grčenje njegovih mišica i dah njegove čežnje. U tom lebdenju lišenom razuma, za njih je prestao da postoji prostor van njihovog zagrljaja, a kada su sjedinjeni poljupcem bez daha doprla do vrha neslućenog slatkog otkrovenja ljubavi, iz njenog grla se oteo krik neizrecive radosti.

*

Merilin se rano probudila i pogledavši pored sebe ugledala Holidejevo lice upola sakriveno jastukom. Voljeni čovek je tiho ravnomerno disao i mlada žena se zadovoljno osmehnula. Ustala je iz kreveta što je mogla tiše i, pošto se u najvećoj tišini umila i obukla, na prstima je izašla i sišla niz stepenice. Kada se pojavila u holu i izašla na ulicu, prisutni su je ispratili pogledom, ali sem jednog „dobro jutro madam“, koji je uz ljubazan osmeh izgovorio portir niko nije rekaó ni reč. Izgledala je lepo i ona je to znala. Veče, ljubav i san odagnali su i poslednje ostat-

ke preživljenog užasa. Na jutarnjem suncu sve što se odigralo poslednjih dana izgledalo joj je kao noćna mora. Jedina realnost bio je visoki lepi čovek u sobi na spratu, koga je volela.

Pomisao na tu realnost izazvala je osmeh na njenim usnama i ona se laganim korakom uputila do reke, gde je sela na jednu klupu. Pred njom je, kao izlomljeno ogledalo, na zracima jutarnjeg sunca blistala površina reke. Dok je gledala igru sitnih talasa, u mislima se vratila na ono što je preživela. Izgleda da je zahvaljujući nekoj čudnoj alhemiji duše istog onog momenta kada je ljubav za Katerlu umrla, u njoj rođena ljubav za Holideja. Ili je, u stvari, od samog početka volela ona što Holidej oličava, a samo je zabludom verovala da je ta ličnost Klaterlu. Ko bi sa sigurnošću mogao da kaže šta se odigravalo u nedokučivim dubinama ljudske duše? No, to više nije bilo važno. Znala je da voli, da je voljena i da je srećna. Ali dokle? Neizvesnost je oblakom sumnje mutila blistavost tek rođene ljubavi.

Koliko je dugo sedela na reci nije znala. Trgla se kada joj je neka senka zaklonila noge. Nije čula kada joj se taj čovek približio. Zurila je netremice u par dugih nogu u prašnjavim pantalonama, u širok ~~opanič~~ sa teškim „koltom“ 45. u kožni prsni i šerifsku zvezdu na njemu.

Njen pogled je kliznuo naviše do lica i šerif Sem Vinslou, uvek džentlmen, digao je šehir.

— Mis Samers? Mislim da smo se jednom videli u Hagerstaunu.

Ustala je drhtavih nogu, usta suvih kao da danima nije okusila kap vode. — Da... da. sreli smo se. Želite li nešto, šerife?

— Da. Odvedite me Holideju.

Ona ga je pažljivo pogledala u oči. — Onda... vi znate?

— Sve, mlada damo, sve znam. Pratim vas mnogo milja još od vašeg ranča, i sada sam sigurno najumorniji čovek u celom Teksasu. Ali, još imam dosta snage i volje da ga uhapsim. — Digao je strogo jednu obrvu. — Je li novac kod njega?

— Ali... On nije kriv. Dopustite...

— Ne pričajte mi priče — presekao je šerif. — Pitao sam vas da li je novac kod njega?

Merilin je poževela da slaže, ali odjednom joj se učinilo da je sve uzalud. Klimnula je jednostavno glavom i šerif je lako ali čvrsto uzeo za ruku.

— I mislio sam tako po tragovima koje sam sam našao gore na reci gde sam našao Klaterluov leš. To baca novo svetlo na celu aferu. Ali, zasada ostavimo to po strani. Hajdemo, mis Samers.

Isti besposličari i radoznalci koji su žudnim pogledima ispratili odlazak dugonoge Merilin, radoznalo su zurili kada je praćena visokom, prašinom pokrivenim šerifom ušla u hol i uputila se uz stepenice.

Zaustavivši se pred sobom 24. Vinslou je tiho otvorio vrata, izvadio i zapeo revolver, a onda gurnuo devojkicu ispred sebe. Ali, na njihovo iznenađenje, soba je bila prazna. Holidej nije bio u krevetu, a njegovog odela i bisaga sa novcem nigde nije bilo. Tek što je upitno pogledao Merilin, začulo se škripanje stepenica, krupni koraci i na vratima sobe se pojavio Holidej. Vinslou je uperio revolver na njega.

— Ne pokušavaj ništa. Holideje — upozorio ga je Vinslou guraju-

ći Merilin prema stolici. — Ovo je kraj bežanja.

Holidej nije izgledao ljut, pa čak ni previše iznenađen. — Gle, gle, koga vidim, šerif Vinslou. Kako ste, zaboga, uspjeli da me nađete?

— Malo sreće i malo napornog rada, i eto me tu — promrmljao je šerif. Zatim je ispričao kako je našao Holidejev trag zapadno od planina Dumsdei i kako ga je sledio sve do Ria. Kada je završio, šerif je vrhom cevi svog revolvera zabacio šešir sa čela i dodao: — Ako ti to nešto znači, priznaću ti da je ovo bilo najduže i najteže gonjenje koje sam ikada preduzeo.

— I to sve nepotrebno —, rekao je na to Holidej.

— Nepotrebno? Opet navaljuješ sa onom tvojom pričom o nevinošti? — Vinslou se smračio. — Priznajem da ima zbrke oko toga i da nije sve jasno kao u početku. Ali to ću kasnije videti. Gde je?

— Šta gde je?

— Ne izvodi Holideje. Gde je novac.

— Nemam ga.

— Molim te Dok — umešala se Merilin. — Šerif zna da je novac kod tebe i...

— Da je bio kod mene, Merilin — popravio je Holidej. Zagladio je rukom kosu i iz džepa izvadio tabakeru sa cigarama. — Razmišljao sam dosta prošle noći i na kraju sam zaključio da će biti najbolje ako novac odmah vratim. — Osmehnuo se ljubazno. — Neobičan obrt, zar ne, šerife. To niste očekivali?

— Gde je novac? — U ovom momentu Sem Vinslou se interesovao samo za petnaest hiljada dolara.

— U šerifovoj kancelariji.

Vinslou je zinuo. — Šta?

Holidej je iz tabakere odabrao jednu cigaru. — Otišao sam u šerifsku kancelariju i predao šerifu novac uz objašnjenje kome privada. — Povukao je dim, i ponovo se osmehnuo. — Mislim da je to najbolje rešenje i da je novac tamo najsigurniji.

— To je laž! — poskočio je Vinslou.

Holidej je namršteno pogledao šerifa. — Ne verujete mi, šerife?

— Tačno! Ni jednu jedinu reč.

— Onda bih vam savetovao da proverite, hoćete li?

— Hoću nevaljalče. Pođi napred.

*

Šerif Sem Vinslou je začehljao prstima naprašenu tamnu kosu. Izgledao je kao najzbuđeniji čovek u celom Teksasu. Vinslouova zbunjenost poticala je manje od događaja u toku nedelje, a više od njegove neodlučnosti šta da preduzme.

Kod šerifa Sema Vinsloua obično nije bilo dvoumjenja. Čovek ili žena, bio je na ovoj ili onoj strani zakona. Crno ili belo. Ali, ovaj visoki čovek, dostojanstvenog držanja i devojka tamne kose, nisu potpuno pasovali ni u jednu ni u drugu kategoriju.

Događaj sa pljačkom bio je sada sasvim jasan. Ispitao je oboje, bečunca i ženu posebno. i na kraju saznao istinu. A istina je bila na Holidejevoj strani. Utvrdio je sve od Klaterluovog dolaska na ranč „Boks deset” pa do trenutka kada je Holidej predao petnaest hiljada dolara šerifu u Taos Pueblu. Hteo ne hteo, nije više mogao smatrati Holideja za zločinca, i ime tog avanturiste ostaće čisto kao i do

sada. Istina, zamerao mu je što je neke odnose rešio mimo zakona, ali konačno, Klaterlu je bio mrtav, a novac je bio vraćen onome kome pripada.

Pogledao ih je oboje, ipak, donekle nezadovoljan što se tok događaja izmenio od njegovih prvih prognoza, i promrmljao. — Recimo da je sve u redu i da ste vas dvoje čisti.

— Kako recimo? — zapitao je Dok Holidej. — Jesmo li čisti ili ne, nema tu nikakvo recimo!

Šerif se smračio još više. — Čisti ste, čisti. To znači da mi se što pre gubite s očiju — rekao je i okrenuo im leđa.

Holidej je pogledao Merilin i uzeo je za ruku. — Hajdemo. Merilin. Do „Boks deset“ ima dosta milja iahanja, a ja ne bih hteo da odem iz ovog kraja pre nego što budem siguran da si se sredila. Šerif će ti poslati nagradu za vraćen novac. Ona pripada tebi.

— A ti, Dok, da nije bilo tebe...

Holidej se lukavo osmehnuo krajičkom usana. — Ja sam svoju nagradu već dobio — rekao je obgrlivši je oko pasa. — Nagradu vrednu najveće žrtve.

Merilin je zatreptala i oslonila se na njega. — To je samo deo onog što si zaslužio, Dok videćeš. Samo mali deo.

K R A J

čitajte sledeći broj DOKA HOLIDEJA



BROJ 143

izlazi 7. avgusta 1983.

IZDAJE I ŠTAMPA NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT, 21000 NOVI SAD V. MIŠIĆA 1.
